

ლ ე ო პ ო ლ დ ჯ ა დ ჯ ა მ ი დ ე
LEOPOLD DZADZAMIDZE

1922-1966

ფერწერა
PAINTING

ლეოპოლდ ძაძამიძე
Leopold Dzadzamidze

ედღვნება დედის, ჟოზეფინა ძაძამიძის და ბებუის, პოლინკა კობახიას ხსოვნას,
მათი სურვილის ასრულების ნიშნად.

პეტრე და ნუგზარ უბერები

The catalogue is dedicated to the loving memory of our mother Josephina and
our grandmother, Polinka.

Petre and Nugzar Uberi

ლეოპოლდ დაძამიძე თავისი დროის გამორჩეული მხატვარია. არტისტი თანამედროვეებთან ერთად ცდილობდა ახალი პრინციპები დაემკვიდრებინა ქართულ ხელოვნებაში. მისი შემოქმედება ყოველთვის ასახავდა ძირითად პრობლემატიკას და უშუალო რეალობას.

20 ნოემბერი ლეოპოლდ დაძამიძის დაბადების დღეა. მხატვარს დღეს 96 წელი შეუსრულდებოდა.

მისი ნამუშევრების დათვალიერება ჩვენს მუზეუმში შეგიძლიათ!

ქართული სახვითი ხელოვნების მუზეუმის წარდგინება

20. 11. 2018

Leopold Dzadzamidze is one of the most prominent artists of his time. Together with his contemporaries, he tried to establish new principles in Georgian art. His creative work always reflected essential problems and the reality.

20th November is Leopold Dzadzamidze's birthday. He would have turned 96 years old.

Visitors can see his artworks at our museum.

Georgian Museum of Fine Arts

20. 11. 2018

1922 წლის 20 ნოემბერს დაიბადა ლეოპოლდ ძაძამიძე!

ლეოპოლდ ძაძამიძე ქართული საბჭოთა მხატვრობის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი ფიგურაა. სოციალისტურ რეალიზმსა და პოსტსტალინისტურ ფერწერაში ევროპული მიმდინარეობებიდან მისაღები მხოლოდ იმპრესიონისტული სტილი იყო, რადგან იგი შინაარსს ხალხისთვის გასაგებ ენაზე ასახავდა ანუ უარყოფდა ავანგარდულ ელემენტებს.

არაერთი ქართველი მხატვარი 1950-60-იან წლებში ქმნიდა იმპრესიონისტულ ნამუშევრებს, რომელთა ნახვა ჩვენს მუზეუმშიც შეგიძლიათ: ჯიბსონ ხუნდაძე, ედმონდ კალანდაძე, აპოლონ ქუთათელაძე და ა.შ. მათი იმპრესიონისტული ნამუშევრები ასახავს მხატვართა შემოქმედების მხოლოდ საწყის ეტაპს. ლეოპოლდ ძაძამიძე კი მათ შორისაა, ვინც იმპრესიონიზმში წამყვან მიმდინარეობად აირჩია და თითქმის ყველა ნამუშევარი ამ სტილშია გადაწყვეტილი. იმპრესიონიზმი ერთგვარად წარმოადგენდა არტისტულ პოზიციას, ამ ფორმით მხატვარი უკუაგებდა საბჭოთა იდეოლოგიას და აერთიანებდა ევროპულ, ქართულ და რუსულ კულტურას.

ქართული სახვითი ხელოვნების მუზეუმის წარდგინება
20. 11. 2019

Georgian painter and graphic artist Leopold Dzadzamidze was born on November 20, 1922.

Leopold Dzadzamidze is one of the most prominent figures in the soviet Georgian painting. In socialistic realism and post-Stalinist painting out of European tendencies acceptable was only impressionistic style because this last one depicted the plot legibly for ordinary people and rejected avant-garde elements.

Most of the Georgian painters in the 1950-60s created impressionistic artworks, which you are able to view in our museum: Jibson Khundadze, Edmond Kalandadze, Apolon Kutateladze, etc. their impressionistic works display the first stage of aforementioned painter's creativity. Leopold Dzadzamidze belongs to them who chose impressionism as a leading tendency and almost many works in his creativity are painted in this style.

Impressionism certainly represented an artistic position; with this last one painter rejected soviet ideology and unified European, Georgian and Russian cultural models.

Georgian Museum of Fine Arts
20. 11. 2019

ლეოპოლდ ძაძამიძე 1950-იანი წლების იმ ახალგაზრდა თაობის წარმომადგენელია, რომელიც ხელოვნებაში ახალი პრინციპების დამკვიდრებას ცდილობდა. მის შემოქმედებაში აისახა ამ პერიოდის ქართული ხელოვნების ძირითადი პრობლემატიკა - რეალობის უშუალო აღქმა და ამ ხედვის ადეკვატური სახვითი ენის შემუშავება. დახვეწილი კოლორისტის შემოქმედებითი პოტენციალი ყველაზე უკეთ პეიზაჟურ ჟანრში ვლინდება. 1960-იან წლებში ლეოპოლდ ძაძამიძე ბევრს მოგზაურობდა და მუშაობდა პლენერზე. მისი ურბანული და სოფლის პეიზაჟების შესრულების ეტიუდური მანერა კამერულ განწყობას ქმნის. სოცრეალისტური, იდეოლოგიზებული პეიზაჟური მოტივებისგან განსხვავებით ლეოპოლდ ძაძამიძის ნამუშევრები გამოირჩევა ნათელი ფერადოვნებითა და ლირიზმით, რაც მის შემოქმედებას XX საუკუნის დასაწყისის ფრანგული რეალისტური პეიზაჟის ტრადიციებთან აახლოებს.

ქართული სახვითი ხელოვნების მუზეუმის წარდგინება
2018

Leopold Dzadzamidze is a representative of the 1950s youth who sought to introduce new principles in art. His works reflect the key issues relevant to the Georgian art at the time, such as direct understanding of reality and the development of an adequate visual language for this vision. The creative potential of this refined colorist is best revealed in the genre of landscape painting. In the 1960s, Leopold Dzadzamidze traveled extensively and worked en plein air. His sketch-like method of urban and rural landscape painting instills chamber music-like sentiments. Unlike the idealized landscape motifs of socialist realism, Dzadzamidze's works feature colorful brightness and lyricism, which makes his oeuvre akin to the traditions of the French realistic landscape painting in the early 20th century.

Georgian Museum of Fine Arts
2018

ქეთევან მაღალაშვილი. ლეოპოლდ ძაძამიძის პორტრეტი
ქართული სახვითი ხელოვნების მუზეუმი
Ketevan Magalashvili. Portrait of Leopold Dzadzamidze. Oil on canvas
Georgian Museum of Fine Arts

ლეოპოლდ (ბოჩია) ძაძამიძე

საქართველოს სსრ დამსახურებული მხატვარი ლეოპოლდ ძაძამიძე სახელოვან 50-იანელთა ერთ-ერთი წარმომადგენელი იყო.

თბილისის სამხატვრო აკადემიის დამთავრების შემდეგ იგი დამოუკიდებელ შემოქმედებით მუშაობას იწყებს. ორმოცდაათიანი წლები, ისევე როგორც მთელს საბჭოთა ხელოვნებაში, ქართულ ხელოვნებაშიც მნიშვნელოვანი ძვრებით აღინიშნა. ამ დროს სამოღვაწეო ასპარეზზე გამოსული მხატვრების ახალგაზრდა თაობამ მძიმე და ამავე დროს საპატიო მოვალეობა იტვირთა - ახალი პრინციპები დაამკვიდრა ხელოვნებაში, პრინციპები, რომლებიც თანამედროვე სახვითი ხელოვნების განვითარების ლოგიკურ, ბუნებრივ ნაყოფს წარმოადგენდა. ამაში, უპირველესად, იგულისხმება ხედვის საკუთარი მეთოდის გამომუშავება, სინამდვილისადმი უშუალო დამოკიდებულება, გაძლიერებული ყურადღება ფერისადმი და, ამდენად გამძაფრებული ემოციონალიზმი.

ხანგრძლივი თავშეკავების შემდეგ ეს პრინციპები აღსარებას წააგავდა. ცოტა თავბრუდახვევაც იყო ამ აღსარებაში, როდესაც აღმოჩნდა, რომ ფერწერა შედგენილი სიტყვაა და იგი ორი ნაწილისაგან შედგება. სწორედ ამით აიხსნება ორმოცდაათიანელთა ნამუშევრებისათვის დამახასიათებელი ჟღერადი, ნათელი და ჰაეროვანი კოლორიტი.

ლეოპოლდ დაძაძიძის ნამუშევრები მზითა და სინათლითაა აღსავსე. მხატვრობაში მისთვის განმსაზღვრელი კომპონენტია ინტენსიური, მსუბუქად დაწერილი, გამჭვირვალე ფერი. როგორც კოლორისტი, იგი დახვეწილ გემოვნებასა და პროფესიონალიზმს ავლენს. მისი ნამუშევრები მოწმობენ, რომ მხატვარი კარგად იცნობდა XX საუკუნის მსოფლიო რეალისტური ხელოვნების უდიდესი ოსტატების გამოცდილებას და არა მარტო იცნობდა, არამედ ცდილობდა, შემოქმედებითად გაეაზრებინა, გადაემუშავებინა იგი, რათა პოზიტიურ მიღწევებზე დაყრდნობით, გამოსავალი მიეცა საკუთარი გრძნობებისათვის. სწორედ ამით აიხსნება ის გარემოება, რომ ძირითადი ჟანრი, რომელშიც მხატვარი მუშაობდა, პეიზაჟი იყო. ქალაქის თუ სოფლის პეიზაჟი მას საშუალებას აძლევდა დაკვირვებით ემუშავა ფერადოვნების პრობლემაზე, უნატიფესი ნიუანსები დაენახა გარემომცველ სამყაროში. ზოგჯერ იგი ფერების გაბედულ დაპირისპირებასაც მიმართავდა, მაგრამ ყოველთვის ახერხებდა, რბილი, ჰაეროვანი და მთლიანი სამყარო შეექმნა თავის ნამუშევრებში.

ფერადოვნების ეს წყურვილი აიძულებდა ლ. დაძაძიძეს ემოგზაურა და ინტენსიურად ემუშავა სხვადასხვა მხარეში - სხვადასხვა განათებასა თუ წელიწადის ნებისმიერ დროში. მის ნამუშევრებში აისახა საქართველოს თითქმის ყველა კუთხე: თბილისიდან შავი ზღვისპირეთამდე, ვარძიდან სვანეთამდე. მან შექმნა პეიზაჟთა მთელი რიგი სერიები,

აგრეთვე ჩრდილო კავკასიის, ბალტიისპირეთისა და რუსეთისა.

ინტენსიური კოლორისტული ძიება ზოგჯერ წონასწორობის დაკარგვის საშიშროებასაც შეიცავს ხოლმე. ლეოპოლდ დაძაძიძემ თავი აარიდა ამ საშიშროებას, რადგან ფერი არასდროს გამხდარა მისი შემოქმედების თვითმიზანი და მისთვის ბუნებაში არსებული თანაფარდობა ყოველთვის ამოსავალ წერტილად და კამერტონად დარჩა.

ეს თვისებები კარგად გამოჩნდა მხატვრის ნამუშევართა პერსონალურ გამოფენაზე, რომელიც 1982 წელს, თბილისში სურათების გალერეაში მოეწყო, მართალია ლეოპოლდ დაძაძიძე სხვადასხვა გამოფენის ხშირი მონაწილე იყო, მაგრამ ამ ვერნისაჟმა, სადაც თავმოყრილი იყო მისი მრავალი ნამუშევარი, საზოგადოებას დაანახა შემოქმედის მთლიანი სახე, გამოავლინა იგი, როგორც ფერის გრძნობითა და დახვეწილი გემოვნებით დაჯილდოებული მხატვარი.

აქვე უნდა აღინიშნოს ლეოპოლდ დაძაძიძის მხატვრობისათვის დამახასიათებელი ნიშანდობლივი თავისებურება - რა ზომაც არ უნდა ჰქონდეს ნამუშევრებს, ისინი ერთგვარად კამერულ ხასიათს ატარებენ. ამ თვისების საფუძველი კი თვით მხატვრის ხასიათში სუფევდა, იგი ბუნებას მთლიანობაში, შესაძლოა ოდნავ მიამიტად და სადად ხედავდა და ჩვენც ასეთადვე წარმოგვიდგინა.

ლ. დაძაძიძე წლების მანძილზე ეწეოდა შემოქმედებით მუშაობას და, ბუნებრივია, როგორც მხატვარი, განვითარებას განიცდიდა, მაგრამ ეს იყო თავდაჭერილი, თანდათანობითი განვითარება. მის ნამუშევრებში ვერ ვხედავთ უკიდურესობებს,

იგი ცდილობდა, ერთი უმთავრესი ამოცანა გადაეჭრა - შეექმნა რეალობის ერთიანი, განონასწორებული, პოეტური სინატიფით აღსავსე სურათი.

ზემოთ ჩამოთვლილი ყველა თვისება კარგად ჩანს მის საუკეთესო ნამუშევრებში, როგორიცაა „შემოდგომა ვარძიაში“ (1955). მხატვარი თავისუფლად ფლობს ფერწერულ ტექნიკას. წითელი, ყვითელი, რუხი მონასმები ჰარმონიულად ერწყმიან ერთმანეთს. მაყურებელი ტკბება ფერთა ჟღერადობითა და მათი თავშეკავებული სილამაზით.

მოკლე, დინამიური მონასმები და რაღაც უთქმელი, იდუმალება ახლავს „ძველ თბილისს“ (1961), დეტალები ოდნავაა მინიშნებული, რითაც მხატვარი აღწევს საკუთარი განცდისა და შთაბეჭდილების მაყურებელამდე მიტანას.

ლეოპოლდ ძაძამიძის ერთი საუკეთესო პეიზაჟთაგანია „კლაიპედა“ (1964), მაღალი წერტილიდან არის დანახული ქალაქის ხედი, რომელსაც მდინარის სპირალისებული კალაპოტი ჰყოფს. მდინარე, სანაპირო, შენობები - ყველაფერი რბილად და გამჭვირვალედ არის დაწერილი, თბილი რეფლექსები და ანარეკლი მდინარის ზედაპირზე ძალზედ მიმზიდველად გამოიყურება. ეს სურათი გამოსახვის რბილი მანერითა და კომპოზიციითაც ერთგვარად შორეულად მოგვაგონებს ალბერ მარკეს (1875-1947) ფერწერას.

ბალტიისპირეთის სერიაში მხატვარი ხშირად მიმართავს ერთსა და იმავე მოტივს, მაგრამ ამ სერიის ყოველი სურათი განსხვავებული კოლორითაა და შესაბამისად, სხვაგვარი განწყობილებით ხასიათდება, მაგალითად: „ზამთარი

კლაიპედაში“ (1964), ლეოპოლდ ძაძამიძე - ეს სამხრეთელი კაცი, აშკარა დაინტერესებას იჩენდა ჩრდილოური ზამთრის გამოსახვისადმი, იქნებ იმად იყო მიმზიდველი ასეთი ზამთარი, უცხო რომ იყო მისთვის, ვინ იცის, მაგრამ მხატვარი ამ, მისთვის უცხო განწყობილებასაც ითავსებდა და საკუთარ ხასიათს აძლევდა. 1960 წელს დაწერილი „ზამთარი“ ძალიან თეთრი, გამჭვირვალე და იმავე დროს თბილი და ნატიფია. მხატვარმა თავისი ოსტატობის წყალობით, სამხრეთული მზე აანთო ჩრდილოურ, ცივ და პირქუშ ზამთარში. ამის მაგალითია „დეკემბერი“ (1965), „თოვლი ლატვიაში“ (1963) და „პალანგა. შემოდგომა“ (1964). ბევრი თოვლის მიუხედავად, ლეოპოლდ ძაძამისეული ზამთარი ადამიანურად თბილი და ესთეტიკურად რაფინირებულია.

რაღა შეიძლება ითქვას მხატვრის მიერ მშობლიური ქვეყნის კუთხეების ასახვაზე, კუთხეებისა, რომლებიც თვით ბუნებამ შეამკო ინტენსიური, თბილი ფერთა და განათების სიმძაფრით, ამ ნამუშევრებს, გარკვეულად, ეტიუდურობა ახასიათებთ და, რაღა თქმა უნდა, დაუფარავი სიყვარული და აღტაცება, „ძველი ხიდი“ (1950), „საღამო სამეგრელოში“ (1951), „ძველი გაგრა“ (1960), „პეიზაჟი“ (1960), „მეგრული სამზადი“ (1961), „ბოტანიკური ბაღი ზუგდიდში“ (1961), „ძველი ქუთაისი“ (1962), „უზო გურიამი“ (1963), „წისქვილთან“ (1964), „მესხეთი“ (1965), „იმერეთი“ (1962 და 1965) და სხვები თითქოს მოსამზადებელი ეტიუდებია სურათებისათვის, რომელთა განხორციელება არ დასცალდა მხატვარს. ლეოპოლდ ძაძამიძე თავის ნამუშევრებში

შეგნებულად ერიდებოდა გართულებებს. მან უმარტივესი საშუალებით მიაღწია სასიამოვნო ფერწერულ ერთიანობას. მისი ტილოებისათვის დამახასიათებელი უბრალოება, ცხადია, დიდი ოსტატობისა და გამოცდილების შედეგს წარმოადგენს.

ლეოპოლდ დაძაძიძე სხვადასხვა მხარის პეიზაჟებს ქმნიდა, მაგრამ აღსანიშნავია, რომ იგი ყოველთვის საკუთარი ხედვისა და განცდის ერთგული რჩებოდა. მიუხედავად ამისა, ფერმწერი ახერხებდა გამოეკვეთა ტიპური ნიშნები. სიმარტივე და ტიპურობა ლ.დაძაძიძის მხატვრობის საიდუმლოს წარმოადგენს და რაც მთავარია, დაძაძიძისეული სიმარტივე, მხატვრის უშუალო ემოციიდან, მისი განცდიდან მომდინარეობს და არა აბსტრაქტულ-თეორიული კონსტრუქციებიდან. ამითვე აიხსნება მისი ნამუშევრების განზოგადების ხარისხიც.

ის, რომ ლეოპოლდ დაძაძიძე ყოველთვის რეალობიდან გამომდინარეობდა, ამაზე მეტყველებს მისი 1965 წელს დაწერილი „სვანეთი“, ოდნავ პირქუში, რუხი, მომწვანო და ლურჯი კოლორით.

ლეოპოლდ დაძაძიძის ნამუშევრები ცხადყოფენ, რომ სადაც არ უნდა ყოფილიყო მხატვარი, იგი ყოველთვის საკუთარი თავისა და მრწამსის ერთგული რჩებოდა, ყოველდღე წრფელად უყურებდა სამყაროს. ეს სურათები ავლენენ მათი ავტორის თბილ და ჰუმანურ დამოკიდებულებას გარე სამყაროსა და ადამიანებისადმი.

ვინ იცის, რა სიმაღლეებს მიაღწევდა ლეოპოლდ დაძაძიძის შემოქმედება, დაუჯერებლად ბრმა შემთხვევით გამოწვეული, უეცარი სიკვდილი რომ არა!

ყოველ შემთხვევაში, მისი წყნარი, კამერული ხასიათის ნამუშევრები და საერთოდ, მთელი მისი შემოქმედება დარჩა თანამედროვე ქართული ხელოვნების ისტორიაში, როგორც კარგი მაგალითი იმისა, თუ როგორ უდრტვინველად უნდა აკეთო საყვარელი საქმე და ბოლომდე მიჰყვე საკუთარ არჩევანსა და გულის ძახილს.

გიორგი ხუციშვილი

ხელოვნებათმცოდნეობის კანდიდატი

ლეოპოლდ დაძაძიძის გამოფენის კატალოგი. 1988 წელი

Леопольд Дзадзамидзе

Заслуженный художник ГССР Леопольд Дзадзамидзе один из представителей славного поколения художников 50-ых годов.

После окончания Тбилисской Академии художеств Л. Дзадзамидзе приступает к независимой творческой работе. 50-ые годы в Грузии, так же, как и во всем советском искусстве, были отмечены серьезными сдвигами в искусстве. Поколение пятидесятых годов взяло на себя тяжелую, но в то же время почётную миссию – утвердить новые принципы в изобразительном искусстве, принципы, логически вытекающие из развития современного искусства. Под этим подразумевалась способность к выработке собственного творческого метода, непосредственное отношение к природе и людям, усиленное внимание к проблемам цвета, повышенная эмоциональность и т.д.

Эти новые принципы выглядели как прозрение. Внезапно стало понятным, что живопись, слово, обозначающее-живописание. Именно этим и объясняется характерный для работ этого поколения звучный, светлый, воздушный колорит.

Работы Леопольда Дзадзамидзе полны солнца и света. Главным для него был интенсивный, легко написанный, прозрачный цвет, и в этом стремлении он проявил утонченный вкус и высокий профессионализм. Его работы свидетельствуют о том, что хорошо был знаком с позитивным опытом великих мастеров мирового реалистического искусства XX века, и не только был знаком, но и творчески преобразовывал его, ради выражения собственных чувств и впечатлений.

Основной жанр, в котором работал Л.Дзадзамидзе, это – пейзаж. Пейзаж давал ему возможность внимательно работать над колоритом, улавливать тончайшие нюансы в окружающей действительности. Иногда он прибегал к смелому противопоставлению цветов, однако это не мешало ему создавать в своих полотнах, мягкий, воздушный и цельный мир.

Видимо, именно поиск цвета заставлял художника много путешествовать и работать в разных краях, при разном освещении и времени года. В его работах отражены почти все уголки Грузии – от Тбилиси до Черноморского побережья, от Вардзиа до Сванети. Он создавал серии пейзажей Северного Кавказа, Прибалтики и России.

Поиски интенсивного цветового решения таят в себе и некоторую опасность абсолютизации цвета. Леопольд

Дзадзамидзе счастливо избежал этой опасности, так как цвет никогда не был для него самоцелью. Реально существующее в природе соотношение цветов, служило ему отправной точкой в работе.

Все эти качества ярко проявились на персональной выставке работ Леопольда Дзадзамидзе в 1982 году, в Государственной картинной галерее Грузии. Он был участником разных выставок, но именно эта выставка показала широкой общественности Леопольда Дзадзамидзе – художника, обладающего тонким вкусом и редким даром цветового воплощения действительности.

Необходимо отметить характерную черту его творчества. Невзирая на размеры картинной плоскости, его работы носят камерный характер. Это, по-видимому, объясняется способностью художника, видеть единый, нерасчлененный мир, просто и немножко наивно воспринимать его и таким же воплощать в своих работах.

В своем творчестве, Леопольд Дзадзамидзе, естественно, претерпевал ряд изменений. Но это было сдержанное, постепенное развитие. Перед ним всегда стояла одна цель, создать единую, уравновешенную, поэтическую картину реального мира. Все эти качества художника хорошо видны в лучших его работах. К примеру: „Осень в Вардзии“ (1955). Художник свободно владеет живописной техникой. Красные, жёлтые, серые мазки гармонично взаимодействуют друг с другом. Мажорность мазков и фиолетовая дымка гор Месхети очаровывают зрителя. И это тихая, сдержанная красота.

Короткие, динамичные мазки и трудно передаваемая задумчивость характеризует его „Старый Тбилиси“ (1961), детали едва проработаны, но художнику удается донести до зрителя собственное впечатление и настроение.

Одна из лучших работ Л.Дзадзамидзе „Клайпеда“ (1964) – это вид города сверху, разрезанного спиралевидным течением реки. Поверхность реки, набережная, здания написаны мягко и прозрачно. Теплые рефлексы и отражения в реке весьма удачны. Мягкой трактовкой поверхности реки, некоторым образом, и композицией, работа отдалённо напоминает знаменитые пейзажи Альбера Марке (1875-1947).

В серии прибалтийских пейзажей, художник часто обращается к одним и тем же мотивам, но каждая работа этой серии отличается собственным колоритом и, соответственно, передает разное настроение. К примеру: „Зима в Клайпеде“ (1964). Леопольд Дзадзамидзе – коренной южанин, явно пленён северной зимой. Возможно потому, что такая зима непривычна ему и поэтому интересна. Кто знает, но даже это необычное для художника

впечатление, он перерабатывает и придает ему собственный характер. В 1960 году написана „Зима“, вся белая и удивительно прозрачная. Художник с большим мастерством зажгёт южное солнце в холодную и долгую северную зиму. Или к примеру: „Декабрь“ (1965), „Снег в Латвии“ (1963) или „Паланга. Осень“ (1964). Несмотря на обилие снега, дзадзамидзевская зима выглядит по человечески тёплой и эстетически рафинированной.

Что же можно сказать о пейзажах, родной художнику Грузии, которую сама природа наделила интенсивным тёплым цветом и контрастным освещением? Эти работы выполнены с любовью и восторгом, на одном дыхании, что и придает им некоторую этюдность. „Старый мост“ (1950), „Вечер в Самегрело“ (1951), „Старая Гагра“ (1960), „Пейзаж“ (1960), „Кухня в Самегрело“ (1961), „Ботанический сад в Зугдиди“ (1961), „Старый Кутаиси“ (1962), „Двор в Гурии“ (1963), „У мельницы“ (1964), „Месхети“ (1965), „Имерети“ (1962 и 1965) и другие – как бы подготовительные этюды для станковых пейзажей, которые художник не успел осуществить. В этих работах Л. Дзадзамидзе простейшими средствами достигает приятного живописного эффекта. Однако, эта видимая простота, разумеется, плод большого опыта.

Леопольд Дзадзамидзе создавал пейзажи разных уголков нашей страны, но где бы ни работал, он всегда оставался верным собственному видению и чувством что не мешало ему выявлять характерные черты этих пейзажей. Простота, непосредственность и вместе с тем типичность являются творческой удачей художника. И самое главное то, что простота исходит из непосредственного переживания, а не из абстрактно-теоретических умозаключений. Этим же объясняется и степень художественной обобщенности в работах Л.Дзадзамидзе.

Для Л.Дзадзамидзе реальность всегда была определяющим фактором. Об этом свидетельствует его пейзаж 1965 года „Сванети“, с несколько тяжелым, серо-зелено-синим колоритом.

Где бы ни был художник, он всегда оставался верен своим принципам, открыто и с любовью смотрел на человека и мир.

Кто знает, каких высот достиг бы Леопольд Дзадзамидзе, если бы не жутко слепой случай, унесший его жизнь! Во всяком случае, его ясные, камерные по своему характеру работы, его творчество останутся в истории грузинского искусства, как пример беззаветного служения избранному делу, как зов открытого и чистого сердца.

Георгий Хуцишвили
Кандидат искусствоведения
1988 г.

მხატვარი ლეოპოლდ ძაძამიძე

გამოჩენილი ქართველი პეიზაჟისტი, საქართველოს დამსახურებული მხატვარი ლეოპოლდ ევგენის ძე ძაძამიძე დაიბადა 1922 წლის 20 ნოემბერს ზუგდიდში. იგი სამეგრელოში და სრულიად საქართველოში XVIII საუკუნიდან ცნობილი ზუგდიდელი ოქრომჭედლების ოჯახის შთამომავალი იყო. მის წინაპართა შორის იყვნენ პაპუნა მეუნარგიას და ა.კეიღია მოწაფე ვახტანგ (ვახუ) გოჩას ძე და მისი ძმისშვილები და მოწაფეები კონსტანტინე ისმაილის ძე და ფილუ ისმაილის ძე (1877-1963) ძაძამიძეები.

მხატვრობისადმი მიდრეკილება პატარა ლეომ ადრევე გამოამჟღავნა და ამით განისაზღვრა მისი მომავალი ინტერესების სფერო.

ფერწერის ხელოვნებას იგი თბილისის სამხატვრო აკადემიაში სწავლისას (1941-1947) ცნობილ პეიზაჟისტთან ალექსანდრე ციმაკურიძესთან დაეუფლა. მის სადიპლომო ნამუშევარს - „დასვენება“, ხელმძღვანელობდა ცნობილი ოსტატი აპოლონ ქუთათელაძე. 1955 წლიდან ახალგაზრდა მხატვარი მონაწილეობდა რესპუბლიკურ, საკავშირო და საზღვარგარეთ გამართულ გამოფენებში. 1964 წლიდან გახდა საქართველოს მხატვართა კავშირის წევრი. ცხოვრობდა თბილისში, მხატვრების სახელგანთქმულ სახლში - კავსადის N4-ში.

ლეოპოლდ ძაძამიძე მიეკუთვნება ქართველ ორმოცდაათიანელ მხატვართა თაობას, იმ ახალგაზრდა შემოქმედთა ჯგუფს, რომელმაც განაახლა ქართული სახვითი ხელოვნების ენა

50-იანი წლების მეორე ნახევარსა და 60-იანი წლების დასწყისში. მათთვის დამახასიათებელი ნიშან-თვისებები - ახალი ხედვა და იდეები, გამახვილებული ინტერესი ფორმის, ინდივიდუალური ხელწერის ძიებისადმი, განსაკუთრებული ყურადღება ფერისადმი, ემოციურობა, მნიშვნელოვანი ფაქტორი გახდა ლეოპოლდ დაძამიძის მხატვრობისთვისაც.

ლეოპოლდ დაძამიძის ხანმოკლე შემოქმედებითი ცხოვრება სულ ორ ათეულ წელს მოიცავს. ამ ხნის განმავლობაში მან შექმნა ქართული პეიზაჟური ხელოვნების მნიშვნელოვანი შენაძენი - რამდენიმე ასეული ტილო, რითიც დაიმკვიდრა საპატიო ადგილი ქართული ხელოვნების ისტორიაში.

საქართველოს ბუნება, მისი კუთხეების შვენიერება მხატვრის დაკვირვების, შესწავლის, ხატვის მთავარი ობიექტი იყო. მან ფეხით შემოიარა და აღბეჭდა - აჭარა, მესხეთი, სვანეთი, ქართლი, იმერეთი, გურია...

და მაინც ლეოპოლდ დაძამიძის შთაგონების მთავარი წყარო მშობლიური სამგერელო იყო. მისი შვენიერი ბუნება მნიშვნელოვან სტიმულს აძლევდა მხატვრის შემოქმედებით ფანტაზიას. განსაკუთრებული სიყვარულით ხატავდა სამეგრელოს მთიანი სოფლების, ზუგდიდის ხედებს წელიწადის სხვადასხვა დროს, აღბეჭდავდა განსხვავებულ ამინდსა და განათების პირობებში - ხან მზიან, ხან ავდრიან დღეებს, დილას, საღამოს, შუადღისას ... შექმნილი სურათები ერთდროულად კონკრეტული ხედის ამსახველიცაა და ამავდროულად განზოგადებულიც. რეალური ბუნება ტილოზე გარდაიქმნება თავად ავტორის შინაგანი განწყობის კვალდაკვალ... ასეთებია „შემოდგომა სამეგრელოში“ (1958), „ბოტანიკური ბაღი ზუგდიდში“ (1961), „ევკალიპტები“ (1958), „ზამთარი ცაიში“ (1959), „მეგრული სამზადი“ (1961),

ლეოპოლდ დაძამიძე
Leopold Dzadzamidze

„გაზაფხული სამეგრელოში“ (1961), „საღამო სამეგრელოში“ (1961), „სამეგრელო“ (1962) და სხვა.

ზუგდიდისადმი სიყვარულის გამომჟღავნება იყო მხატვრის მიერ უსასყიდლოდ შექმნილი დიდი თემატური პანო, რომელიც ოდესღაც ამშვენებდა ქალაქის ცენტრს (არ შემორჩენილა).

დღევანდელი გადასახედიდან სულ სხვაგვარად, ტკივილიან მოგონებებზე აღიქმება ლეოპოლდ ძაძამიძის თვალთ დანახული აფხაზეთი, მისი ქალაქებისა და სოფლების ხედები - „ძველი გაგრა“ (1958), „გაგრა (1958, 1959, 1959, 1961), „სოხუმი“ (1959), „ახალი ათონი“ (1959), „ტყვარჩელი“ (1961, 1962).

ლეოპოლდ ძაძამიძე აქტიურად მონაწილეობდა დიდი ქართველი მხატვრის, ელენე ახვლედიანის ინიციატივით ჩამოყალიბებულ მხატვართა ჯგუფში. მათთან ერთად მოგზაურობის დროს არაერთხელ აღბეჭდა საქართველოს სხვადასხვა კუთხე. უმშვენიერესი ადგილები - „სვანეთი“ (1959), „სოფელი სიონი“ (1961), „სიღნაღის კუთხე“ (1962), „ქუთაისის კუთხე“ (1962), „ბაზალეთი“ (1962), „ვარძია“ (1962), „შემოდგომა“ (1963), „კახეთი“, „გელათი“ (1965), „ყაზბეგი“ (1965), „ანწყურის ციხე“ (1964), „სვანეთი“ (1965). დიდი ადგილი მხატვრის შემოქმედებაში უკავია თბილისის თემს - „ბამთარი თბილისში“ (1960), „თბილისის კუთხე“ (1962), „ბოტანიკური ბაღი“ (1962), „ძველი თბილისი“ (1962).

ბევრს მოგზაურობდა და მუშაობდა იგი ყოფილი საბჭოთა კავშირის სხვადასხვა რესპუბლიკაში. მის შემოქმედებაში მნიშვნელოვანი ადგილი უკავია დაღესტანში, ლიტვაში, ესტონეთში, ლატვიაში შექმნილ ნაწარმოებებს. გამოფენებზე განსაკუთრებული წარმატება ხვდა მის ლატვიურ ციკლს - „კლაიპედა“ (1964).

პეიზაჟების გარდა იგი რიგი საინტერესო პორტრეტის ავტორიცაა: „ლიტველი გოგონა“, „კახელი გლეხი“ (1962).

ფერმწერის შემოქმედებითი მიღწევები აღინიშნა საქართველოს დამსახურებული მხატვრის წოდებით (1964).

ტრაგიკული ბედის ოჯახის წარმომადგენელმა (5 და-ძმიდან 4 ნაადრევად გარდაიცვალა. ასევე ადრე დაკარგა მამა) თავადაც

ტრაგიკულად დაასრულა სიცოცხლე - შემოქმედებითი სიმწიფის ხანაში ბრმა შემთხვევის მსხვერპლი გახდა. იგი 1966 წლის 17 დეკემბერს თბილისში გარდაიცვალა. განისვენებს ზუგდიდში, სამეგრელოს მხარის სახელოვან წარმომადგენელთა გვერდით. ბიუსტი საფლავისთვის კოლეგამ, ცნობილმა მოქანდაკემ ოთარ ფარულავამ შექმნა.

მხატვრის შემოქმედებითი სიცოცხლე სიკვდილის შემდეგაც გაგრძელდა. მისი ნაწარმოებები წარდგენილი იყო მრავალ მნიშვნელოვან ექსპოზიციაზე - თბილისის „მხატვრის სახლში“, ფერწერის რეტროსპექტულ ე.წ. „თაობათა“ გამოფენაზე, მოსკოვში, საქართველოს სახვითი ხელოვნების რეტროსპექტულ გამოფენაზე. გაიმართა მისი ნამუშევრების არა ერთი პერსონალური გამოფენაც - პირველი მისი გარდაცვალების წლის თავზე მოეწყო ელენე ახვლედიანის სახელოსნოში (1967), შემდგომ თბილისის „მხატვრის სახლში“ (1982, 1989). მხატვრის უბედობა მის ნამუშევრებსაც შეეხო - 1991-92 წლის დეკემბერ-იანვრის თბილისის ტრაგიკული ომის დროს „მხატვრის სახლში“ მისი საუკეთესო ნამუშევრები იყო განთავსებული. ომის დროს განადგურდა საგამოფენოდ გადარჩეული სურათები, დაახლოებით 150 ფერწერული ნამუშევარი. თუმცა, არსებობს ვარაუდი, რომ სურათების ნაწილი გადარჩა, მაგრამ მათი ადგილსამყოფელი დღემდე გაურკვეველია.

საბედნიეროდ, ოჯახმა, მისმა დისშვილებმა, ცნობილმა ექიმებმა, პეტრე და ნუგზარ უბერებმა შეძლეს შემოენახათ მხატვრის შემოქმედების გარკვეული ნაწილი, ის, რაც ამჟამად ქართული პეიზაჟური ფერწერის სიამაყეს წარმოადგენს. ლეოპოლდ ძაძამიძის ნამუშევრები დაცულია საქართველოს ეროვნული მუზეუმის შალვა ამირანაშვილის სახელობის ხელოვნების მუზეუმში, დიმიტრი

ზედა რიგი მარცხნიდან: ნატალია ფალავანდიშვილი, ელენე ახვლედიანი, ?, ცისია შანშიაშვილი, ანა შალიკაშვილი, თამარ გუგეშაშვილი
ქვედა რიგი: ნათელა ლიბრაძე, მარგარიტა თუშმალიშვილი, ლეოპოლდ ძაძამიძე, ეთერ ანდრონიკაშვილი, თათუშა კარტოზია

შევარდნაძის სახელობის საქართველოს ეროვნულ გალერეასა და ქართული სახვითი ხელოვნების მუზეუმში.

ალბათ, დადგება დრო, როდესაც მოიძებნება დაკარგული ნამუშევრები, შესაძლებელი იქნება მხატვრის შემოქმედებითი მემკვიდრეობის თავმოყრა და ხელოვნების, ქვეყნის ბევრი

მოყვარული შეძლებს დააფასოს, შეაფასოს მშვენიერი საქართველოს ხიბლი, რაც უკვდავყოფილია ლეოპოლდ ძაძამიძის ფერწერულ სამყაროში.

ნინო ბაალიშვილი
ხელოვნებათმცოდნეობის დოქტორი

ფერმწერის გახსენება

ქართულ პეიზაჟურ ფერწერას თუმც არცთუ ვრცელი ისტორია, მაგრამ მდიდარი და თვალსაჩინო მონაპოვრები გააჩნია. თუ ჯერ კიდევ 50-იან წლებამდე პეიზაჟის ჟანრში ერთეულები მუშაობდნენ, ქართველ მხატვართა ახალი თაობის მოსვლასთან ერთად დიდად გამდიდრდა და გამრავალფეროვნდა ამ სფეროში შექმნილი მხატვრული საგანძური. კვლავაც იქმნება მრავალი საინტერესო ტილო, რასაც თვალსაჩინოდ მონშობს რიგით თუ რესპუბლიკურ გამოფენაზე წარმოდგენილი პეიზაჟური ქმნილებები.

ლევ ძაძაშიძე იმ მხატვართაგანია, ვისი შემოქმედებაც მკაფიოდ თავისებური, გამორჩეული ხმით შეერწყა უახლეს ნაკადს ქართული ფერწერის ამ ჟანრში.

50-იან წლებში ქართული მზიური პეიზაჟის მომღერალი ციმაკურიძე თბილისის სამხატვრო აკადემიაში ახლადშექმნილ პეიზაჟურ სახელოსნოს ხელმძღვანელობს და თავის მდიდარ გამოცდილებას შთაგონებით უზიარებს ახალგაზრდა მხატვრებს. პირველი სტუდენტი, ვინც მაშინ მისი სახელოსნოდან გამოვიდა, გახლავთ დღეს უკვე კარგად ცნობილი, ნიჭიერი პეიზაჟისტი მიხეილ ხვიტია.

ლევ ძაძაშიძე, ისევე როგორც მიხეილ ხვიტია, ქართულ მხატვრობაში ორმოცდაათიან წლებში მოსულ თაობას მიეკუთვნება, საქართველოს მხატვართა კოლექტივს იგი გამოაკლდა ამ რვა წლის წინათ. მაგრამ მიუხედავად ხანმოკლე შემოქმედებითი ცხოვრებისა, ქართულ ფერწერაში დატოვა სრულიად თვალსაჩინო კვალი, დატოვა მრავალი, შთაგონებითა და მღელვარებით

შექმნილი ტილო, ალბეჭდილი გულწრფელი და მართალი, ნათელი ხედვით, ბუნების მშვენიერების ღრმა განცდით.

თბილისის სამხატვრო აკადემიაში ლეო ძაძამიძე პეიზაჟური ფერწერის განხრით როდი ოსტატდებოდა, აბოლონ ქუთათელაძის სახელოსნოში მეცადინეობდა და თავდაპირველად თავის მონოდებას ჟანრულ-ბატალურ ფერწერაში ხედავდა. მაგრამ, აი, დამთავრდა სწავლის წლები და ახალგაზრდა მხატვარი მშობლიურ ზუგდიდს დაუბრუნდა. აქ დაიწყო მისი დაინტერესება პეიზაჟით. დაიწყო ნელა, თანდათან. ამ დაინტერესებას განსაკუთრებული ბიძგი მისცა შემოქმედებითმა დაახლოებამ და დამეგობრებამ თავის კოლეგასთან, მიხეილ ხვითიასთან, რომელიც აგრეთვე ზუგდიდის მკვიდრია და რომლის შემოქმედებასაც თვალსაჩინო ადგილი უკავია.

დაიწყო მხატვრების ერთობლივი მოგზაურობა მშობლიურ მიწა-წყალზე. საეტიუდო ყუთებითა და საღებავებით შეიარაღებულნი, ისინი ადრიატიკიდან დილიდამდე გვიან დაღამებამდე ბუნების წიაღში ატარებდნენ. განსხვავებული ინტერესები და სურვილები, განსხვავებული ამოცანები ჰქონდათ და ეს არც გასაკვირია, რამდენადაც ყოველ ჭეშმარიტ შემოქმედს სწორედ საკუთარის ძიება და მიგნება მოუპოვებს ხოლმე ადგილს ხელოვნებაში. მაგრამ მხატვრული ინტერესების სხვადასხვაგვარობას მათთვის არასოდეს შეუშლია ხელი შემოქმედებით მეგობრობაში. პირიქით, ურთიერთმიგნებები, მხატვრული პრობლემების შესახებ აზრთა და გამოცდილებათა ურთიერთგაზიარება - ყოველივე ეს ორივე ფერმწერს შემოქმედებითად ამდიდრებდა, ამავე დროს, თითოეული მაინც საკუთარი გზით მიდიოდა, საკუთარი ხედვისა და მსოფლშეგრძნების ერთგული რჩებოდა.

ლეოპოლდ ძაძამიძე
Leopold Dzagmadze

ასე ყალიბდებოდა ლეო ძაძამიძის, როგორც პეიზაჟისტის შემოქმედებითი სახე. ის სტილისტურ-მხატვრული თავისებურებანი, რამაც განვითარება ჰპოვა მხატვრის შემდგომ ქმნილებებში, სწორედ ამ საწყის ეტაპზე, ეტიუდებზე მუშაობის პირველ პერიოდში ჩაისახა და გამოვლინდა.

თუ მიხეილ ხვითას პეიზაჟური ტილოების უმრავლესობისათვის იმთავითვე ნიშანდობლივი იყო ლირიკული საწყისი, განსაკუთრებული მთრთოლვარება და შინაგანი მოძრაობა, ლეო ძაძამიძის ნამუშევრების ემოციური ჟღერადობა მათ მაჟორულობასა და ფართო, რამდენადმე დეკორატიულობით აღბეჭდილ ხედვაშია, ეს მაჟორულობა, მღელვარე ფერწერული დინამიკა თანდათან უფრო მკაფიო გამოვლენას აღწევს მხატვრის ტილოებში. თუ შევადარებთ ამ მხრივ მის ადრინდელ ნამუშევრებს ბოლო პერიოდის ქმნილებებს, აშკარად დავინახავთ, თუ რაოდენ მკვეთრად, ნათლად ისახება ფერმწერის შემოქმედებითი ინტერესები, მისეული აღქმა სინამდვილისა, რაოდენ დიდია მხატვრის სწრაფვა - ბუნების, პეიზაჟის ესა თუ ის მოტივი აღბეჭდოს ფერწერული სახიერებით, მიაღწიოს ცალკეული ფერებისა და ტონების მთელი ხმით აჟღერებას და ამავე დროს შერწყას ისინი ერთ ჰარმონიაში, ერთ ლამაზ სიმფონიად აქციოს.

ლეო ძაძამიძის ტილოების ფერწერული ჟღერადობა არასოდეს არ არის, ასე ვთქვათ, განყენებული და თავისთავადი, მხოლოდ გარეგნული ეფექტისთვის გამიზნული, როგორსაც ხანდახან ზოგიერთი მხატვრის შემოქმედებაში ვხვდებით ხოლმე. მას საფუძვლად უდევს თვით ბუნების, რეალური გარემოს ხასიათისა და განწყობილების ღრმა შეგრძნება, შემოქმედის უშუალო, ცხოველი შთაბეჭდილება, აღტაცება პეიზაჟის ცვალებადი და განუმეორებელი მშვენიერებით, ამა თუ იმ მდგომარეობით, მომენტით.

თვით ბუნების მოტივის შერჩევა, სახოვანად მეტყველი კომპოზიციური და ფერადოვანი გადანწყვეტის მიგნება, მხატვრის ღრმა ალღობე, ფაქიზ გემოვნებასა და პეიზაჟისტის უტყუარ გრძნობაზე მეტყველებს.

მას შემდეგ, რაც მშობლიური კუთხის ბუნებამ დახვეწა ლეო ძაძამიძის თვალი და ფერწერული ოსტატობა, აზიარა იგი მრავალ საიდუმლოს, მხატვარი უკვე ფართო ასპარეზს არჩევს. იგი დაუღალავად მოგზაურობს საქართველოს სხვადასხვა კუთხეში და სულ უფრო ლაღი, მოქნილი და დარწმუნებული ფუნჯით ტილოზე გადააქვს მრავალფეროვანი შთაბეჭდილება, სულ სხვადასხვა იერისა და ხასიათის პეიზაჟური მოტივები. ასე იქმნება მთელი ციკლი, მთელი სერია ამა თუ იმ კუთხის პეიზაჟებისა, ამასთან, თითოეული ეს ციკლი როდია ერთფეროვანი და ერთსახოვანი, ყოველი ცალკეული ტილო - ეს არის განუმეორებელი, მაგრამ ორგანული ნაწილი მთელი სერიისა.

ლეო ძაძამიძის პეიზაჟური ქმნილებები სულ უფრო და უფრო იმსახურებს აღიარებას. მხატვრის შემოქმედებით ნაყოფიერებაზე, ინტენსიურ და შთაგონებულ შრომაზე მეტყველებენ მისი ტილოები ყოველ გამოფენაზე. დიდი წარმატება ხვდა ძაძამიძის პეიზაჟებს მოსკოვში ქართული ლიტერატურისა და ხელოვნების დეკადის დროს 1958 წელს და შემდგომ წლებში გამართულ საკავშირო გამოფენებზე.

თბილისში მოწყობილი ყოველი ახალი ექსპოზიცია მხატვრის ახალ შემოქმედებით მონაპოვარს ცხადყოფდა. რიცხვმრავალი მისი ტილოები გამოირჩეოდა ხოლმე განსაკუთრებული, თავისებური, ძაძამიძისეული ფერწერული ცხოველმყოფელობით, გაბედული და მომხიბლავი ფერადოვანი აქცენტებით, თითქოს ფუნჯის ერთი მოქნევით დაწერილი ლაჟვარდოვანი ცითა თუ ხალასი სიმწვანით მოშრიალე ხეებით. საქართველოს ყოველმა კუთხემ ჰპოვა ასახვა ლეო ძაძამიძის სურათებსა და ეტიუდებში. თითოეულ ამ ნაწარმოებში, რომლებიც ერთი შეხედვით ტექნიკურად ესოდენ თავისუფლად და ცხოველხატულადაა

დანერილი, თითქოს ერთ სეანსშიაო შესრულებული, იგრძნობოდა მხატვრის სწრაფვა - საკუთარი, თავისებური სიცოცხლე მიანიჭოს პეიზაჟის თითოეულ ფორმას, მთასა და ხეს, ზღვასა და ბუჩქნარს...

ნო-იან წლებში ლეო ძაძამიძე მხატვართა იმ ჯგუფშია, რომელიც საქართველოს სახალხო მხატვრის ელენე ახვლედიანის ხელმძღვანელობით ჩვენი რესპუბლიკის სხვადასხვა მხარეში და ფერწერულ ეტიუდებში თუ გრაფიკულ ჩანახატებში გატაცებით აღბეჭდავს მშობლიურ პეიზაჟებს.

ლეო ძაძამიძის შემოქმედებით მემკვიდრეობაში რამდენიმე ციკლი გამოირჩევა ეს არის დასავლეთ საქართველოს დიდი ციკლი, სვანეთის, ბორჯომის ხეობის, კახეთის, ქუთაისის, ყაზბეგის მიდამოების ამსახველი სერიები, ეს არის დაღესტნური ჩანახატები და ბოლოს - ბალტიისპირეთში შექმნილი მრავალრიცხოვანი ტილოები.

მხატვრის ამ მრავალფეროვანი შემოქმედებითი მემკვიდრეობის თვალის გადავლება ცხადყოფს, რომ შესატყვისად ბუნების ხასიათისა, განწყობილებისა და მდგომარეობისა, ტილოებზე იცვლება საღებავი, ფერთა ხმირება, იცვლება თვით შესრულების ტექნიკა. შემოქმედი წერს ფუნჯის ხან ფართო, ტემპერამენტული მონასმებით, ხან უფრო მშვიდი და გულდასმითი მოდელირებით. ზოგჯერ საღებავის ქვეშ გამოჩანს ტილოს თეთრი გრუნტი და ეს ხერხი იმდენად მხატვრულადაა გამოყენებული, რომ ქმნის ფორმათა და ფაქტურის ნაირგვარობას, ბუნების შინაგანი სიცოცხლის, დინამიკის, მოძრაობის შთაბეჭდილებას.

არიან პეიზაჟისტები - ლირიკოსები, არიან დიდებული ცხოველხატული პანორამის მოტრფიალენი. თითოეულს თავისი საყვარელი თემატიკა და მოტივი იზიდავს. ლეო ძაძამიძეს ერთნაირად ხიბლავს და ატყვევებს როგორც ბუნების ილუმალეობა,

მშვიდი და ნაღვლიანი მდგომარეობა, ისე ხალისიანი, ფერადოვანი ხმირებით ამღერებული მზიური პეიზაჟები.

მხატვრის სათუთ ლირიკულ-პოეტურ განწყობას ამჟღავნებს მრავალი ტილო. გვახსენდება „მეგრული სამზადი სახლი“. შემოდგომაა, ცეცხლოვან-ოქროსფერი ფოთლებისაგან იძარცვებიან ხეები, რომელთა ქვეშ მიყუჟულა ძველი ოდა, ჟამთასვლისაგან ჩამუქებული კედლებითა და სახურავით. ფერთა ორი განსხვავებული სამყაროა წარმოდგენილი ჩვენს თვალწინ, ნათელი, გამჭვირვალე ფერებით აღსავსე, მოძრავი და მსუნთქავი ბუნება და მუქი, ბნელი სილუეტი ძველი სახლისა, რომელსაც ჯერ კიდევ შერჩენია ადრინდელი მოხაზულობა, თავისებური სითბო და სიმყუდროვე.

განსხვავებულ ემოციებს აღძრავს სურათი, „წისქვილთან“. პანანინა ნაგებობა ჩამჯდარა ზურმუხტოვან, მაღალ მთა-გორებს შორის. ფართოდ, დიდი ფერადოვანი ლაქებით, ზოგადად და დეკორატიულად წარმოსახავს ამ პეიზაჟურ მოტივს ფერმწერი. მშობლიური ბუნების დიდებულ და ცხოველხატულ პანორამას გადაშლის მაყურებლის თვალწინ.

ფერთა ჰარმონიისა და მშვენიერების სათუთ შეგრძნებას ნათელყოფს პეიზაჟი „ბორჩალო“. მასზე გვიანი შემოდგომის შთაბეჭდილება, პოეტური სურათია წარმოსახული: თოვლით დაფარული შორეული მთები, წინა პლანზე ოქროსფერ-აგურის-ფერით შეფერილი მიდამოები, ლურჯი ზეცა და გამჭვირვალე ჰაერი მოახლოებული ზამთრის სუსხს გვაგრძნობინებენ. ლეო ძაძამიძეს უყვარს ფერადოვანი, ხმიერი აკორდების შექმნა ტილოზე და ისევე როგორც მუსიკოსი, სხვადასხვა ნაწარმოებში, იგი ნაირგვარად აჟღერებს ამ აკორდებს. ფერთა მუსიკალობის ურთიერთჰარმონიული შეხამების მეტყველი ნიმუშებია

აგრეთვე სურათები ქუთაისური სერიიდან. აქაც მხატვარი ისწრაფვის გადმოსცეს თვით ბუნებაში ესოდენ მხატვრულად შეპირისპირებული ფერადები, გადმოსცეს ის ლამაზი ეფექტი, რასაც ქმნის ამა თუ იმ ფერის მეზობლობა მასთან კონტრასტულ ფერთან.

ლეო ძაძამიძე ღრმა ინტერესითა და შემოქმედებითი შთაგონებით მუშაობს წლის ყოველ დროს. საქართველოს სხვადასხვა კუთხეში მოგზაურობისას შესრულებული მისი ტილოები ხან თოვლის ფაფუკ სამოსელში გახვეულ მიდამოებს წარმოგვისახავს, ხანაც გაზაფხულის თუ შემოდგომის ცხოველ სურნელებას გვაგრძნობინებს.

სვანეთის ცხოველხატული ბუნება, მისი კოლორიტული კუთხეები და დიდებული შთაგონიანი პანორამა შთაგონების ერთ-ერთ უშრეტ წყაროდ იქცა მხატვრისათვის. ამ თემაზე შეიქმნა ციკლი სურათებისა, რომელიც თავისი მაღალმხატვრულობით საპატიო ადგილს იჭერს მხატვრის შემოქმედებით მემკვიდრეობაში. შთამბეჭდავად აისახა ძაძამიძის ტილოებში ყაზბეგის მთიანი პეიზაჟებიც, თოვლიანი მწვერვალები თუ მთის მწვანე კალთებში მიყუჟული სოფლის სახლები, აისახა ბორჯომის ხეობა, ძველი ციხესიმაგრეები... ჩანაფიქრისა და მოტივის შესატყვისად მხატვარი აგნებს მეტად სახოვან, გამომსახველ კომპოზიციურ წყობას, რათა ხაზი გაუსვას ადგილმდებარეობის ხასიათს, მის უჩვეულობასა და თავისებურებას.

ბალტიისპირეთში მოგზაურობისას შექმნილი ნაწარმოების ციკლი კვლავ მეტყველებს მხატვრის ღრმა შთაბეჭდილებებზე, რაც განპირობებულია ამ ერთ-ერთი ულამაზესი ბუნებისა და არქიტექტურული გარემოს ხილვით. ფერმწერის ეს ცხოველი შთაბეჭდილება ფიქსირებულია დიდსა თუ მცირე ზომის ტილოებში,

ფიქსირებულია მხატვრისათვის ჩვეული ფაქიზი და მღელვარე განცდით თითოეულ მონასმში, თითოეულ ფერადოვან ლაქაში ჩაქსოვილია შემოქმედის სწრაფვა ფერების ენაზე გადმოსცეს ლაჟვარდოვანი ზღვის გამჭვირვალება თუ ქვიშიანი სანაპიროს ოქროსფერი ელვარება, ხალხმრავალი ბაზრის სიჭრელე თუ ეროვნული არქიტექტურის განუმეორებელი იერი...

ტალინის მესამე ფასადს - ქალაქის ხედს ზემოდან ბევრი მხატვრის ყურადღება მოუზიდავს. მისი მეტად თავისებური არქიტექტურული და ფერადოვანი სილამაზისადმი გულგრილი არც ლეო ძაძამიძე დარჩენილა. ნაგებობათა სახურავების გეომეტრიული კონფიგურაცია, მოხდენილი ფერადოვანი რიტმი გამომსახველ დეკორატიულ სანახაობად აღუქვამს მხატვარს და ასევე აღუბეჭდავს ტილოზე. ტალინის კუთხეები, მისი მოედნები მხატვარს აღწერილი აქვს სხვადასხვა დროს, სხვადასხვა ამინდში, ხან მზით გასხივოსნებული, ხან წვიმასა და ნისლში.

გარკვეული ადგილი დაიჭირა ლეო ძაძამიძის შემოქმედებაში დალესტანმაც. თავისი რელიეფით, გარემოთი და ხალხის თავისებური ყოფით ეს მეტად საინტერესო მხარე მხატვარმა ფართოდ განზოგადებულად გადაიტანა საღებავებში. ტილოებზე აღიბეჭდა სოფლების შორეული ხედები და მისი მყუდრო კუნტულები. კომპოზიციურმა ხატოვანებამ, ტიპური შტრიხების მიკვლევამ ეს სერია მხატვრის მორიგ წარმატებად აქცია.

მაგრამ სადაც არ უნდა ყოფილიყო მხატვარი, როგორი ახალი და უჩვეულო შთაბეჭდილებებით არ უნდა აღვსილიყო შემოქმედის სული, იგი შთაგონების უღვევ წყაროს მაინც მშობლიურ გარემოში პპოვებდა. უღვევი და ამოუწურავი იყო ეს წყარო, რამდენადაც უსასრულოდ მრავალფეროვან მშვენიერებას აზიარებდა მხატვარს.

ქვედა რიგი - გივი თოიძე, ნათელა ღიბრაძე; მეორე რიგი მარცხნიდან - თათუშა კარტოზია, ?, ?, ნატალია ფალავანდიშვილი, მარგარიტა თუშმალიშვილი, ელენე ახვლედიანი, ანა შალიკაშვილი, თამარ გუგეშაშვილი, ლეოპოლდ ძაძამიძე

ლეო ძაძამიძეს უკვე იმდენი პქონდა შექმნილი, რომ ვრცელი პერსონალური გამოფენის მოწყობაზე ფიქრობდა, მაგრამ რაღაც ბრმა შემთხვევის გამო იგი სრულიად მოულოდნელად გამოაკლდა ქართველ მხატვართა რიგებს. დღეს მისი ხელოვნება კვლავ სიხალისით, თანამედროვეობის სუნთქვით, პოეტური გზნებითა და მზიური საღებავებით აღსავსე წარმოსახვა ჩვენს თვალწინ. ლეო ძაძამიძის ფერწერა – ეს ის ფერწერაა, რომელსაც დრო

ასე ადვილად ვერ გაახუნებს და ვერ მოაძველებს. ვერ გაახუნებს იმიტომ, რომ ის შექნილია ჭეშმარიტი შემოქმედის გულწრფელი, შთაგონებული ხილვის შედეგად.

ლეილა თაბუკაშვილი
ჟურნალი „საბჭოთა ხელოვნება“
1975 წ. N2. გვ. 83-86

შთაგონებული პეიზაჟისტი

თბილისის სურათების გალერეაში ამ რამდენიმე ხნის წინ ლეო ძაძამიძის ნამუშევართა გამოფენა გაიმართა. აგერ უკვე თხუთმეტი წელია მისი ტილოები აღარ გამოჩენილა ჩვენი სამხატვრო გამოფენების ექსპოზიციებში. ბრმა შემთხვევამ მოულოდნელად გამოაკლო ფერმწერი ქართველ მხატვართა კოლექტივს, სწორედ მაშინ, როცა დაუდგა დრო შემოქმედებითი ანგარიშისა და მხატვარიც უდიდესი მღელვარებით ემზადებოდა ამ ანგარიშისათვის.

ლეო ძაძამიძე უხვი ბუნებით შემოვიდა ქართულ პეიზაჟურ ფერწერაში. ეს სიუხვე არა მხოლოდ მის შემოქმედებით ნაყოფში იხატებოდა, არამედ თვით სათქმელის სიცხოველესა და მგზნებარებაში. მხატვრის ტილოების უსაზღვროდ მრავალფეროვანი ემოციურ-პოეტური შინაარსი, ფართო გეოგრაფია, მოტივთა სიმდიდრე მათ ავტორს წარმოგვიდგენს შთაგონებულ პეიზაჟისტად, რომელსაც ხელეწიფება დაინახოს, შეიგრძნოს და საღებავებით ააჟღეროს ბუნების სურათები მის უსასრულო და უმშვენიერეს ცვალებადობაში.

ლეო ძაძამიძემ 1947 წელს დაამთავრა თბილისის სამხატვრო აკადემიის ფერწერის ფაკულტეტი, სადაც ჟანრულ-ბატალურ სახელოსნოში სწავლობდა აპოლონ ქუთათელაძის ხელმძღვანელობით. პეიზაჟის ჟანრით მისი განსაკუთრებული დაინტერესება დაიწყო უფრო გვიან, როცა იგი, კურსდამთავრებული, მშობლიურ ზუგდიდს დაუბრუნდა. ამ დაინტერესებას და ჟანრის

სპეციფიკურ სირთულეებში ჩაღრმავებას უთუოდ ბიძგი მისცა შემოქმედებითმა დამეგობრებამ დღეს უკვე ცნობილ პეიზაჟისტთან, მიხეილ ხვითასთან, რომელმაც ასევე მაშინ დაამთავრა თბილისის სამხატვრო აკადემია, სადაც პეიზაჟურ სახელოსნოში აღექსნადრე ციმბაკურიძის ხელმძღვანელობით ოსტატდებოდა.

ახალგაზრდები ბევრს მოგზაურობდნენ მშობლიურ მიწა-წყალზე და ბუნების წიაღში, ეტიუდების სახით, უმდიდრეს მასალას იძენდნენ მომავალი სურათებისათვის.

ამ ჟანრში ინტენსიური მუშაობის საწყის ეტაპზევე გამოვლინდა ლეო ძაძამიძის შემოქმედებითი მონაცემები. კოლორისტის ტალანტით დაჯილდოებული, ბუნების უფაქიზეს შეგრძნებასაც ამჟღავნებს და ტილოებზე აცოცხლებს მის ამოუწერავად მრვალაფეროვან მშვენიერებას. მხატვრის ნამუშევრებმა იმთავითვე მიიპყრო ყურადღება და აღიარება მოუპოვა მათ ავტორს, როგორც ერთ-ერთ საინტერესო პეიზაჟისტს.

60-იან წლებში ლეო ძაძამიძე მხატვართა იმ ჯგუფშია, რომელიც საქართველოს სახალხო მხატვრის ელენე ახვლედიანის ხელმძღვანელობით მოგზაურობს ჩვენი რესპუბლიკის სხვადასხვა მხარეში. ამ მოგზაურობებმა დიდად გაამდიდრა მხატვრის პალიტრა. გააფართოვა მისი შემოქმედებითი თვალსაზრისი, გააღრმავა მხატვრული ამოცანები. ჩანაფიქრის, ბუნების ხასიათის, განწყობილებისა და მდგომარეობის შესატყვისად ტილოებზე იცვლება საღებავები, ფერთა ხმიერება, იცვლება თვით შესრულების ტექნიკა. შემოქმედი წერს ფუნჯის ხან ფართო, ლალი მონასმებით, ხანაც უფრო მშვიდი, გულდასმითი მოდელირება იგრძნობა. ზოგჯერ საღებავების ქვეშ მოჩანს ტილოს თეთრი ზედაპირი და ეს ხერხები სახვითად ისეა გამოყენებული, რომ ქმნის ფორმათა და ფაქტურის ნაირგვარობის, ბუნების სუნთქვის,

შინაგანი მოძრაობის შთაბეჭდილებას. მხატვარს ძალუძს უფაქიზესი ინტონაციური შეფერილობით გახსნას ემოციური შინაარსის მხრივ განსხვავებული პეიზაჟური მოტივები - ბუნების იდუმალი, მშვიდი და ნაღვლიანი მდგომარეობა თუ ხალისიანი, ფერადოვანი ხმიერებით ამღერებული მზიური გარემო. და არა მხოლოდ სუფთა და გამჭვირვალე ფერთა ეს ცხოველმყოფელი ჰარმონია ხიბლავს მნახველს ძაძამიძისეულ ტილოებზე, არამედ თვით ხატოვანი კომპოზიცია, დანახვის წერტილის შერჩევა, რაც, ფერადოვან ქსოვილთან ერთად, ესოდენ სახიერად წარმოსახავს ამა თუ იმ კუთხის, ადგილის, ხედის ხასიათს, თავისებურებას.

ლეო ძაძამიძის შემოქმედებით მემკვიდრეობაში რამდენიმე ციკლი გამოირჩევა. ეს არის დასავლეთ საქართველოს ვრცელი ციკლი, სვანეთის, ბორჯომის ხეობის, კახეთის, ქუთაისის, ყაზბეგის მიდამოების ამსახველი სერიები, ეს არის დაღესტნური სურათები, და ბოლოს, ბალტიისპირეთში შექმნილი მრავალრიცხოვანი ტილოები.

ლეო ძაძამიძის ღრმად შთამბეჭდავი, ეროვნული ხელოვნება დღესაც კვლავ პოეტური გზებითა და ფერწერული ელვარებით წარმოსდგა ჩვენს თვალწინ. მხატვრის ფერწერა - ეს ის ფერწერაა, რომელსაც დრო ასე ადვილად ვერ გაახუნებს და ვერ გააფერმკრთალებს. ვერ გააფერმკრთალებს იმიტომ, რომ მხურვალე და გულწრფელი სულის გამოძახილია.

ლეილა თაბუკაშვილი
ჟურნალი „საბჭოთა ხელოვნება“
1982 წ. N8 გვ. 95-96

... 1960 წელს თბილისში გაიმართა ელენე ახვლედიანის ნამუშევრების გრანდიოზული პერსონალური გამოფენა, რომელზეც იგი წარდგა, როგორც პეიზაჟის ნამდვილი ოსტატი საკუთარი თემებითა და ხედვით, მდიდარი პალიტრითა და გამოსახვის მრავალფეროვანი საშუალებებით. საყოველთაო აღიარების მიუხედავად, მხატვარს ჰქონდა დაუკმაყოფილებლობის გრძნობა რომ ჯერ კიდევ არ იყო შექმნილი საქართველოს ბუნების განუმეორებელი სილამაზის ამსახველი ტილოები, რომლებიც მთელ მსოფლიოში გაუთქვამდა სახელს ამ ქვეყანას. ელენე ახვლედიანი ფიქრობდა, რომ აუცილებელი იყო პეიზაჟისტა სკოლის ჩამოყალიბება, რომლის ძირითადი პრინციპი იქნებოდა არა სტუდიური მუშაობა, არამედ ეტიუდების ღია ცის ქვეშ შექმნა. თავის მისიას მხატვარი ხედავდა არა პედაგოგიურ საქმიანობაში, არამედ მხატვართა პლენერზე გაყვანაში, რათა ბუნებას თავად ესწავლებინა მათთვის საკუთარი მხატვრული ხედვისა და დამოუკიდებლობის გამომუშავება.

და აი, 1961 წელს ელენე ახვლედიანი აყალიბებს სხვადასხვა ჟანრში მომუშავე მხატვართა ჯგუფს: ლეოპოლდ ძაძამიძე, პეტრე ბლიოტკინი, რუსუდან ჯავრიშვილი, მ.თარიშვილი, თ.ნალბანდიანი, ი.გიგოლაშვილი, მ.ამირხანოვა, ვ.ბელეცკაია, ნ.ჩერნიცაია, ანა შალიკაშვილი, ეთერ ანდრონიკაშვილი, ნატალია ფალავანდიშვილი, ნ.ჩიქოვანი, ნათელა ღიბრაძე, გ.ცერაძე, გივი თოიძე, მედეა თუშმალიშვილი, ცისია

შანშიაშვილი, თამარ გუგეშაშვილი. საგულისხმოა, რომ უკვე ცნობილი მხატვრების გვერდით ექსპედიციის მონაწილეთა შორის იყვნენ სტუდენტებიც: ნ. მაყაშვილი და ა. კაკაბაძე.

ექსპედიციამ მუშაობა დაიწყო მთათუშეთით და, შემდგომ, საქართველოს თითქმის ყველა კუთხე მოიარა. პლენერისტა ჯგუფით ახვლედიანმა, ფაქტობრივად, საფუძველი ჩაუყარა პეიზაჟისტა ახალ სკოლას, რომელსაც ამოცანად დაუსახა უკვე შექმნილი, თუნდაც გენიალური სტერეოტიპებისაგან გათავისუფლება და საკუთარი ხედვის გამომუშავება... ქალბატონი ელენეს ძალისხმევამ, უდავოდ, თავისი წვლილი შეიტანა ქართული პეიზაჟური მხატვრობის შემდგომი განვითარების საქმეში. ექსპედიციები თბილისის შემოგარენსა თუ საქართველოს მთასა და ბარში, პერიოდული შემოქმედებითი ანგარიში ყოველი ექსპედიციის შემდეგ თემატური გამოფენის სახით სრულდებოდა, რომელიც ფართო საზოგადოებისა და სპეციალისტთა ყურადღების ცენტრში იყო...

ლია ბუაძე

ხელოვნებათმცოდნე

„ელენე ახვლედიანის ჯგუფის ნამუშევრები“. ოფტალმიკი
არტგალერეა, 8 აპრილი 2016 წ.

... In 1960, a grandiose personal exhibition of Elene Akhvlediani's work held in Tbilisi presented her as a real master of landscape painting, as a painter with her own particular themes and vision, a rich palette of colors, and diverse modes of expression. But she remained unsatisfied despite general acclaim, for no paintings of Georgia's marvelous landscapes had succeeded in bringing the country the international recognition it deserved. Akhvlediani believed that it was necessary to establish a school for landscape artists whose main principle would be to eschew the studio in favor of painting en plein air. Her mission, she felt, was not to teach, but instead to take artists out into the open, where nature herself would show them how to develop their own artistic vision and attitudes.

And sure enough, in 1961, Akhvlediani brought together a group of artists of many different genres-artists such as Leopold Dzadzamidze, Piotr Bliotkin, Rusudan Javrishvili, M. Tandashvili, T. Nalbandiani, I. Gigolashvili, M. Amirkhanova, V. Beletskaya, N. Chernitskaia, Anna Shalikashvili, Eter Andronikashvili, Natalia Palavandishvili, N. Chikovani, N. Ghibradze, G. Tseradze, G. Toidze, Medea Tushmalishvili, Tisia Shanshiashvili and T. Gugeshashvili. It should be mentioned that students-notably N. Makashvili and A. Kakabadze – joined these well-established artists on their expedition.

The expedition began up in the mountains of Tusheti before travelling around the entire country. By founding a group of plein air artists, Akhvlediani essentially established a new school of landscape painting, whose members she tasked with ridding themselves of stereotypes, however brilliant, and developing their own individual vision. ... Akhvlediani's efforts doubtless contributed to the further development of Georgian landscape painting. Later expeditions travelled to the outskirts of Tbilisi and beyond, across the mountains and plains of Georgia, and thematic exhibitions were held after everyone as a kind of artistic account of their travels...

Lia Buadze
Art Historian
Ofthalmij Art Gallery. Tbilisi
08. 04. 2016

ფერმწერი ლეოპოლდ ძაძამიძე

ლეოპოლდ ძაძამიძის ფერად, სიკეთით და სიყვარულით სავსე სამყაროს კარგად არ ვიცნობდი. ვიცოდი ამ ადამიანის ტრაგიკული ბედის შესახებ, რაც მის მოულოდნელ გარდაცვალებას უკავშირდება 44 წლის ასაკში. ასევე ვიცოდი, რომ მისი სურათების დიდი ნაწილი, მხატვრის სახლში საგამოფენოდ თავმოყრილი ნაკრები, „თბილისის ომის“ დროს, 1991-92 წლების მიჯნაზე განადგურდა. იმაზეც მიფიქრია, რომ ალბათ, რაღაცნაირი სევდით უნდა ყოფილიყო ნიშანდასმული მისი სურათები. თუმცა ჩემი განწყობა სრულებითაც არ გამართლდა. ლეოპოლდ ძაძამიძის მხატვრული სამყარო ადამიანის უშუალო, გულწრფელი სიყვარულის გამომხატველია, ხალისიანი და მსუბუქია. ფერწერული სურათები ერთი შეხედვით მარტივია, ასახავს იმას, რასაც მხატვარი მოცემულ მომენტში ხედავს. ხოლო მეორე მხრივ კი, როდესაც აკვირდები მათ, მხატვრის საკმაოდ ღრმა და მნიშვნელოვან ძიებას აღმოაჩენ.

ლეოპოლდ ძაძამიძე საოცარ ეპოქაში მოღვაწეობდა - XX საუკუნის 50-60-იან წლებში. სოციალიზმი „სტალინური“ სიმძიმისგან „გათავისუფლდა“. შეიქმნა ილუზია, რომ შემოქმედებითი თავისუფლების ეპოქა კვლავ დადგა. მაგრამ შეუძლებელი ბოლომდე შესაძლებელი ვერ გახდა. თუმცა ამ ერთგვარმა გარდატეხამ თავისი შედეგი მოიტანა, კულტურის ყველა მიმართულებაში მოვლენები საინტერესოდ განვითარდა. საკმაოდ მნიშვნელოვანი და დიდი ტრადიციის საფუძველზე აღზრდილმა თაობამ, როგორც მნიშვნელოვან ეპოქებში ხდება ხოლმე, გამოხატვის ახალი საშუალებები გამოძებნა, მიაგნო ახალ ფორმას, ახლებურად გაიაზრა

რეალობა. თავსმოხვეულ მოთხოვნებს და დანესებულ მხატვრულ პრინციპებს მოუძებნა შესატყვისი შესაძლებლობები და სიმბოლოებით, მეტაფორით, იუმორით შეძლო საკუთარი დამოკიდებულების გამოვლენა რეალობისადმი. მთავარი იყო, რომ დროს აჯობეს და გაათავისუფლეს ის ხელოვნურად ამაღლებული განწყობისაგან, რეალობა მათ შემოქმედებაში გახდა რეალური, უშუალო და არა საბჭოურად იდეალიზებული. ამ თაობის შემოქმედთა სამყარო - ძალიან ღრმა, კარგად გააზრებული, ესთეტიკურად მომხიბვლელი, ცოტა რომანტიკული და ნეორეალიზმის ნიშნებით აღბეჭდილი (ცხოვრების ფორმას, ადამიანებს შორის ურთიერთობებს რომ ეფუძნებოდა), თავისუფალია. თავისუფალია, რადგან ქვეტექსტით, იუმორით, მეტაფორით ანუ შემოქმედებითი, ფილოსოფიურ-ანალიტიკური აზროვნებით და წერის თავისუფალი მანერით საოცრად საინტერესო მხატვრული ფორმა იქმნება და მნახველს ფიქრის, გააზრების, აღქმის, გაგების შესაძლებლობას სთავაზობს, რითაც შემოქმედებითი **პროსეცის** თანაზიარს ხდის.

ლეოპოლდ დაძამიძე უმეტესად პეიზაჟის ჟანრში მუშაობდა. იგი 1950-იანი წლების ბოლოდან ელენე ახვლედიანის მიერ შეკრებილი მხატვართა ჯგუფის წევრი იყო, აქტიურად რომ მოგზაურობდნენ საქართველოს სხვადასხვა მხარეში და საქართველოს საუცხოო ლანდშაფტს თავიანთ სურათებზე ყველა მათგანი თავისებურად აღბეჭდავდა. ელენე ახვლედიანი, თავად პეიზაჟის ოსტატი, ისწრაფოდა პეიზაჟი მთელი თავისი სიღრმით გაეაზრებინა ახალგაზრდა თაობას, ხედების თავისებურ მომხიბვლელობაში აღმოეჩინა და სხვადასხვაგვარად აღებეჭდა ის ზოგადი და განუმეორებელი, საქართველოს სხვადასხვა კუთხის მხატვრული სახის, მისი ხასიათის სიღრმის გამომხატველი რომ იქნებოდა, სწორედ ისე, როგორც თავად გრძნობდა, ხედავდა და ქმნიდა.

ლეოპოლდ დაძამიძის დამოკიდებულება სამყაროს მიმართ იმთავითვე მსგავსი მიდგომით გამოირჩეოდა. მის სურათებში ნათლად იკვეთება, რომ მხატვარი მუშაობის დანწყებისას უკვე გარკვეული ემოციით არის გამსჭვალული იმ გარემოს მიმართ კომპოზიციად რომ უნდა აქციოს. იგი მთლიანობად აღიქვამს როგორც ხედს, სიმაღლიდან დანახულს და სივრცეში განფენილს, ასევე ერთ პატარა მონაკვეთს, ქუჩის კუთხეს, ტყის ბილიკის ერთ ნაწილს, თუ ერთ ხეს. ამ მხრივ საინტერესოა სურათები: აწყურის ციხე (ტილო, ზეთი. 76/195), კიპარისები (1960. მუყაო, ზეთი. 65/50), ევკალიპტები (1957. მუყაო, ზეთი. 34/24), ტალინი (1965. მუყაო, ზეთი. 70/50) და მრავალი სხვა. თითოეული კომპოზიცია გარკვეული ემოციის და კონკრეტული ადგილის ხასიათის გამომხატველია. ხასიათი კი თავის მხრივ, მხატვრის მიდგომიდან, მისი ინტერესიდან გამომდინარეობს.

ზოგან, იმპრესიონისტების მსგავსად, ლეოპოლდ დაძამიძეს დროის კონკრეტული მომენტის, მისი ცვალებადი ბუნების ასახვა სურდა, რაც მოკლე, სხვადასხვა ფერის წყვეტილი მონასმებით შექმნილი განსხვავებული ფაქტურების, ანარეკლების, სხვადასხვა ფერის ზედაპირებზე სინათლის ზემოქმედების ასახვაში ვლინდებოდა. იმპრესიონისტთა მსგავსად მხატვარი ერთსა და იმავე ხედს ხშირად დღის სხვადასხვა მონაკვეთში, წელიწადის სხვადასხვა დროს გამოსახავდა და ტონალურ და ფაქტურულ ცვლილებებს აკვირდებოდა, ბუნების ეს მრავალფეროვნება ხიბლავდა. ჰაერითა და სიმსუბუქით გამორჩეულია ეს ფერწერული სურათები: მდინარე ბესლეთი (1962. მუყაო, ზეთი. 67x100), რინის ტბა (1960. მუყაო, ზეთი. 35x50), ზღვის ნაპირი (1962. ტილო, ზეთი. 12x18), მდინარე (1960. მუყაო, ზეთი. 35x25), ჩრდილოეთის იდილია (1963. ტილო, ზეთი. 70x100) და სხვ.

მდინარე ბესლეთი
River Besleti

ხშირად კი, პოსტიმპორესიონისტების მსგავსად, მის ინტერესს მოვლენისა თუ საგნის არსის, მისი მარადიული იდეის სიღრმისეული გააზრება წარმოადგენდა, რაც ფერადოვანი გადანწყვების სიმკვეთრესა და მის სიმბოლიკაში, ფორმისა თუ ხასიათის სეზონისეულ ტიპიზაციაში იკვეთებოდა. ტალინი (1965. მუყაო, ზეთი. 70x50), დაღესტანი, მთები (1965. მუყაო, ზეთი. 50x70), დაღესტანი (1965. ტილო, ზეთი. 65x86), მთის პეიზაჟი (1965. მუყაო, ზეთი. 50x70), მეგრული სამზადი (1961. მუყაო, ზეთი. 50x70), ასევე მრავალი სხვა ადგილი თუ საგანი მჟღერი ფერადოვანი ლაქებით შექმნილ, დეკორატიული ხასიათის კომპოზიციებში იყო მხატვრის მიერ განსახიერებული. ამ კომპოზიციებში გამოსახულებას საკუთარი კონკრეტული ფერი გააჩნია, რომელზეც სინათლე და დროითი ფაქტორი არ ზემოქმედებს. მათ ესთეტიკურ მომხიბვლელობას ფე-

მთის პეიზაჟი
Mountain Landscape

რადოვანი ლაქებისა და კონტურული ნახატის თავისუფალი რიტმი ქმნის და სილალისა და თავისუფლების შეგრძნებას ბადებს.

ლეოპოლდ ქაძამიძემ თავის შემოქმედებაში საქართველოს სხვადასხვა კუთხის - აფხაზეთის, სამეგრელოს, სვანეთის, გურიის, აჭარის, იმერეთის, კახეთის, ყაზბეგის, თბილისის, მცხეთის ხედების სერიები შექმნა. მარტო საქართველოს მხატვრული სახეებით არ შემოფარგლულა - ბალტიისპირეთი, კავკასია, კისლოვოდსკიც მისი ინტერესის ობიექტად იქცა. ყველა მხარეს უშუალოდ მისთვის (ამ მხარისთვის) დამახასიათებელი თავისებურება გამოარჩევს, სიმსუბუქე, სიხალისე, კამერულობა, სილაღე, სიმტკიცე, სიზვიადე, მიუწვდემელობა, სიღრმე, ფართოდ გაშლილობა... ბუნება მის სურათებში ყოველთვის კეთილგანწყობილია, მაშინაც კი, როდესაც ჩრდილოეთის სუსხიან სანაპიროს და გაყინულ ზღვაში გემებს ვხე-

დავთ, თუმცა სამხრეთული ბუნებისგან განსხვავებით, ჩრდილოეთი-სას მეტი სიმკაცრე გამოარჩევს. ამ განწყობას ფერის თავშეკავებული ხასიათი, ცივი ტონების ერთფეროვნება განსაზღვრავს.

არანაკლებ საინტერესოა პეიზაჟის ჭეშმარიტი ოსტატის მიერ შექმნილი პორტრეტები, უფრო ტიპიზირებული მხატვრული სახეები - ლიტველი გოგონა, მწყემსი, მეთევზე გოგონა, კახელი კოლმეურ-ნე, ქალი სათვალეებში, ბაბუა და მრავალი სხვა. ფორმის უკიდუ-რესი განზოგადება, სახასიათო ტიპურ დეტალებზე მსუბუქი აქცენტი, საინტერესო ფერადოვანი კონტრასტები მის პორტრეტებზე ხასია-თების საკმაოდ მეტყველად გადმოცემის საფუძველია.

ლეოპოლდ დაძამიძის მიერ შიშველი ნატურების გამოსახულება-თა შექმნისას კი ერთმანეთისგან სრულიად განსხვავებული ესთე-ტიკით გატაცება გვხვდება თვალში. დანაიას თემით შთაგონებული მხატვარი თავის სურათებში სრულიად თავისუფალ წერის მანერას იყენებს, თუმცა ასე აქტუალურ ფარდის თემასა და ქალის პოზას თითქოს იმეორებს. სხვაგან გოიას თამამ სურათებთან კავშირი შე-იძლება აღმოვაჩინოთ. საოცრად მეტყველი კონტურული ნახატი შე-მოსაზღვრული ქალის სილუეტი, რომელიც დეკორატიული, კუბო-ფოვისტურ სტილში გადანწყვეტილი პეიზაჟის ფონზეა წარმოდგენი-ლი. ერთგვარად მოდილიანის წაგრძელებული, საოცარი სინაზით გამორჩეული გულწრფელი მხატვრული სახეებით შთაგონებული გვევლინება ლეოპოლდ დაძამიძე ოთახში, ლოგინზე წამოწოლილი გოგონას მხატვრული სახის შექმნისას, ილუსტრაციებს რომ ათვა-ლიერებს თავის წინ გადაშლილ წიგნში. შთაგონებისა და კავშირის მიუხედავად კლასიკად ქცეულ ნამუშევრებთან, ლეოპოლდ დაძამი-ძე სრულიად თავისუფალია გავლენისგან, მას საკუთარი ხელწერა და მხატვრული სახის გააზრების ინდივიდუალიზმი გამოარჩევს, რაც განსაკუთრებულ მომხიბვლელობას სძენს მის სურათებს.

ძირითადი მხატვრული საშუალება ლეოპოლდ დაძამიძისთვის ფერია. ფერის შეგრძნება იმდენად მახვილია და ღრმა, რომ თავისუფლებას ანიჭებს მხატვარს სურათების კომპოზიციური სტრუქ-ტურისა და გამოსახულებათა ფორმების შექმნისას. ლეოპოლდ დაძამიძის ფერწერა, მისი მხატვრულ სამყარო საკმაოდ მკვეთრი, კონტრასტული, გაუმჭვირვალე ფერების ურთიერთმიმართებით იქმნება. სხვადასხვა ფერის მოკლე, ტეხილი მონასმებით სურათის ზედაპირზე ძირითადი, ზოგადი ფორმები იკვეთება, რომლებიც სწორედ სხვადასხვა ფერის ორგანული სინთეზით ერთ მთლიანს ქმნის და მხატვრული სახის ხასიათს განსაზღვრავს. მხატვრული სახის ხასიათი კი უმეტესად ლაღი, სიკეთისა და სიყვარულის გა-მომხატველია.

დასაწყისში ვახსენე ტრაგიკული მომენტები მხატვრის ცხოვრე-ბიდან და იქვე მივანიშნე მისი მხატვრობის საერთო ხასიათზე, სია-მოვნებას რომ განაცდევინებს მაყურებელს. ლეოპოლდ დაძამიძე, დღევანდელი გადმოსახედიდან ბედნიერ მხატვართა რიცხვს უნდა მივაკუთვნოთ. შთამომავლებმა ძალიან მოუარეს და დააფასეს მი-სი შემოქმედება. წინამდებარე კატალოგიც ამ დამოკიდებულების ნათელი დადასტურებაა. ეს სწორედ იმ ადამიანობის გამოვლინე-ბაა, ლეოპოლდ დაძამიძეს თავად რომ ახასიათებდა, ის სიყვარუ-ლია, მის სურათებს რომ ათბობს.

ნინო ხუნდაძე

ხელოვნებათმცოდნე, დოქტორი

17. 12. 2020

Painter

Leopold Dzadzamidze

I was not thoroughly familiar with Leopold Dzadzamidze's colourful world, full of kindness and love. I knew about the tragic fate of this person, related with his unexpected death at the age of 44. I also knew that a great part of his paintings, gathered at the Painter's House and intended for an exhibition, was destroyed by fire during the "Tbilisi war" in 1991-1992. I thought that perhaps his paintings must have been marked with certain sadness. However, my expectations were not at all justified. Leopold Dzadzamidze's artistic world expresses direct, sincere love for a human being, it is cheerful and light. The paintings are simple at a glance, they reflect what the artist sees at a given moment. But on the other hand, upon closer observation, the viewer discovers a quite deep and significant search of the artist.

Leopold Dzadzamidze worked in a remarkable period – the 1950s-1960s. Socialism was "liberated" from "Stalin" pressure. An illusion appeared that the period of creative freedom came again. But the impossible did not become completely possible. However, this change yielded its result and all directions of culture developed interestingly. The generation, brought up on the basis of a quite significant and great tradition, as happens in important periods, found new expressive means, discovered a new form and interpreted reality in a new way. In order to counterbalance the imposed requirements and

set artistic principles, representatives of this generation found corresponding means and through symbols, metaphor and humour succeeded in demonstrating their attitude towards reality. The main point was that they won a victory over time and freed it from the artificially elevated mood - reality in their work became real, immediate, and not idealized in the Soviet manner. The world of artists of this generation - very profound, well thought out, aesthetically fascinating, slightly romantic and marked with features of neorealism (based on the form of life and relations between humans), is free. It is free because owing to the underlying meaning, humour, metaphor, in other words, creative, philosophical-analytical thinking and the free manner of painting, a highly interesting artistic form is created, which presents to the viewer an opportunity of thinking, understanding, thus making him or her a participant of the creative process.

Leopold Dzadzamidze mostly worked in the genre of landscape. From the end of the 1950s he was a member of the painters' group gathered by Elene Akhvlediani. They actively travelled to various areas of Georgia and each of them depicted the picturesque landscape of Georgia in their own individual manner. Elene Akhvlediani, herself a master of landscape, sought to assist the young generation to interpret landscape with all its depth, to discover in the peculiar charm of views and reflect in different ways the general and unique, in which the main character of the artistic image of different areas of Georgia would be expressed in depth, exactly as she felt and created.

Leopold Dzadzamidze's attitude towards the world was from the beginning distinguished by a similar approach. In his paintings it is clear that the painter is imbued with a certain emotion towards the environment which he should turn into a composition. He perceives as a whole a view, seen from a height and extending in space, as well as a small section, a street corner, a part of a forest path, or a tree. There are many paintings interesting in this regard: Atskuri Castle (Oil on canvas. 76x105), Cypresses (1960. Oil on cardboard. 65x50) Eucalypti (1957. Oil on cardboard. 34x24), Tallinn (1965. Oil on Cardboard. 70/50) and others. Each composition renders a certain emotion or the character of a particular place. The character in its turn derives from the artist's approach, his interest.

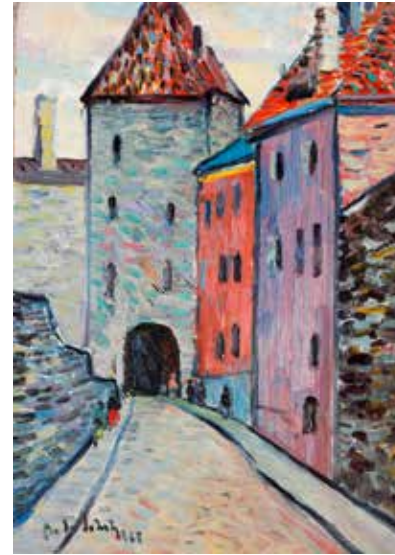
Sometimes, like the Impressionists, Leopold Dzadzamidze wished to depict a particular moment of time, its changing nature, which was demonstrated in depiction of different textures, reflected light, the effect of light on surfaces of various colours. Similar to the Impressionists, the painter often depicted the same view at different times of the day, in different seasons and observed the tonal and textural changes, being fascinated by this variety of nature. The paintings are noteworthy for their airiness and lightness: River Besleti (1962. Oil on Cardboard. 67/100), Lake Ritsa (1960. Oil on Cardboard. 35x50), Seascape (1959. Oil on Canvas. 40x70), River (1960. Oil on Cardboard. 35x25), Northern Idyll (1963. Oil on Cardboard. 70x100), etc.

Often, like the Post-Impressionists, he was interested in an in-depth interpretation of the essence of a phenomenon or an

მღვის ნაპირი
Seaside

object, its eternal idea, which was revealed in the sharpness of the colour resolution and its symbolism, the Cezanne-like typology of the form or character. Tallinn (1965. Oil on Cardboard. 70x50), Dagestan, Mountains (1965. Oil on Cardboard. 50x70), Dagestan (1965. Oil on Cardboard. 65x86), Mountain Landscape (1965. Oil on Cardboard. 50x70), Megrelian Outhouse Kitchen (1961. Oil on Cardboard, 50x70) as well as many other places and objects were embodied by the painter in compositions of a decorative character, created with vivid colour patches. In these compositions, an image has its own specific colour, which is not influenced by light or the factor of time. Their aesthetic charm results from the free rhythm of colour patches and contour outline and it evokes the feeling of ease and freedom.

ტალინნი
Tallinn

Leopold Dzadzamidze in his work created the series of views of various regions of Georgia – Abkhazia, Samegrelo, Svaneti, Guria, Achara, Imereti, Kakheti, Qazbegi, Tbilisi, Mtskheta. But he was not confined to artistic images of Georgia – the Baltic countries, Caucasia, Kislovodsk – also became an object of his interest. Each region is depicted with its unique characteristic features, the paintings are distinguished by lightness, cheerfulness, calm and intimate character, strength, pride, inaccessibility, depth, extension Nature in his paintings is always benevolent, even when we see the northern frosty seashore or ships in the frozen sea, but unlike southern, the northern nature is stricter. This mood is defined by the restrained character of colour, the monotony of cold tones.

The portraits, more typified artistic images, created by this genuine master of landscape, are equally interesting – a Lithuanian girl, a shepherd, a fisher girl, a Kakhetian collective farmer, a woman wearing glasses, grandfather, and many others. The extreme generalization of form, light accentuation of typical details, interesting colour contrasts serve as the foundation for quite expressive rendering of characters in his portraits.

In the process of creation of representations of nude models, it is observable that Leopold Dzadzamidze takes interest in totally different types of aesthetics. The painter, inspired by the theme of Danae, resorts in his works to a completely free manner of painting, but at the same time, repeats as it were so typical theme of a curtain and the woman's posture. In other paintings we may find a connection with Goya's bold paintings. The woman's silhouette is outlined by a highly expressive contour outline and is represented against the background of a decorative landscape, depicted in the Cubist-Fauvist style. Leopold Dzadzamidze appears to a certain extent inspired by Modigliani's elongated, sincere artistic images of amazing tenderness when he creates the artistic image of a girl in a room, lying on a bed, looking through illustrations in a book opened in front of her. In spite of the inspiration and relation with the works that have become classics, Leopold Dzadzamidze is completely free from influence, he is distinguished by his own hand and individualism of interpretation of an artistic image, which makes his paintings especially fascinating.

For Leopold Dzadzamidze the basic artistic means is colour. The sense of colour is so keen and profound that it gives the

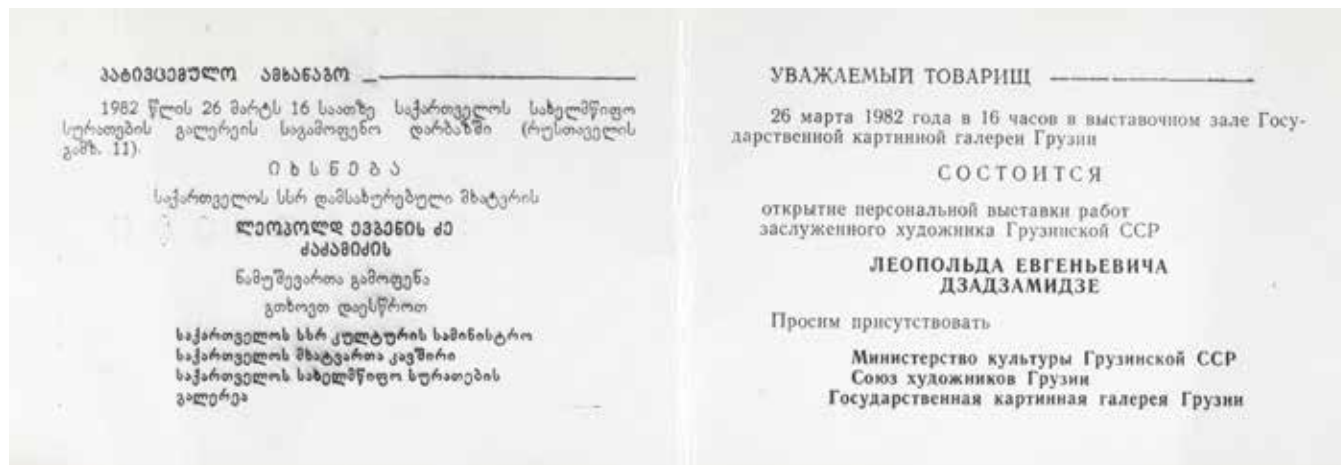
painter freedom in creation of the compositional structure and forms of representations. Leopold Dzadzamidze's painting, his artistic world is created by interrelation of quite vivid, contrasting, opaque colours. The basic, general forms are rendered on the painting surface by short, broken brushstrokes of various colours, which exactly by the organic synthesis of different colours form a single whole and define the character of an artistic image. The character of an artistic image is for the most part carefree, expressing kindness and love.

At the beginning I have mentioned the tragic moments from the painter's life and also indicated the general character of his work, the quality of delighting the viewer. From the present day viewpoint, Leopold Dzadzamidze should be assigned to happy painters. The descendants took great care and appreciated his work. The present catalogue is a clear confirmation of this attitude. This is exactly a demonstration of the humanism which was characteristic of Leopold Dzadzamidze himself, this is the love which warms his paintings.

Dr. Nino Khundadze

Art Historian

17. 12. 2020

მოსაწვევი ლეოპოლდ ძაძამიძის 1982 წლის პერსონალურ გამოფენაზე საქართველოს სურათების გალერეაში
Invitation card to the 1982 Leopold Dzadzamidze's solo exhibition in Georgia Picture Gallery

კატალოგი
CATALOG

მეტეხი. 1961. მუყაო, ზეთი. 50x60

Metekhi. 1961. Oil on cardboard. 50x60

თბილისის ხიდი. 1964. ტილო, ზეთი. 60x80
 Bridge in Tbilisi. 1964. Oil on canvas. 60x80

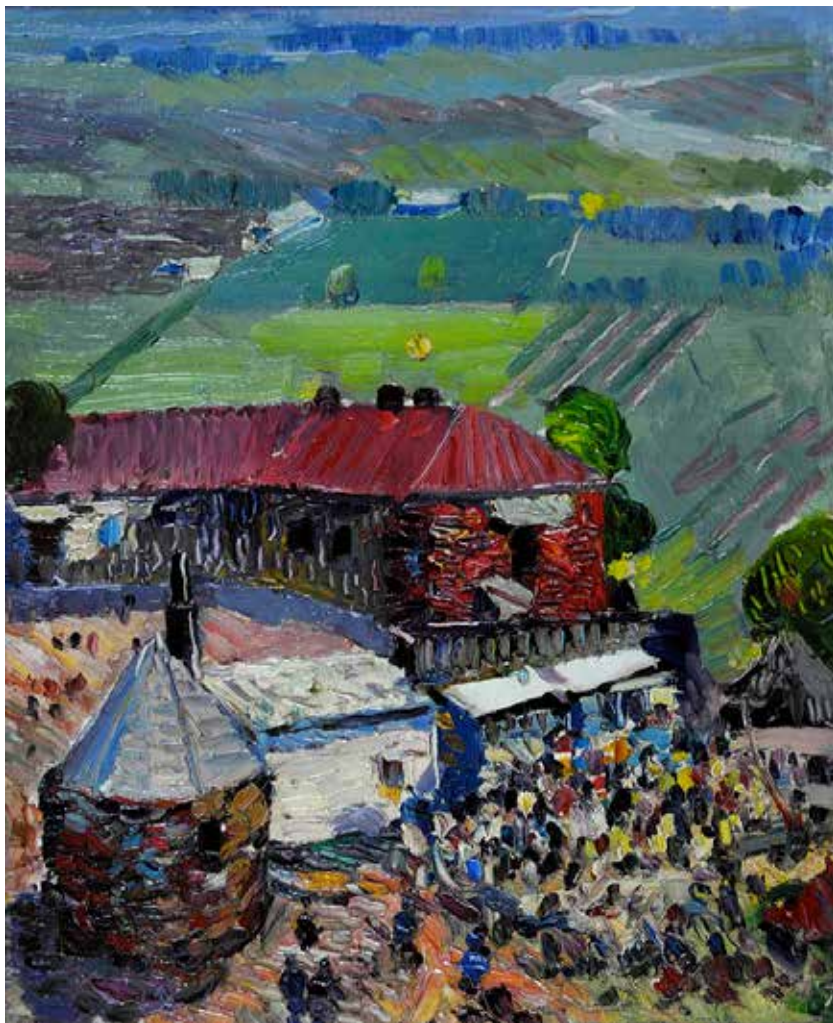
მთიულდი. 1963. მუყაო, ზეთი. 70x50
 Sketch. 1963. Oil on cardboard. 70x50

ეტრუდი. 1962. მუყაო, ზეთი. 70x40
 Sketch. 1962. Oil on cardboard. 70x40

ეტრუდი. 1965. მუყაო, ზეთი. 50x70
 Sketch. 1965. Oil on cardboard. 50x70

ბაზარი. 1962. მუყაო, ზეთი. 45x35
Bazaar. 1962. Oil on cardboard. 45x35

საკოლმეურნეო ბაზარი. 1962. მუყაო, ზეთი. 70x50
Kolkhetheneba Market. 1962. Oil on cardboard. 70x50

ბაზარი. 1964. მუცაო, ზეთი. 70x50

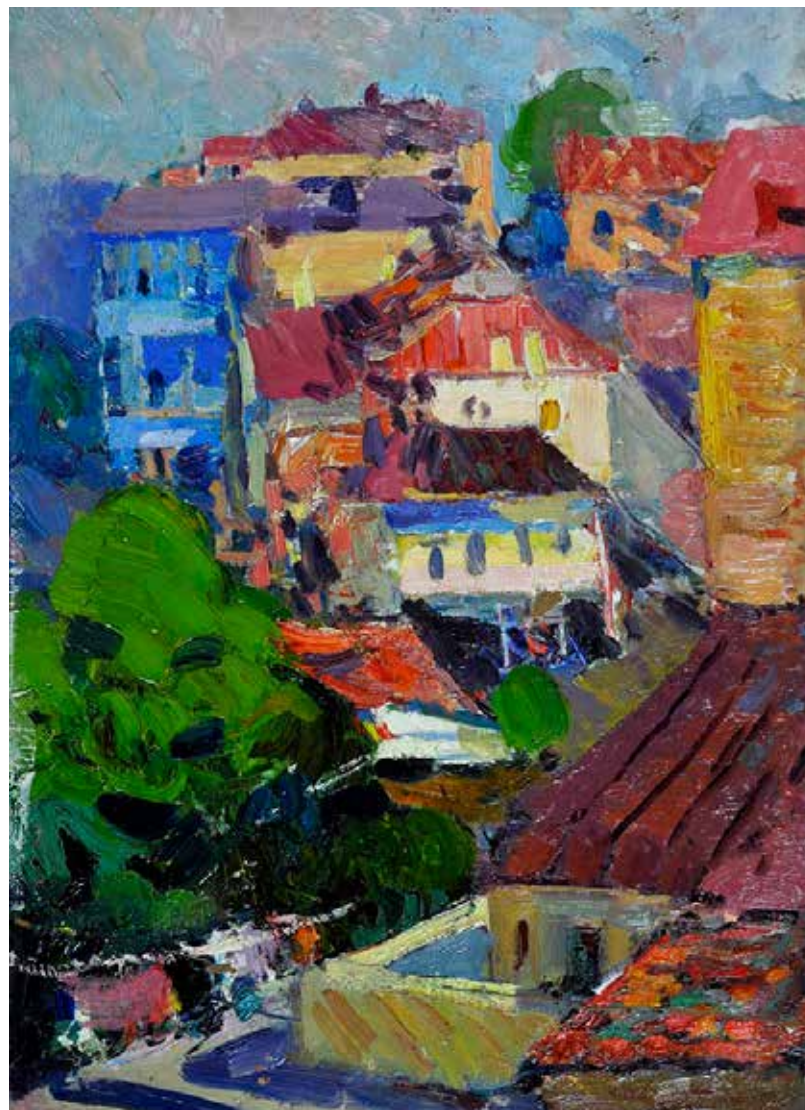
Bazaar. 1964. Oil on cardboard. 70x50

ქალიშვილის პორტრეტი. 1966. ტილო, ზეთი. 80x105
Portrait of a Young Woman. 1966. Oil on canvas. 80x105

თელავი. 1965. მუყაო, ზეთი. 70x30
Telavi. Oil on cardboard. 70x30

სიღნაღი. მუყაო, ზეთი. 48x35
Signaghi. Oil on cardboard. 48x35

თელავი. 1962. მუცაო, გეთი. 70x50
Telavi. 1962. Oil on cardboard. 70x50

სიღნაღი. 1962. ტილო, ზეთი. 60x 115. ქართული სახვითი ხელოვნების მუზეუმი
Sighnaghi. 1962. Oil on canvas. 60x115. Georgian Museum of Fine Arts

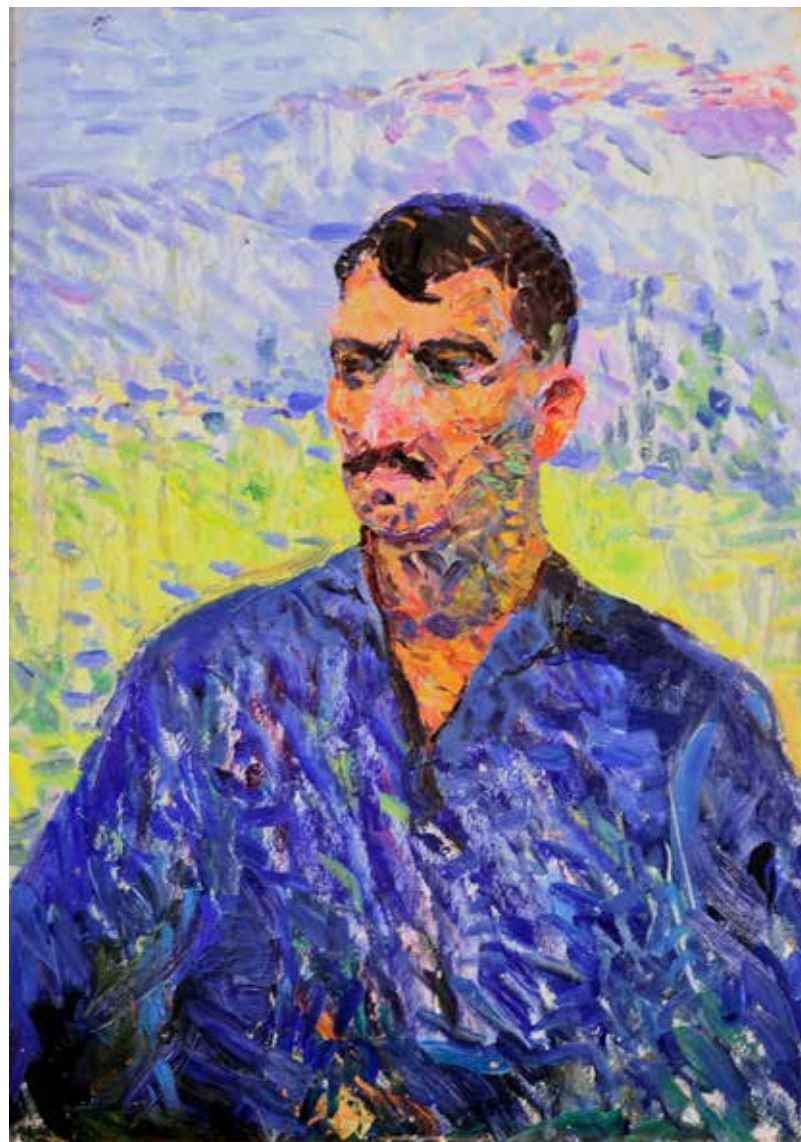
ალაზნის ველი. 1963. მუყაო, ზეთი. 40x50
Alazani Valley. 1963. Oil on cardboard. 40x50

სიღნაღი. 1962. მუყაო, ზეთი. 30x45
Sighnaghi. 1962. Oil on cardboard. 30x45

ბაბუა. 1962. მუყაო, ზეთი. 40x30
 Grandfather. 1962. Oil on cardboard. 40x30

კახელი კოლმეურნე. 1962. მუყაო, ზეთი. 70x50
 ქართული სახვითი ხელოვნების მუზეუმი
 Kakhetian Collective Farmer. 1962. Oil on cardboard. 70x50
 Georgian Museum of Fine Arts

კახეთი. 1960. მუყაო, ზეთი. 30x50
Kakheti. 1960. Oil on cardboard. 30x50

ეკლესია. 1961. მუყაო, ზეთი. 50x40
Church. 1961. Oil on cardboard. 50x40

სიღნაღი. 1960. მუყაო, ზეთი. 37x50
Sighnaghi. 1960. Oil on cardboard. 37x50

გელათი. 1965. ტილო, ზეთი. 100x130
Gelati. 1965. Oil on canvas. 100x130

გელათი. 1966. ტილო, ზეთი. 120x160
Gelati. 1966. Oil on canvas. 120x160

გელათი, იმერეთი. 1966. ტილო, ზეთი. 80x130
Gelati. Imereti. 1966. Oil on canvas. 80x130

პეიზაჟი. 1966. მუყაო, ზეთი. 50x70

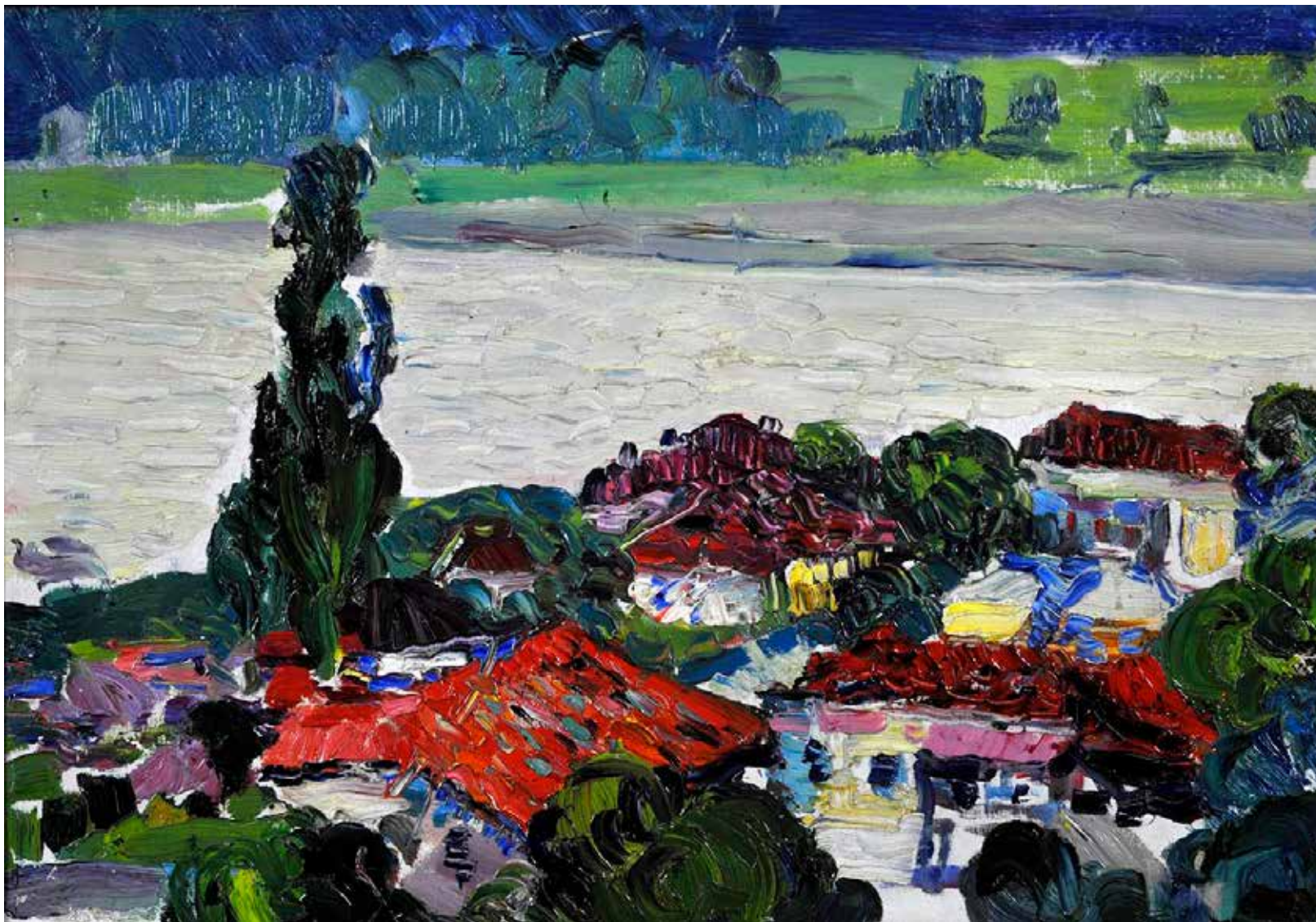
Landscape. 1966. Oil on cardboard. 50x70

საუბარი. 1966. ტილო, ზეთი. 72x97
Talk. 1966. Oil on canvas. 72x97

ქუთაისი. 1960. მუყაო, ზეთი. 35x50
Kutaisi. 1960. Oil on cardboard. 35x50

ძველი ქუთაისი. მუყაო, ზეთი. 50x 70. სემ შ. ამირანაშვილის ხელოვნების მუზეუმი
Old Kutaisi. Oil on cardboard. 50x70. GNM Sh. Amiranashvili Museum of Fine Arts

სკოლა. 1963. მუცაო, გეთი. 50x40
 School. 1963. Oil on cardboard. 50x40

ეტუდი. 1962. მუცაო, გეთი. 40x70
 Sketch. 1962. Oil on cardboard. 40x70

ქალიშვილის პორტრეტი. 1966. ტილო, ზეთი. 70x50
Portrait of a Young Woman. 1966. Oil on canvas. 70x50

ქალიშვილის პორტრეტი. 1966. მუცაო, ზეთი. 70x50
Portrait of a Young Woman. 1966. Oil on cardboard. 70x50

ქართალი. 1961. მუყაო, ზეთი. 50x70
Chartali. 1961. Oil on cardboard. 50x70

მეგრული სამზადი. 1961. მუცაო, ზეთი. 50x70. სემ შ. ამირანაშვილის ხელოვნების მუზეუმი
 Megrelian Outhouse Kitchen. 1961. Oil on cardboard. 50x70. GNM Sh. Amiranashvili Museum of Fine Arts

ანკურის ციხე. ტილო, ზეთი. 76x105. სემ შ. ამირანაშვილის ხელოვნების მუზეუმი
Atskuri Castle. Oil on canvas. 76x105. GNM Sh. Amiranashvili Museum of Fine Arts

ქაღლი. 1964. მუცაო, ზეთი. 70x50
Woman. 1964. Oil on cardboard. 70x50

ბაღის კუთხე. 1960. ტილო, ზეთი. 50x70
 გ. ფარასტაშვილის კერძო კოლექცია
 Corner of the Garden. 1960. Oil on canvas. 50x70
 G. Pharastashvili private collection

ეტიუდი. 1961. მუყაო, ზეთი. 50x30
 Sketch. 1961. Oil on cardboard. 50x30

კალოლობა. 1962. მუყაო, ზეთი. 30x70
 Threshing. 1962. Oil on cardboard. 30x70

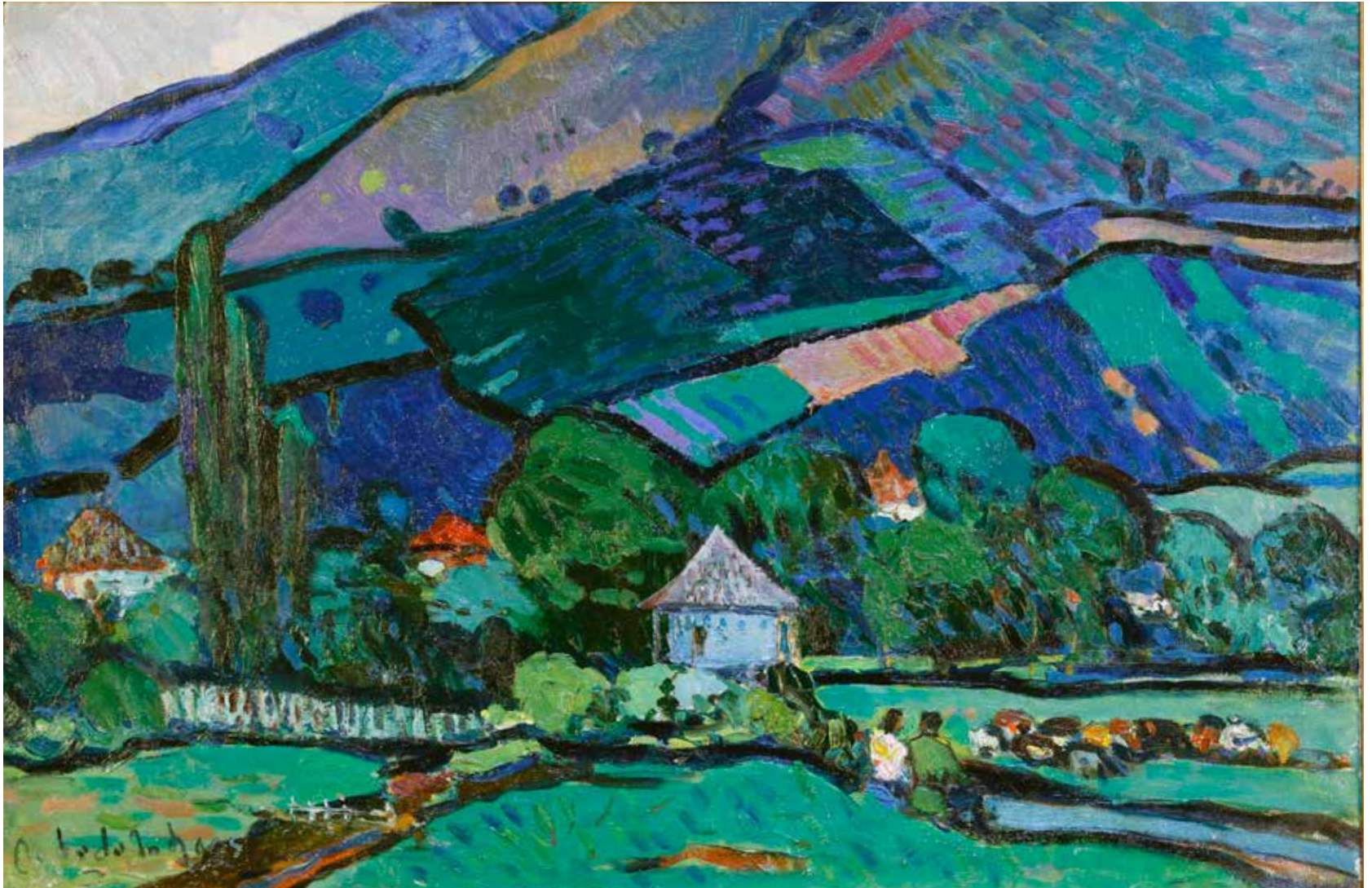
ეტიუდი. 1964. მუყაო, ზეთი. 40x40
 Sketch. 1964. Oil on cardboard. 40x40

საღამო. 1965. მუყაო, ზეთი. 50x70
 Evening. 1965. Oil on cardboard. 50x70

ეტიუდი. 1962. მუყაო, ზეთი. 35x24
 Sketch. 1962. Oil on cardboard. 35x24

ნისქვილძე. 1960. ტილო, ზეთი. 80x120. გ. ფარასტაშვილის კერძო კოლექცია
Next to the Mill. 1960. Oil on canvas. 80x120. G. Pharastashvili private collection

ეზო სამეგრელოში. 1963. მუყაო, ზეთი. 70x50
 Yard in Samegrelo. 1963. Oil on cardboard. 70x50

ქასთან. 1964. მუყაო, ზეთი. 50x70
 Next to the Well. 1964. Oil on cardboard. 50x70

პეიზაჟი. 1960. მუყაო, გეთი. 35x50
Landscape. 1960. Oil on cardboard. 35x50

პეიზაჟი. 1962. მუყაო, გეთი. 50x35
Landscape. 1962. Oil on cardboard. 50x35

ეტეუდი. 1962. მუცაო, ზეთი. 60x35
 Sketch. 1962. Oil on cardboard. 60x35

ღრუბლიანი დღე. 1961. მუცაო, ზეთი. 37x50
 Cloudy Day. 1961. Oil on cardboard. 37x50

ქალიშვილის პორტრეტი. 1964. ტილო, ზეთი. 50x70
Portrait of a Young Woman. 1964. Oil on canvas. 50x70

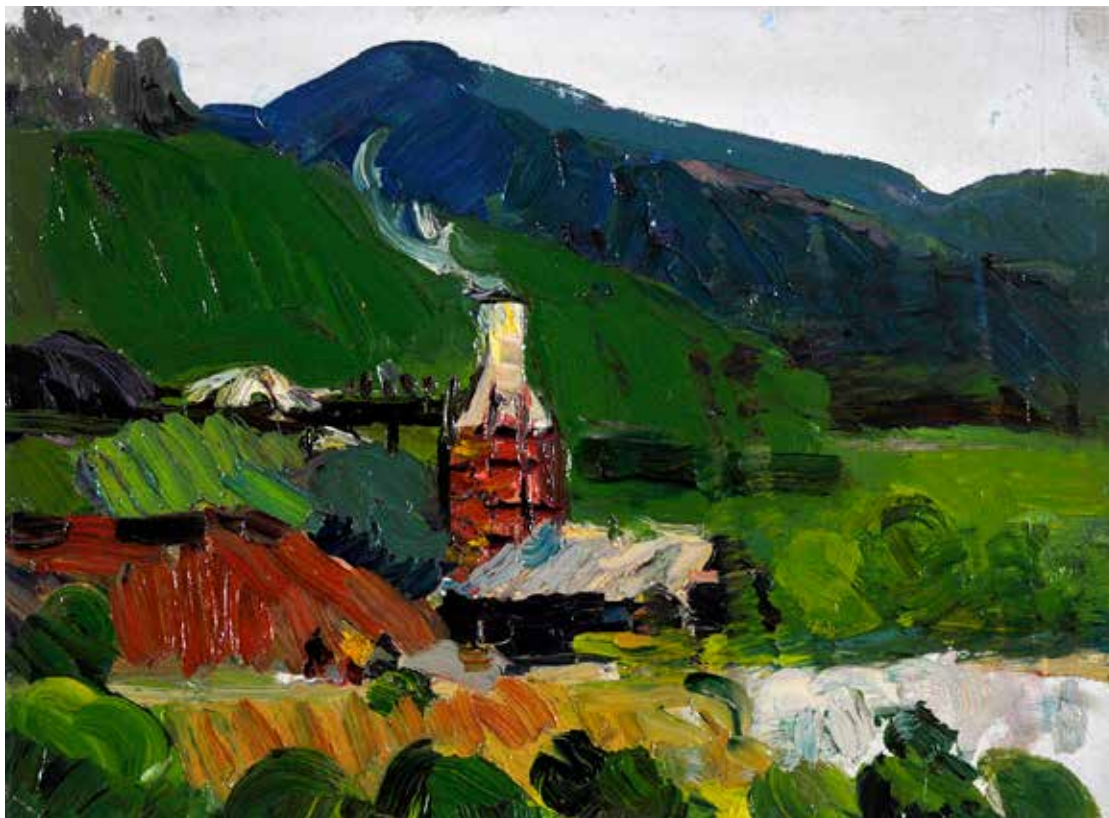
ეტყუდი. 1960. მუყაო, ზეთი. 34x24
 Sketch. 1960. Oil on cardboard. 34x24

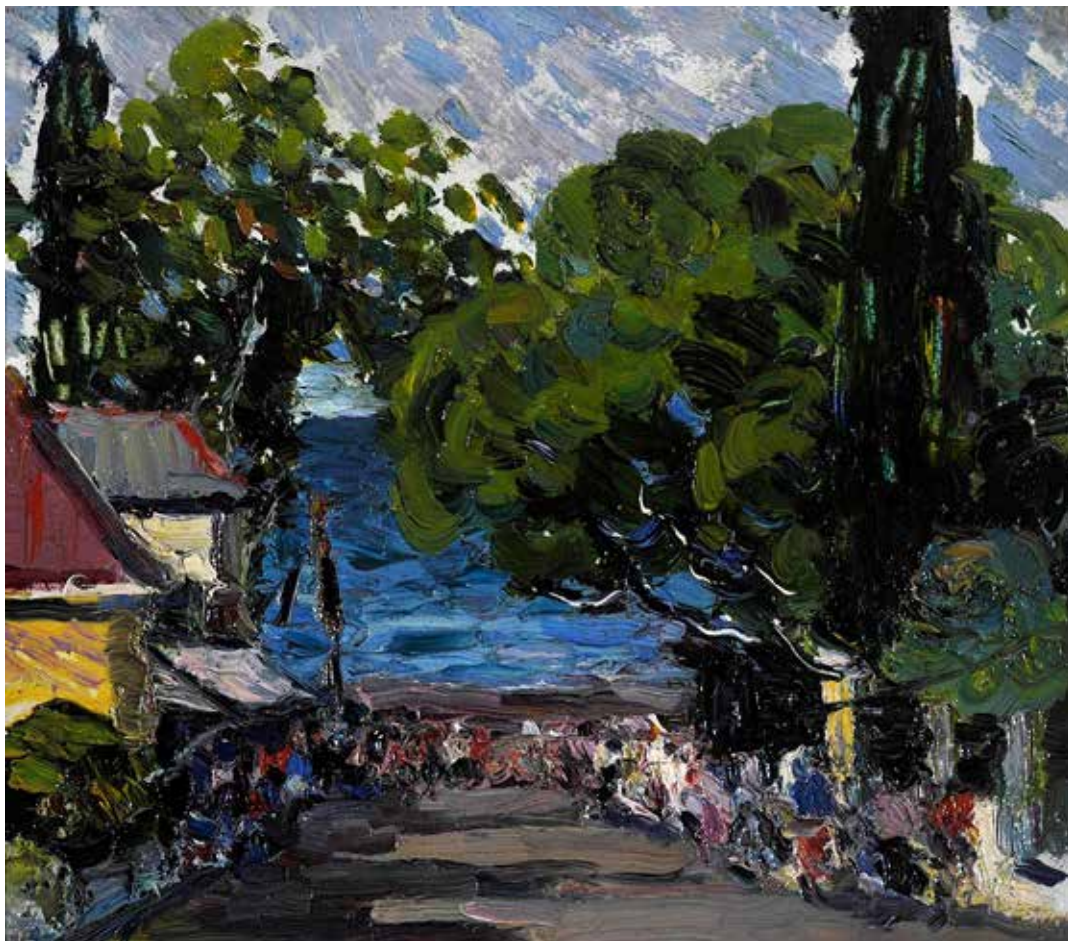
პეიზაჟი. 1961. ტილო, ზეთი. 50x70
 Landscape. 1961. Oil on canvas. 50x70

ეტიუდი. 1960. მუყაო, ზეთი. 55x26
Sketch. 1960. Oil on cardboard. 55x26

ეტიუდი. 1963. მუყაო, ზეთი. 35x26
Sketch. 1963. Oil on cardboard. 35x26

ეტიუდი. 1963. მუყაო, ზეთი. 22x26
 Sketch. 1963. Oil on cardboard. 22x26

ეტიუდი. 1962. მუყაო, ზეთი. 26x17
 Sketch. 1962. Oil on cardboard. 26x17

ეთიუდი. 1962. მუყაო, ზეთი. 34x23
 Sketch. 1962. Oil on cardboard. 34x23

ეთიუდი. 1960. მუყაო, ზეთი. 25x34
 Sketch. 1960. Oil on cardboard. 25x34

ეტყუდი. 1962. მუყაო, ზეთი. 34x23
 Sketch. 1962. Oil on cardboard. 34x23

ეტყუდი. 1962. მუყაო, ზეთი. 22x35
 Sketch. 1962. Oil on cardboard. 22x35

პარკი. 1962. მუყაო, ზეთი. 50x70
Park. 1962. Oil on cardboard. 50x70

პეიზაჟი. 1962. მუყაო, ზეთი. 48x33
Landscape. 1962. Oil on cardboard. 48x33

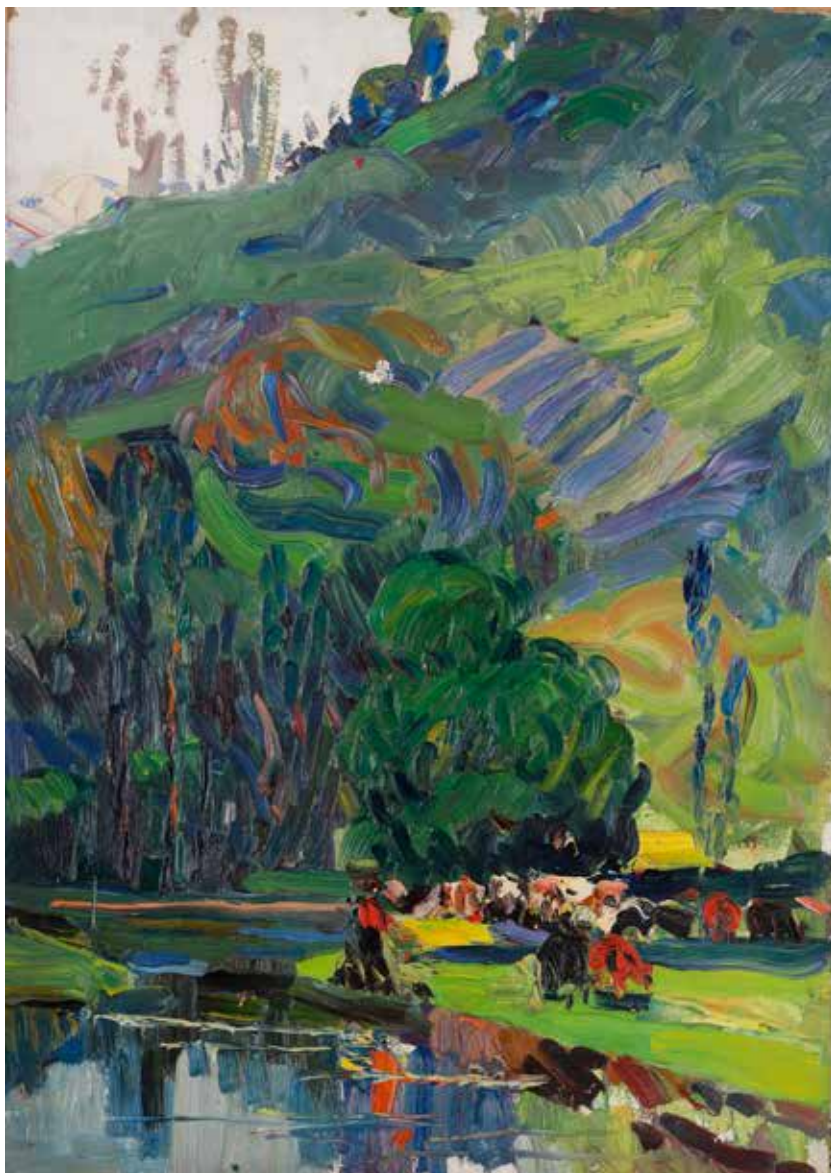
ეტიუდი. 1961. მუყაო, ზეთი. 34x48
Sketch. 1961. Oil on cardboard. 34x48

ეტიუდი. 1962. მუყაო, გეთი. 24x35
 Sketch. 1962. Oil on cardboard. 24x35

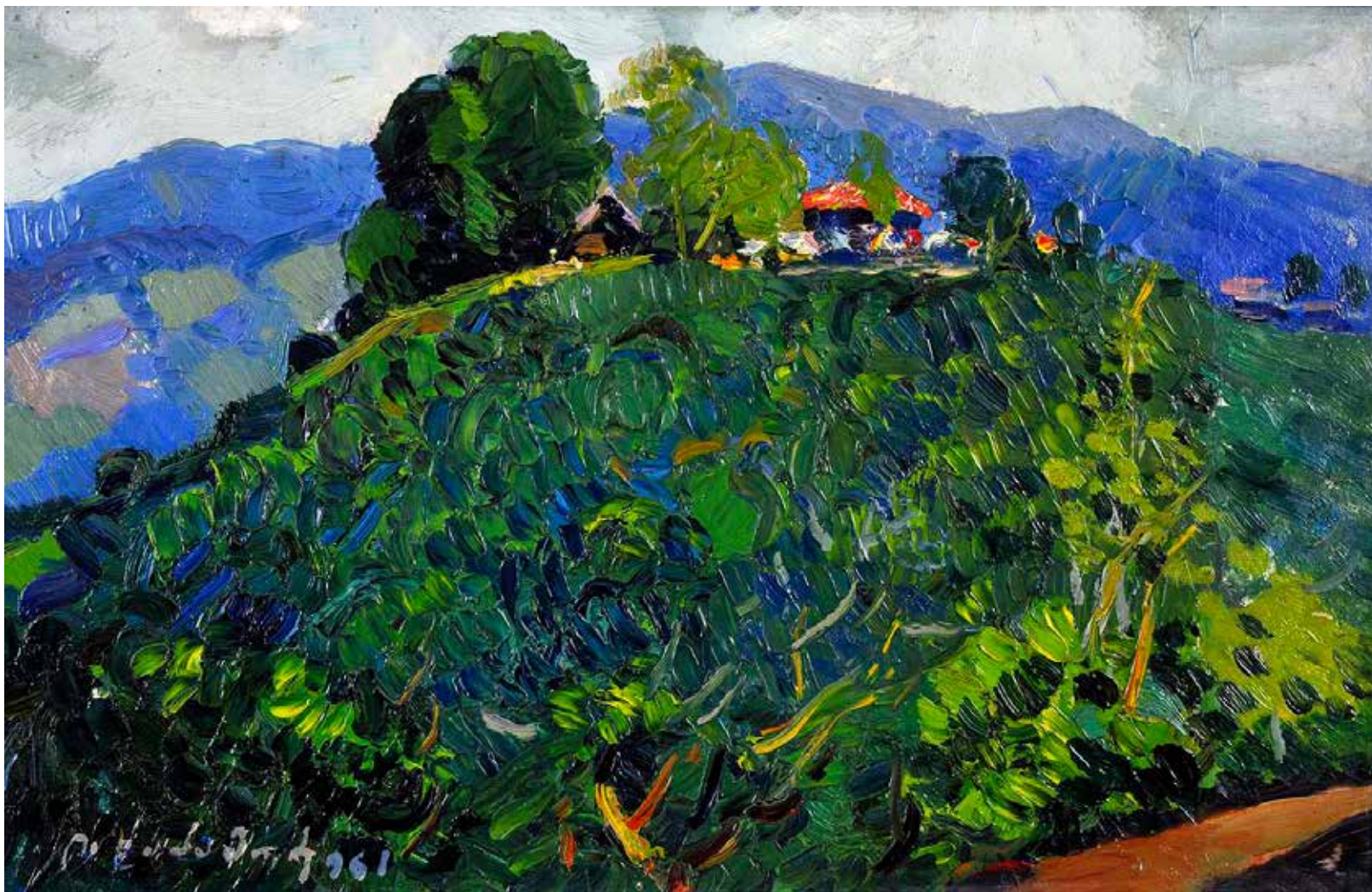
ეტიუდი. 1961. მუყაო, გეთი. 26x20
 Sketch. 1961. Oil on cardboard. 26x20

ნახილი მდინარესთან. მუყაო, გეთი. 1963. 70x50
Herd next to the River. Oil on cardboard. 1963. 70x50

ეტიუდი. 1962. მუყაო, გეთი. 26x17
Sketch. 1962. Oil on cardboard. 26x17

ქტიუდი. 1961. მუყაო, ზეთი. 32x50

Sketch. 1961. Oil on cardboard. 32x50

ხეივანი. 1963. მუყაო, ზეთი. 70x50
 Alleyway. 1963. Oil on cardboard. 70x50

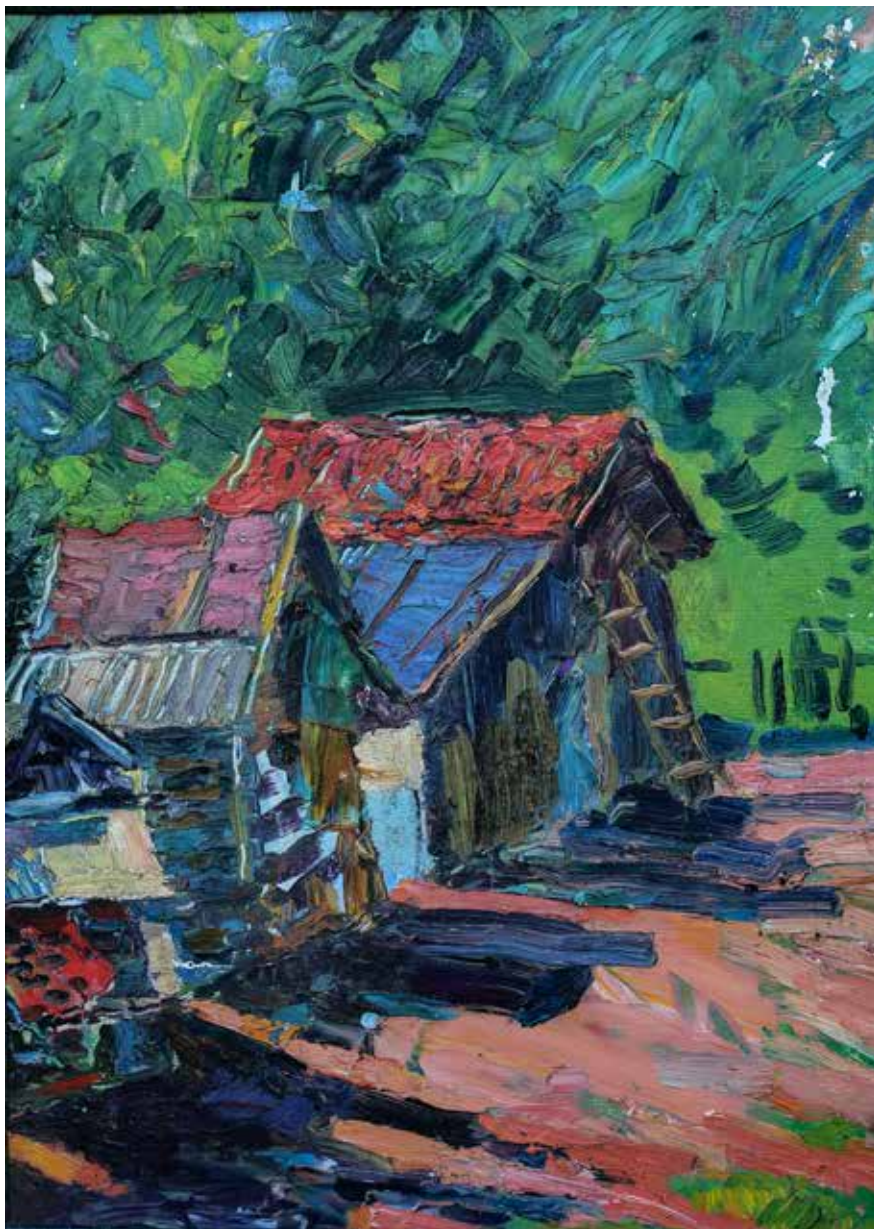
ფანჯარა. 1963. მუყაო, ზეთი. 50x70
 Garden house. 1963. Oil on cardboard. 50x70

ქობი. 1960. მუცაო, მეთი. 35x30
Hut. 1960. Oil on cardboard. 35x30

ქალი მწყემსი. 1964. ტილო, ზეთი. 30x20
Shepherd Woman. 1964. Oil on canvas. 30x20

ქოხი. 1962. ტილო, ზეთი. 50x30
Hut. 1962. Oil on canvas. 50x30

ფანჩატური. 1964. მუყაო, ზეთი. 70x40
Garden House. 1964. Oil on cardboard. 70x40

პეიზაჟი. 1962. მუყაო, ზეთი. 50x70
Landscape. 1962. Oil on cardboard. 50x70

ფანჩატური. 1962. მუყაო, ზეთი. 35x35
Garden House. 1962. Oil on cardboard. 35x35

ქალები ხის ძირში. 1965. ტილო, ზეთი. 80x110

Women under the Tree. 1965. Oil on canvas. 80x110

კოლხეთის პეიზაჟი. 1965. ტილო, ზეთი. 80x120
 ქართული სახვითი ხელოვნების მუზეუმი
 Kolkheti Landscape. 1965. Oil on canvas. 80x120
 Georgian Museum of Fine Arts

ესკიზი. 1965. მუყაო, ზეთი. 50x30
 Sketch. 1965. Oil on cardboard. 50x30

დერბენდის ციხე. 1965. ტილო, ზეთი. 60x80. ქართული სახვითი ხელოვნების მუზეუმი
Derbent Castle. 1965. Oil on canvas. 60x80. Georgian Museum of Fine Arts

შემოდგომა. 1964. ტილო, ზეთი. 50x70
Autumn. 1964. Oil on canvas. 50x70

შემოდგომის დღე. 1962. მუყაო, ზეთი. 50x70
Autumn Day. 1962. Oil on cardboard. 50x70

შემოდგომა. მუყაო, ზეთი. 34x44
 სემ შ. ამირანაშვილის ხელოვნების მუზეუმი
 Autumn. Oil on cardboard. 34x44
 GNM Sh. Amiranashvili Museum of Fine Arts

შემოდგომა ვარძიაში. 1966. ტილო, ზეთი. 80x117
 Autumn in Vardzia. 1966. Oil on canvas. 80x117

შემოდგომა. 1960. ტილო, ზეთი. 50x85
გ. ფარასტაშვილის კერძო კოლექცია
Autumn. 1960. Oil on canvas. 50x85
G. Pharastashvili private collection

შემოდგომა. 1962. მუყაო, ზეთი. 35x50
Autumn. 1962. Oil on cardboard. 35x50

შემოდგომა. 1964. მუყაო, ზეთი. 50x70
Autumn. 1964. Oil on cardboard. 50x70

შემოდგომა სამეგრელოში. 1965. ტილო, ზეთი. 50x70
Autumn in Samegrelo. 1965. Oil on canvas. 50x70

შემოდგომა. 1960. მუყაო, ზეთი. 34x40
Autumn. 1960. Oil on cardboard. 34x40

შემოდგომა. 1961. მუყაო, ზეთი. 40x50
Autumn. 1961. Oil on cardboard. 40x50

შემოდგომა. 1965. ტილო, ზეთი. 120x90
Autumn. 1965. Oil on canvas. 120x90

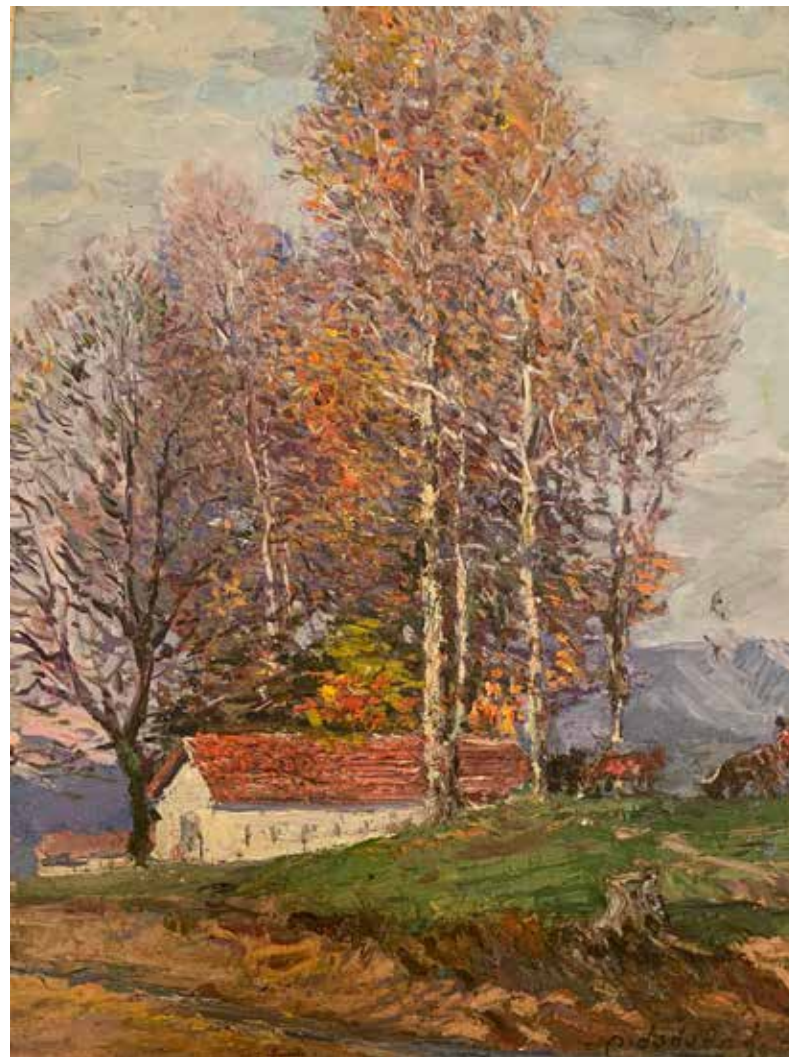
ოქროსფერი შემოდგომა. 1960. მუყაო, ზეთი. 42x30
Golden Autumn. 1960. Oil on cardboard. 42x30

შემოდგომა. 1960. მუყაო, ზეთი. 50x70
Autumn. 1960. Oil on cardboard. 50x70

შემოდგომა. 1964. მუყაო, ზეთი. 35x55
Autumn. 1964. Oil on cardboard. 35x55

შემოდგომა. 1959. მუყაო, ზეთი. 40x30
Autumn. 1959. Oil on cardboard. 40x30

შემოდგომა. 1959. მუყაო, ზეთი. 44x32
სემ შ. ამირანაშვილის ხელოვნების მუზეუმი
Autumn. 1959. Oil on cardboard. 44x32
GNM Sh. Amiranashvili Museum of Fine Arts

შემოდგომა. მუყაო, ზეთი. 50x70
Autumn. Oil on cardboard. 50x70

შემოდგომა. 1958. მუყაო, ზეთი. 35x50
Autumn. 1958. Oil on cardboard. 35x50

შემოდგომა. 1962. მუყაო, ზეთი. 32x50
Autumn. 1962. Oil on cardboard. 32x50

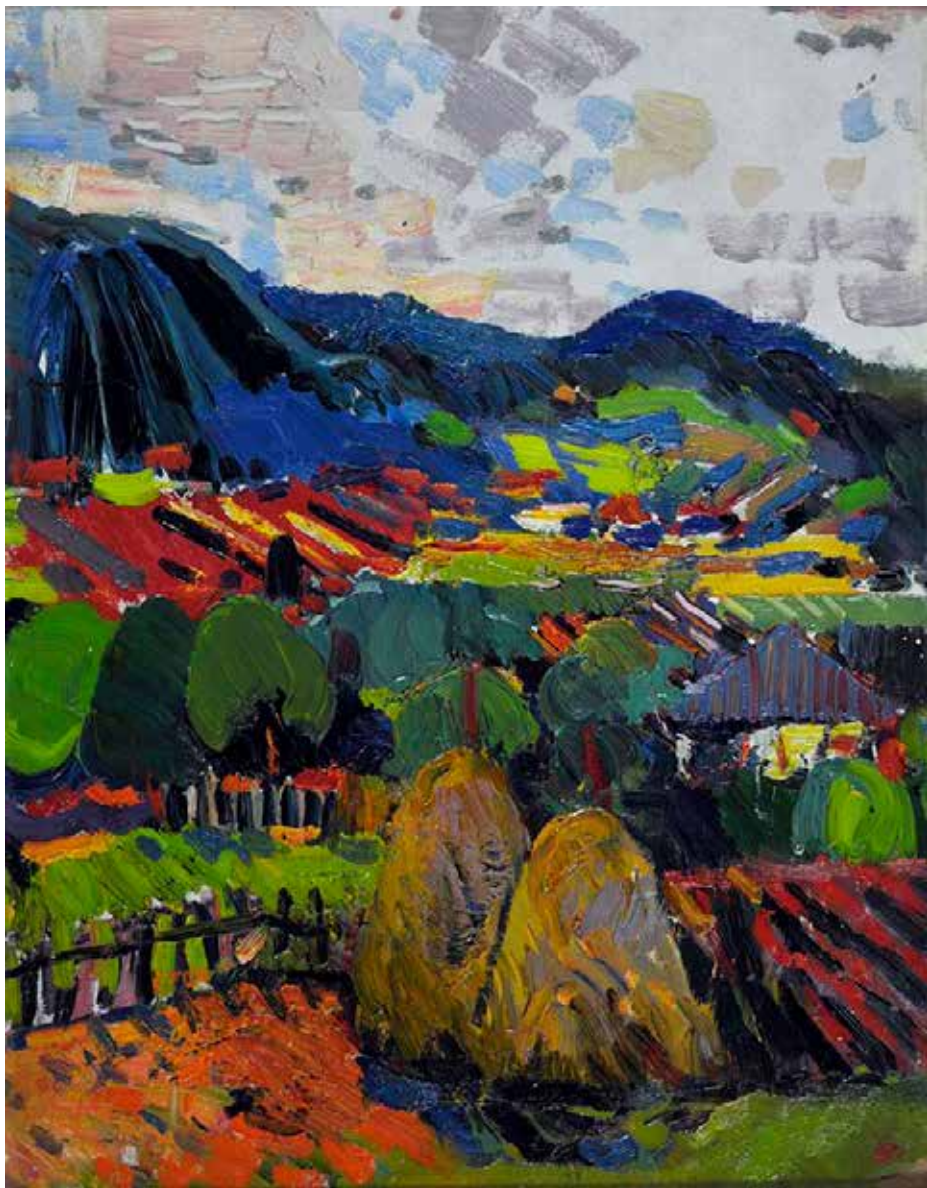
შემოდგომა. 1962. მუყაო, ზეთი. 25x35
Autumn. 1962. Oil on cardboard. 25x35

შემოდგომა. 1960. მუყაო, ზეთი. 3x43
Autumn. 1960. Oil on cardboard. 33x43

შემოდგომა. 1962. მუყაო, ზეთი. 32x70
Autumn. 1962. Oil on cardboard. 32x70

შემოდგომა. 1960. მუყაო, ზეთი. 44x36
Autumn. 1960. Oil on cardboard. 44x36

შემოდგომა. 1964. მუყაო, ზეთი. 70x32
Autumn. 1964. Oil on cardboard. 70x32

მთები. 1963. მუყაო, ზეთი. 35x50
Mountains. 1963. Oil on cardboard. 35x50

მთის პეიზაჟი. 1965. მუყაო, ზეთი. 50x70
 Mountain Landscape. 1965. Oil on cardboard. 50x70

მთები. 1961. მუყაო, ზეთი. 50x70
 Mountains. 1961. Oil on cardboard. 50x70

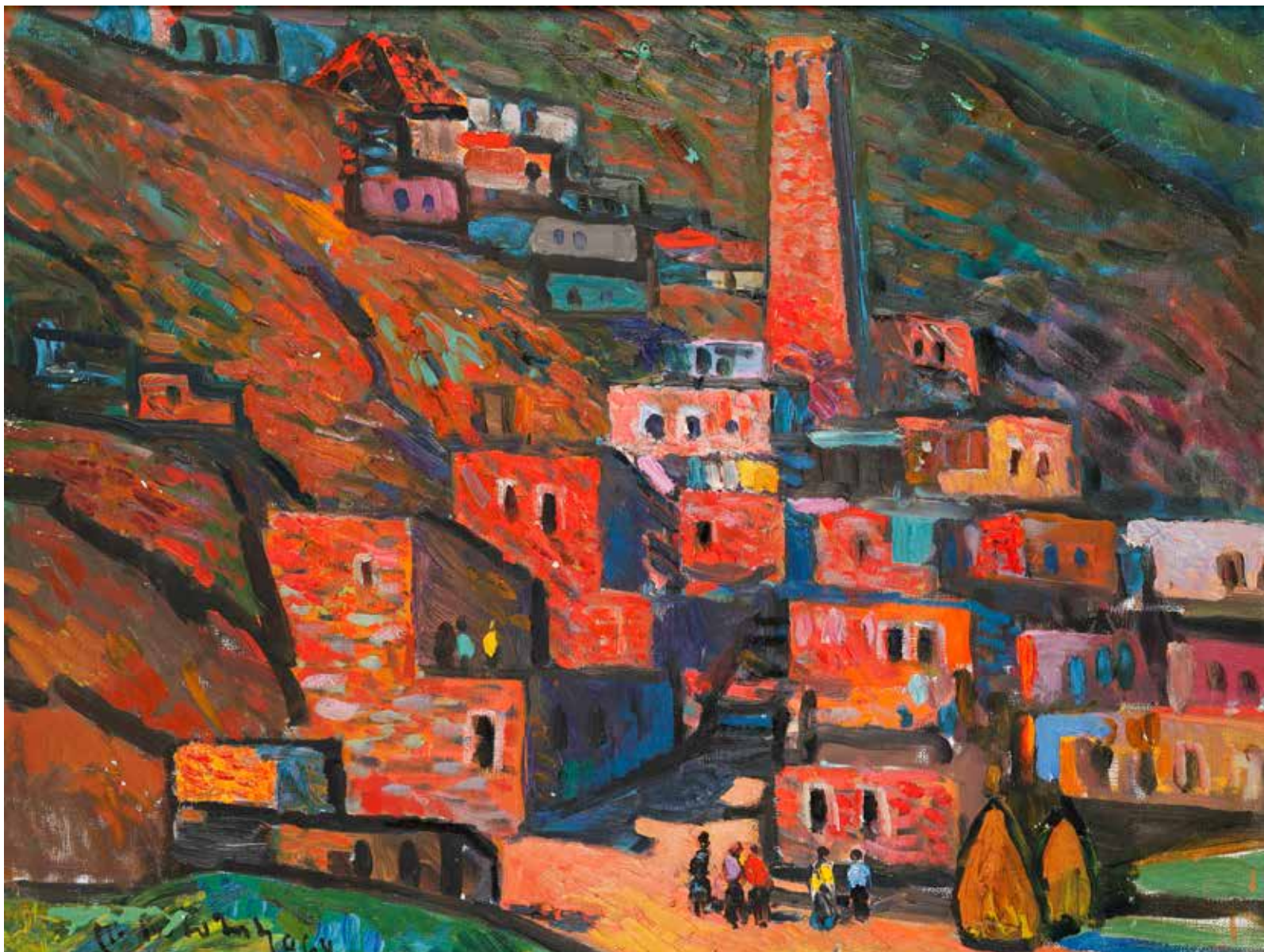

მთის პეიზაჟი. 1965. მუცაო, ზეთი. 50x70

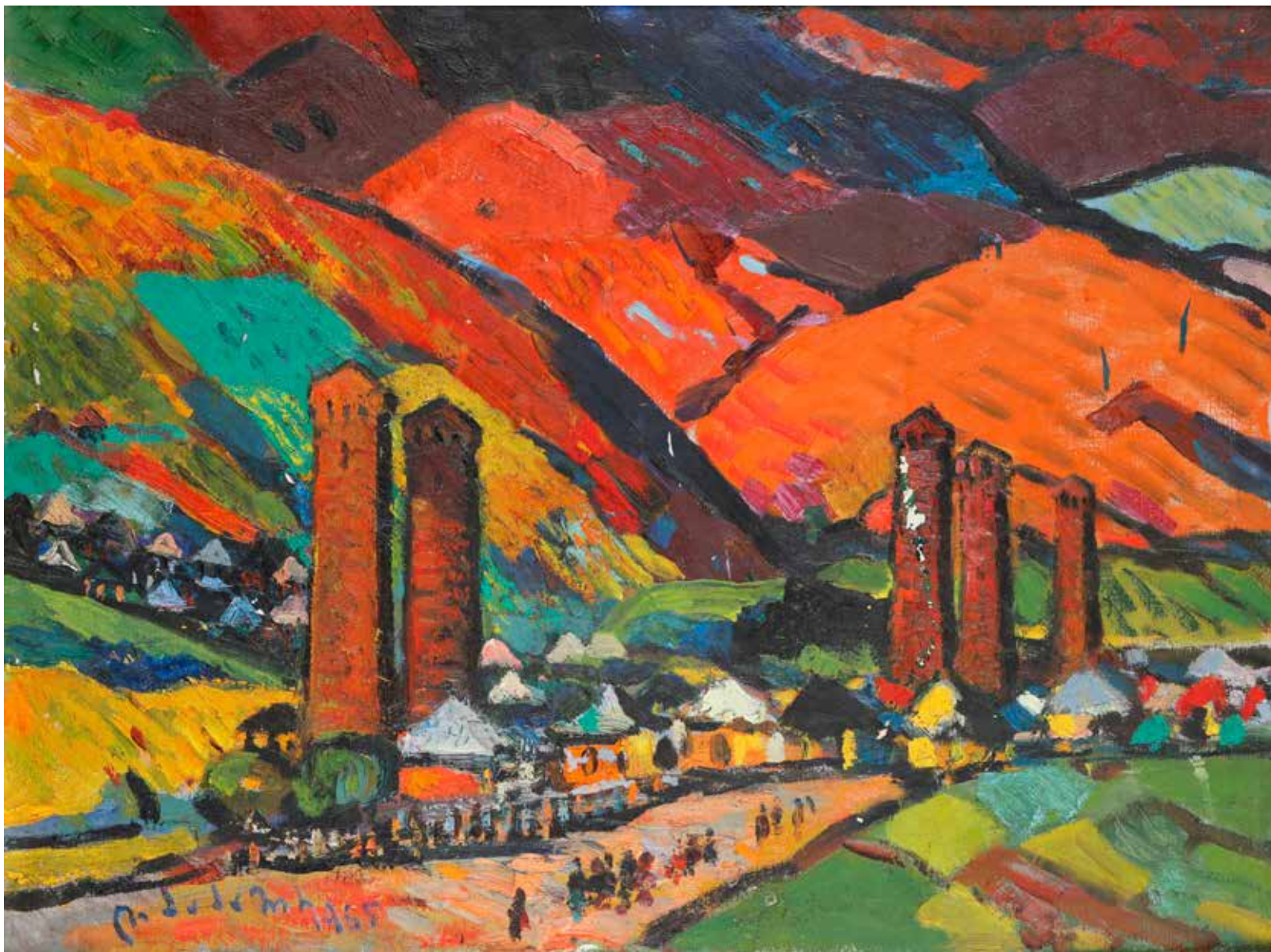
Mountain Landscape. 1965. Oil on cardboard. 50x70

მთები. 1965. ტილო, ზეთი. 50x70
Mountains. 1965. Oil on canvas. 50x70

პანშვეტი. საღამო. 1964. ტილო, გეთი. 70x90
Panshveti. Evening. 1964. Oil on canvas. 70x90

საღამო სვანეთში. 1965. ხე, ზეთი. 60x80
Evening in Svaneti. 1965. Oil on wood. 60x80

სვანეთი. 1965. მუყაო, ზეთი. 70x50
Svaneti. 1965. Oil on cardboard. 70x50

უშბა. 1965. მუყაო, ზეთი. 50x70
Ushba. 1965. Oil on cardboard. 50x70

უშბა. 1965. მუყაო, ზეთი. 50x70
Ushba. 1965. Oil on cardboard. 50x70

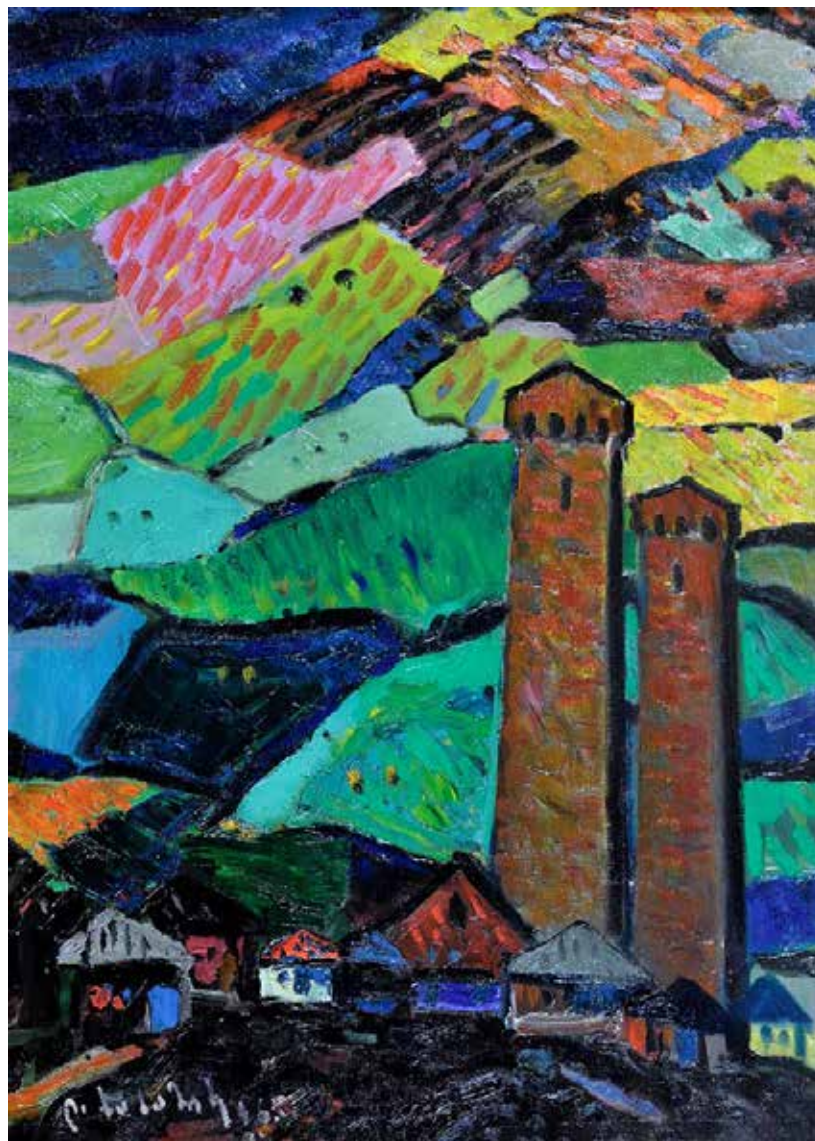
მესტია, კოშკები. 1965. მუყაო, ზეთი. 70x50
 Mestia. Towers. 1965. Oil on cardboard. 70x50

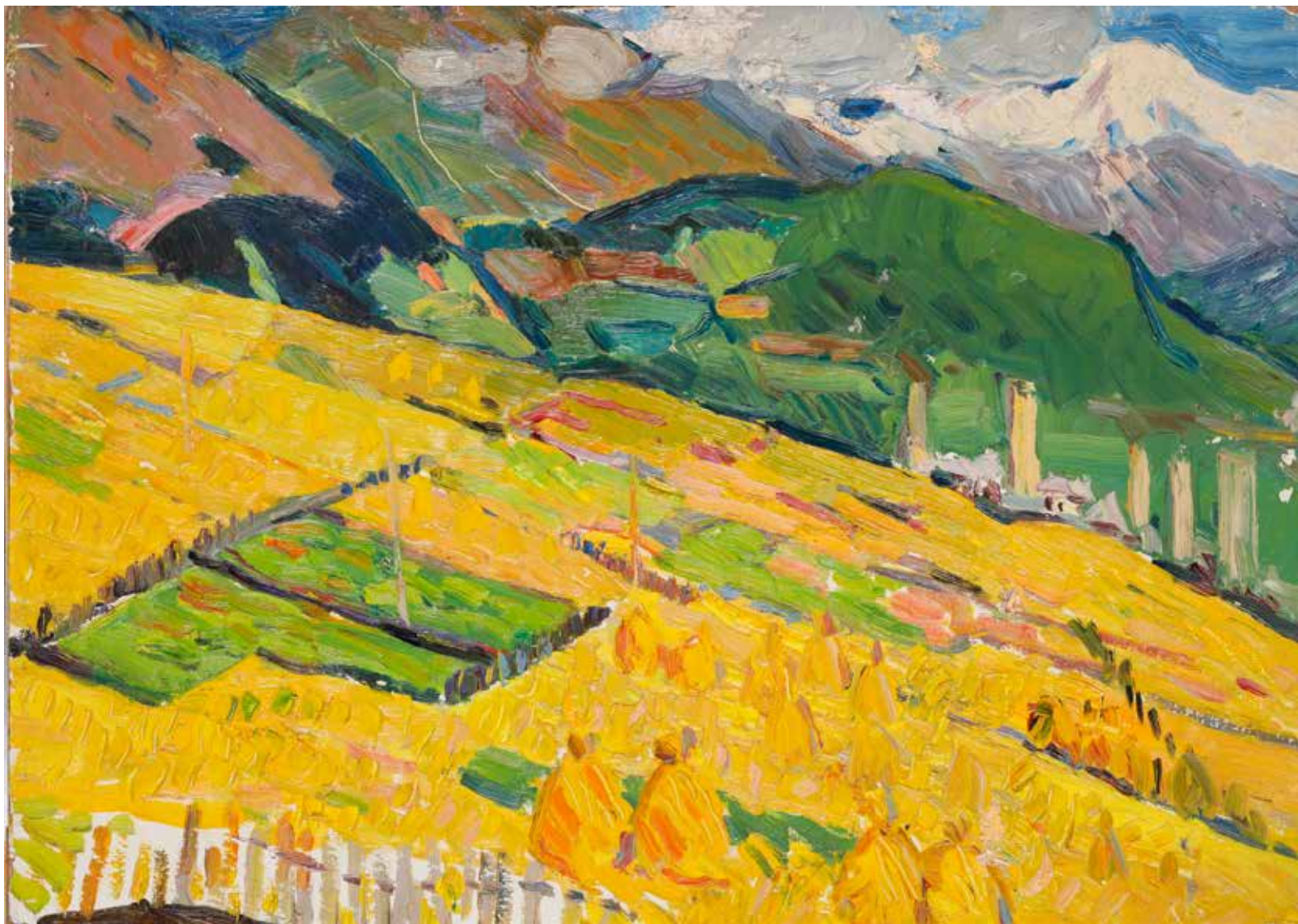
სვანეთი, საღამო. 1965. მუყაო, ზეთი. 50x70
 Svaneti. Evening. 1965. Oil on cardboard. 50x70

ზიგმუნდ. 1964. მუყაო, ზეთი. 50x70
A Girl. 1964. Oil on cardboard. 50x70

სვანეთი. 1965. ტილო, ზეთი. 80x60
Svaneti. 1965. Oil on canvas. 80x60

სვანეთი. 1965. მუყაო, ზეთი. 50x70
Svaneti. 1965. Oil on cardboard. 50x70

ნატურმორტი. 1966. ტილო, ზეთი. 80x120
 Still Life. 1966. Oil on canvas. 80x120

ეტიუდი. 1965. მუყაო, ზეთი. 50x70
 Sketch. 1965. Oil on cardboard. 50x70

მესტია. 1965. მუყაო, ზეთი. 50x70
 Mestia. 1965. Oil on cardboard. 50x70

ანანური. 1963. მუყაო, ზეთი. 50x70
Ananuri. 1963. Oil on cardboard. 50x70

ყაზბეგის საღამო. 1963. მუყაო, ზეთი. 70x50
Evening in Kazbegi. 1963. Oil on cardboard. 70x50

ყაზბეგი. 1963. ტილო, ზეთი. 50x70
Kazbegi. 1963. Oil on canvas. 50x70

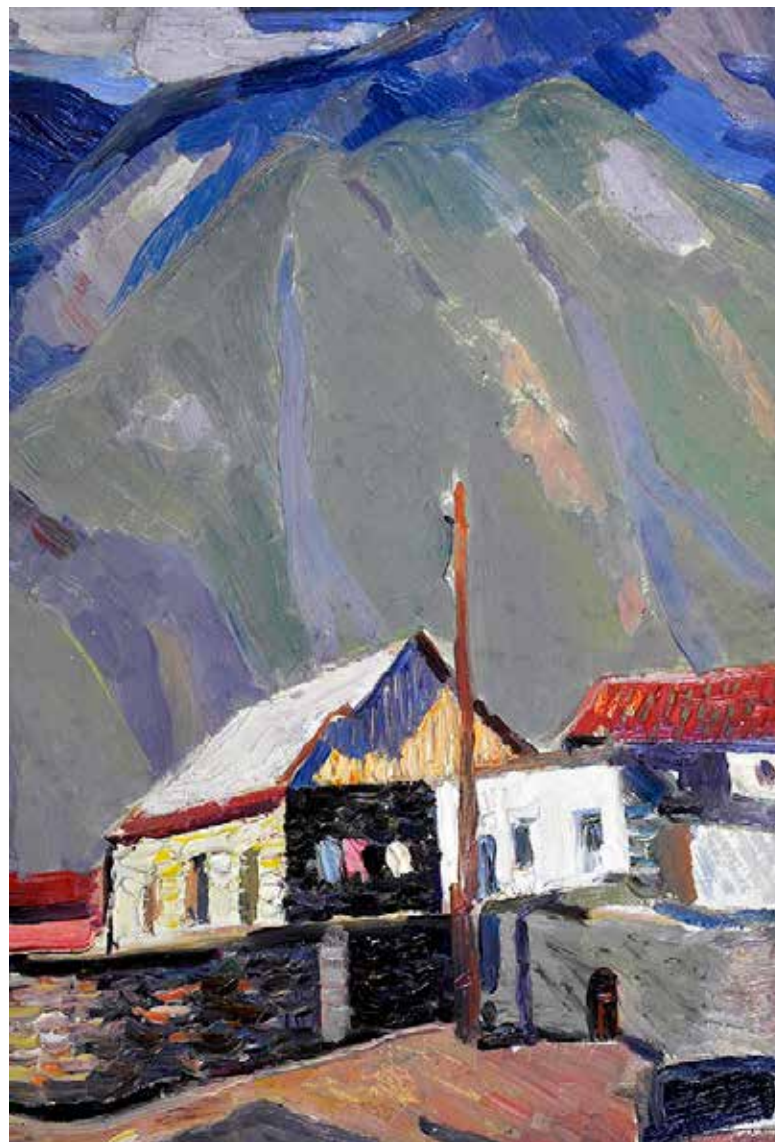
ყაზბეგი. 1965. ტილო, ზეთი. 50x70. ქართული სახვითი ხელოვნების მუზეუმი
Kazbegi. 1965. Oil on canvas. 50x70. Georgian Museum of Fine Arts

ყაზბეგი. 1965. ტილო, ზეთი. 60x80
Kazbegi. 1965. Oil on canvas. 60x80

კაზბეგი. 1960. მუცაო, ზეთი. 33x50
Kazbegi. 1960. Oil on cardboard. 33x50

კაზბეგი. 1962. მუცაო, ზეთი. 70x50
Kazbegi. 1962. Oil on cardboard. 70x50

სამხედრო გზა. 1965. ტილო, ზეთი. 80x110
 Military Road. 1965. Oil on canvas. 80x110

საქართველოს სამხედრო გზა. 1965
 ტილო, ზეთი. 90x120
 Military Road Of Georgia. 1965
 Oil on canvas. 90x120

სამხედრო გზა. 1962. მუყაო, ზეთი. 50x70
 Military Road. 1962. Oil on cardboard. 50x70

სამშობლოს დასაცავად. 1964. ტილო, ზეთი. 115x146. სემ დ. შევარდნაძის სახ. ეროვნული გალერეა
On Guard of the Motherland. 1964. Oil on canvas. 115x146. GNM D. Shevardnadze National Gallery

დარიალის ხეობა. 1962. მუყაო, ზეთი. 50x70
 Darial Gorge. 1962. Oil on cardboard. 50x70

ხეობა. 1965. მუყაო, ზეთი. 70x50
 The Gorge. 1965. Oil on cardboard. 70x50

კაზბეგი. 1962. ტილო, ზეთი. 50x70
Kazbegi. 1962. Oil on canvas. 50x70

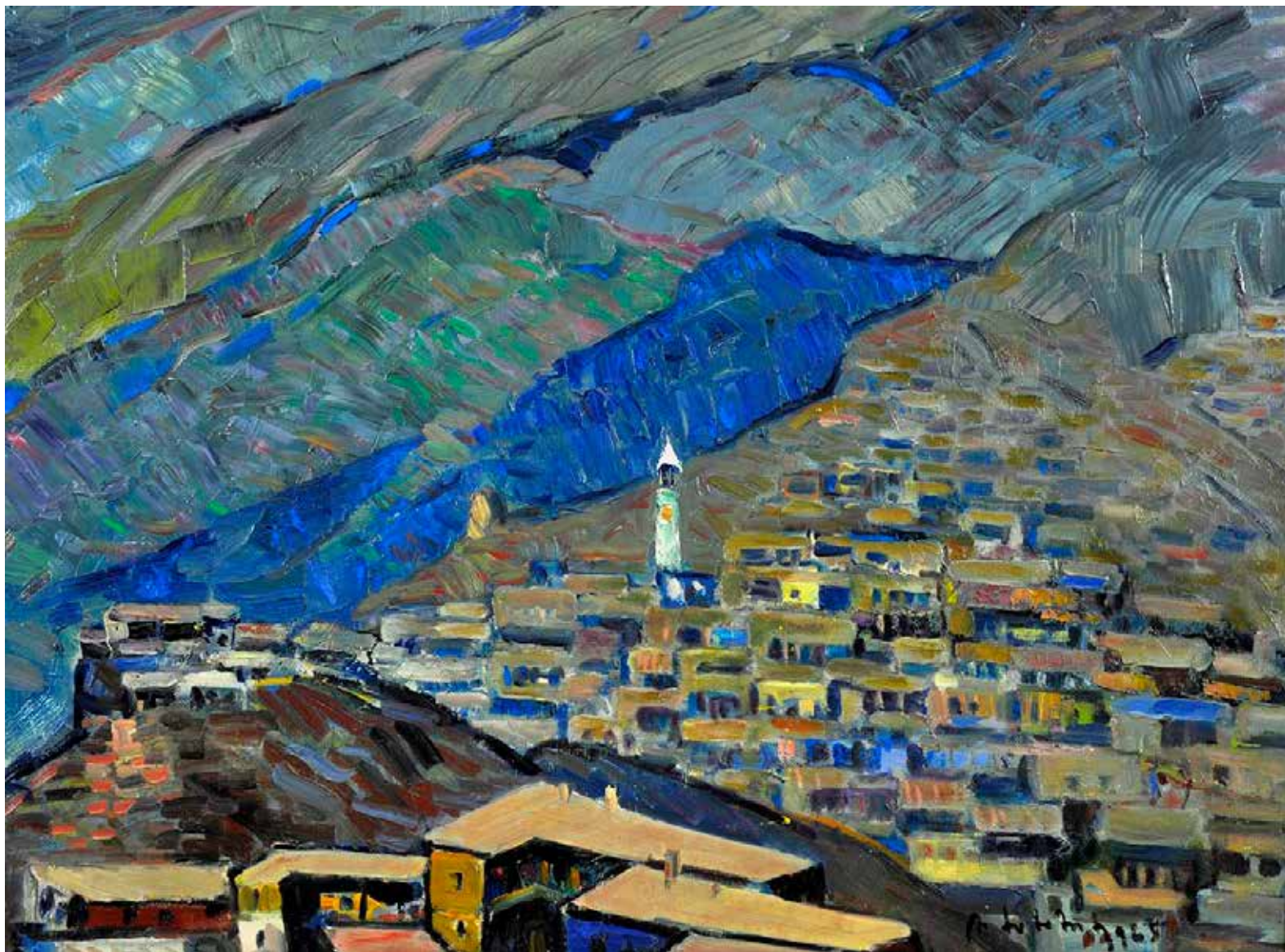
ფასანაურის მიდამო. 1962. მუყაო, ზეთი. 50x50
Surroundings of Pasanauri. 1962. Oil on cardboard. 50x50

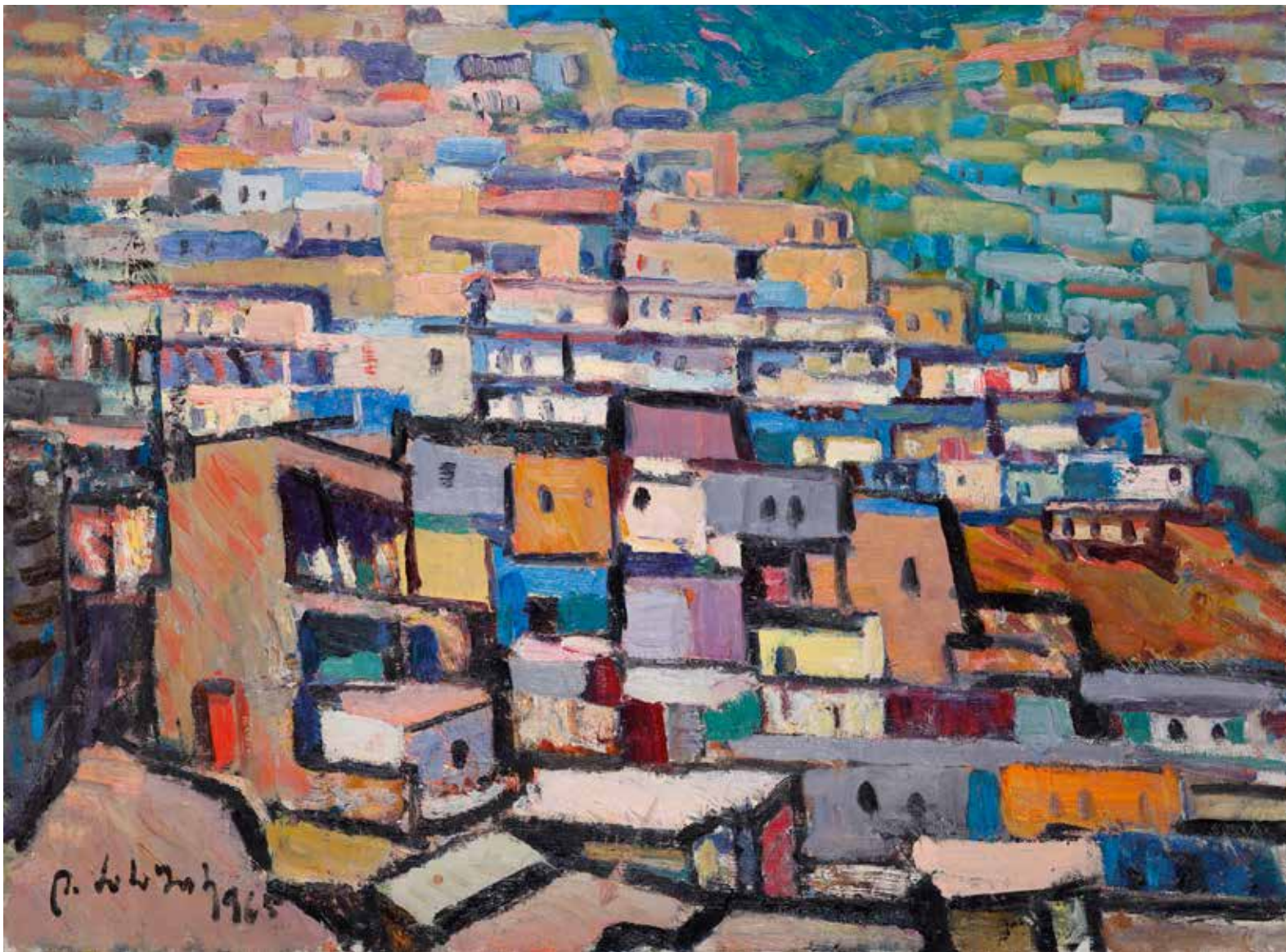
ეტიუდი. 1963. მუცაო, ზეთი. 60x70
 Sketch. 1963. Oil on cardboard. 60x70

სნოს ციხე. 1962. მუცაო, ზეთი. 50x70
 Sno Castle. 1962. Oil on cardboard. 50x70

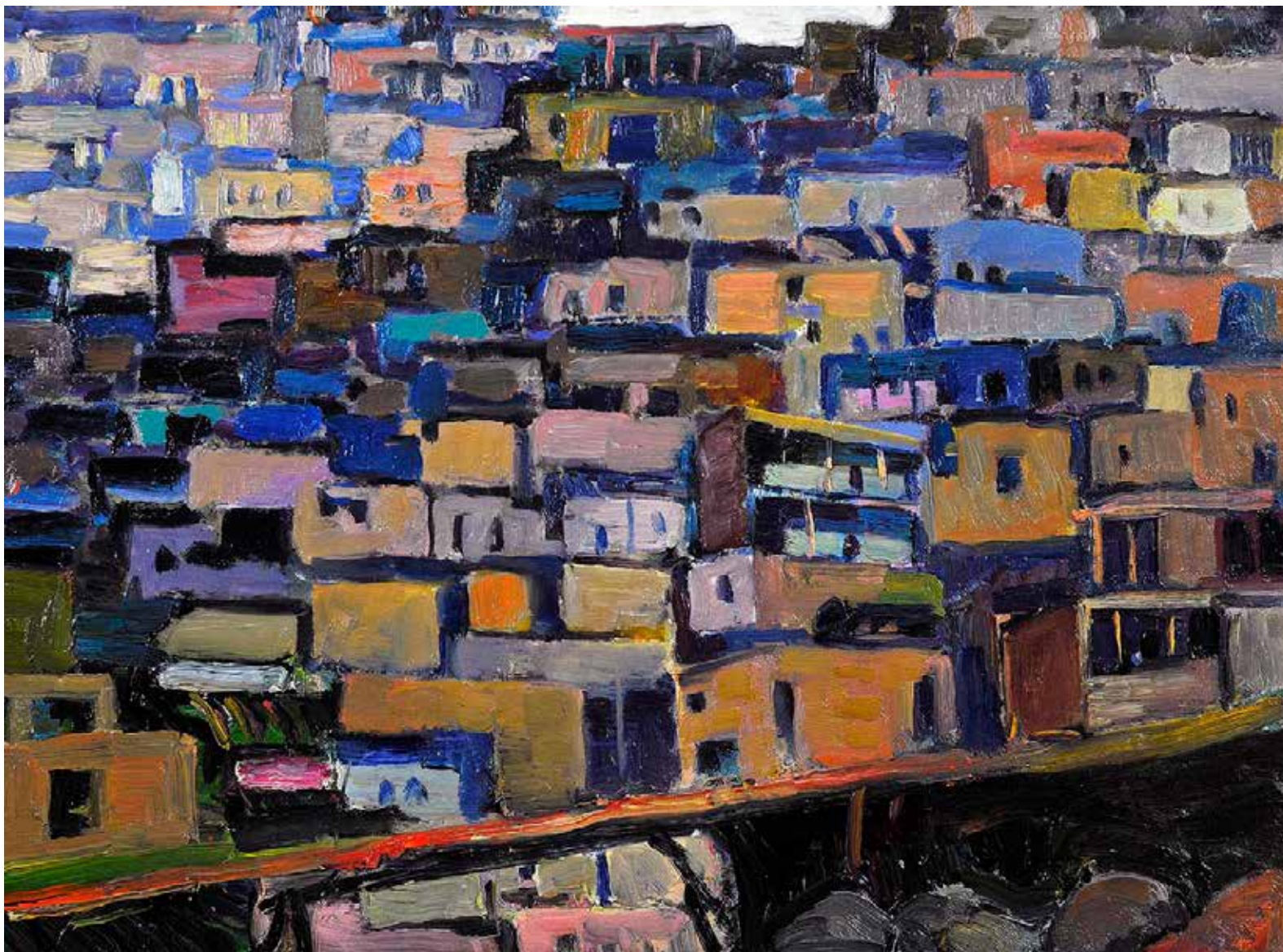
დაღესტანი. 1965. ტილო, ზეთი. 90x120
Dagestan. 1965. Oil on canvas. 90x120

დაღესტანი. 1965. ტილო, ზეთი. 65x86
Dagestan. 1965. Oil on canvas. 65x86

დაღესტანი, მთები. 1965. მუყაო, ზეთი. 50x70
Dagestan, Mountains. 1965. Oil on cardboard. 50x70

აული, დაღესტანი. 1965. მუყაო, ზეთი. 50x70
Aul, Dagestan. 1965. Oil on cardboard. 50x70

მწყემსის პორტრეტი. 1958. ტილო, ზეთი. 80x60
Portrait of a Shepherd. 1958. Oil on canvas. 80x60

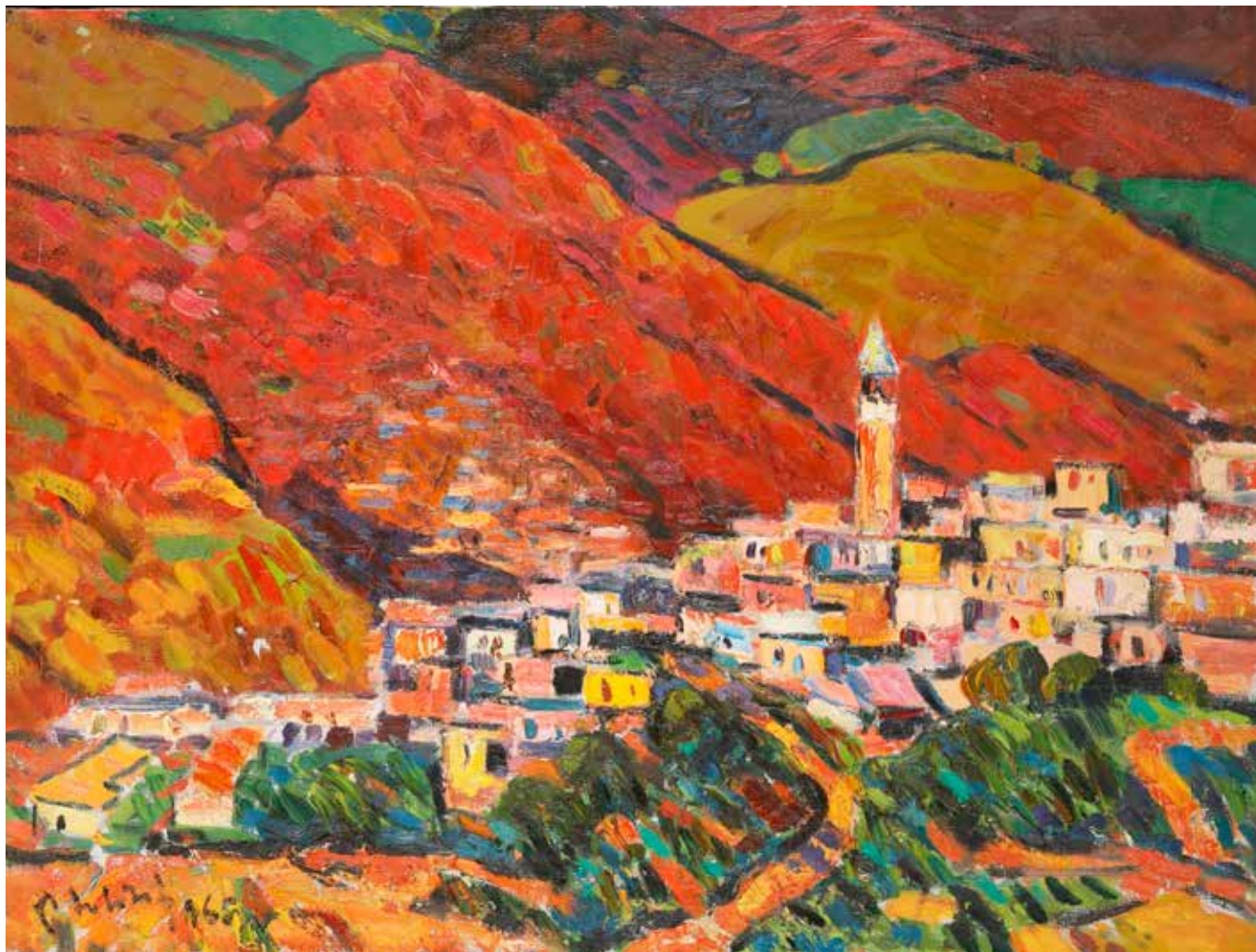
მწევმსი საღამური. 1958. მუკაო, ზეთი. 30x22
Shepherd with a Pipe. 1958. Oil on cardboard. 30x22

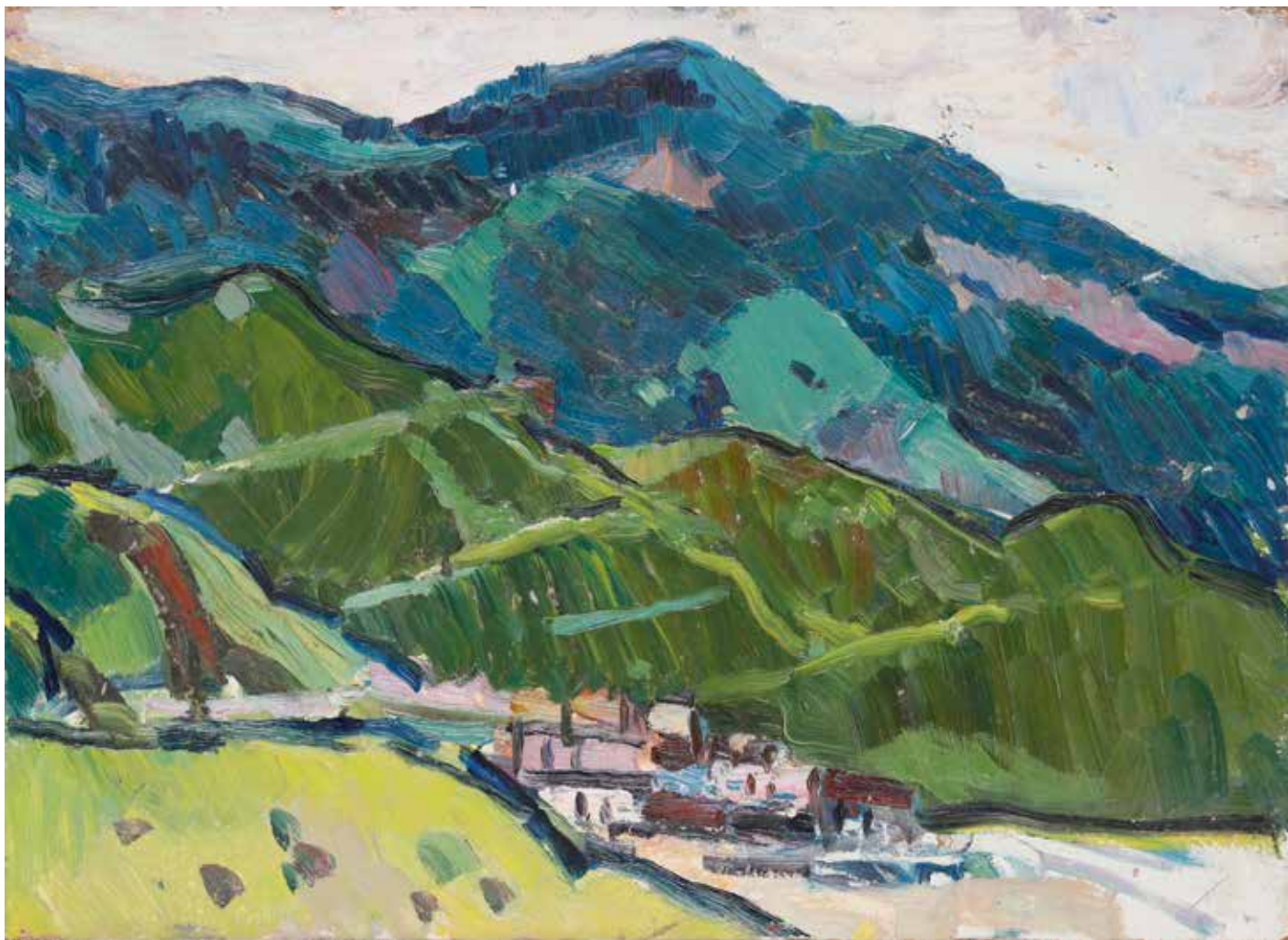
მწყემსის პორტრეტი. ეტიუდი. 1958. მუყაო, ზეთი. 35x24
Portrait of a Shepherd. Sketch. 1958. Oil on cardboard. 35x24

დაღესტნის მთები. 1965. ტილო, გეთი. 50x70
Mountains in Dagestan. 1965. Oil on canvas. 50x70

დაღესტანი. 1965. ტილო, ზეთი. 60x80
Dagestan. 1965. Oil on canvas. 60x80

დაღესტნის მთები. 1965. მუყაო, ზეთი. 50x70
Mountains in Dagestan. 1965, Oil on cardboard. 50x70

ჭიათურა. 1962. მუყაო, ზეთი. 50x70
Chiatura. 1962. Oil on cardboard. 50x70

ტყვარჩელი. 1960. ტილო, ზეთი. 90x67
 ქართული სახვითი ხელოვნების მუზეუმი
Tkvarcheli. 1960. Oil on canvas. 90x67
 Georgian Museum of Fine Arts

ტყვარჩელი. 1964. მუყაო, ზეთი. 35x50
 Tkvarcheli. 1964. Oil on cardboard. 35x50

ჭიათურა. 1962. მუყაო, ზეთი. 50x70
 Chiatura. 1962. Oil on cardboard. 50x70

გოგონა თეთრ სამოსში. 1964. ტილო, ზეთი. 80x60
Young Woman in White Clothes. 1964. Oil on canvas. 80x60

მაღალ. 1961. მუცაო, მეთო. 24x70
Mine. 1961. Oil on cardboard. 24x70

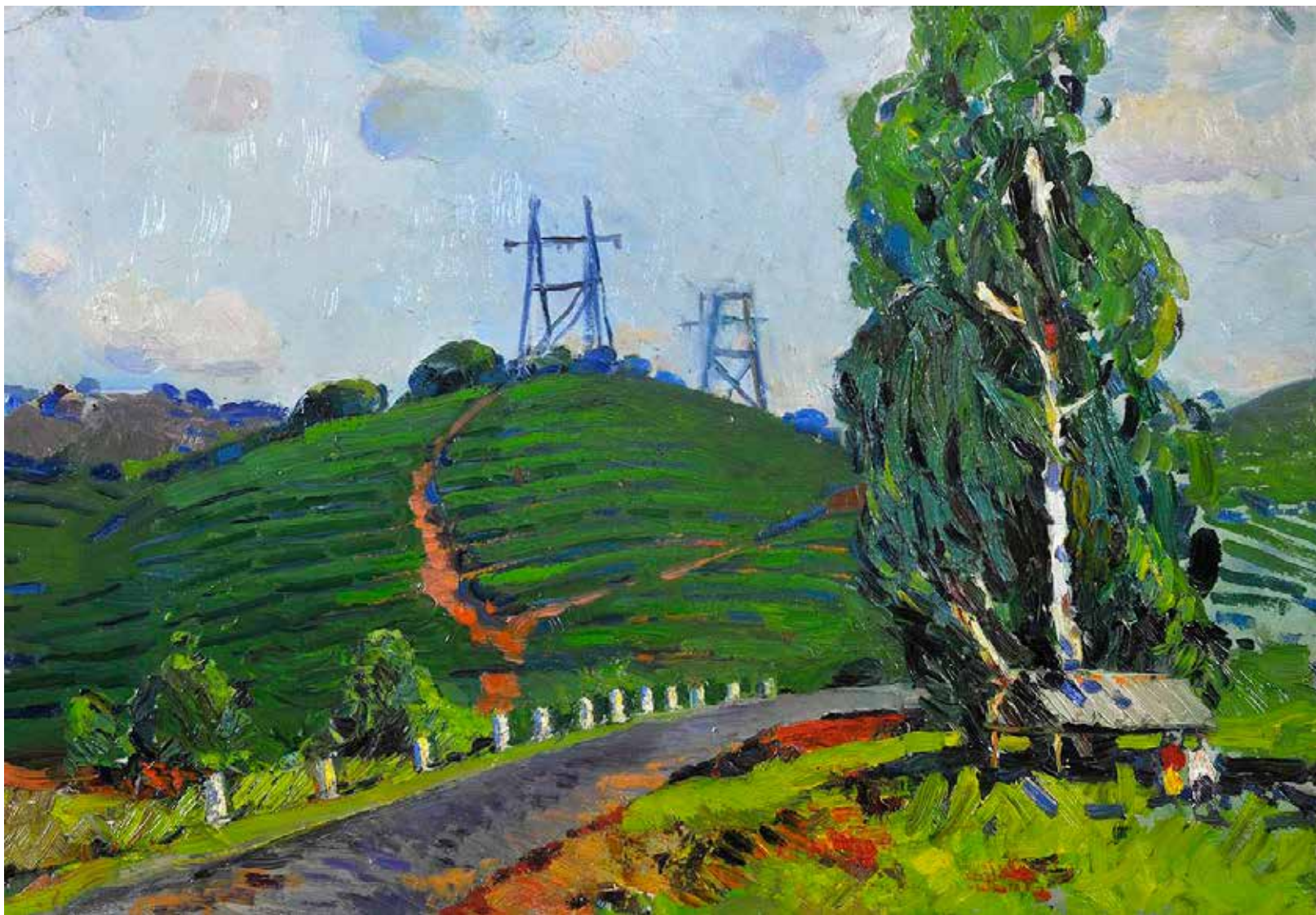
ჩაი. 1961. მუყაო, ზეთი. 13x35
Tea. 1961. Oil on cardboard. 13x35

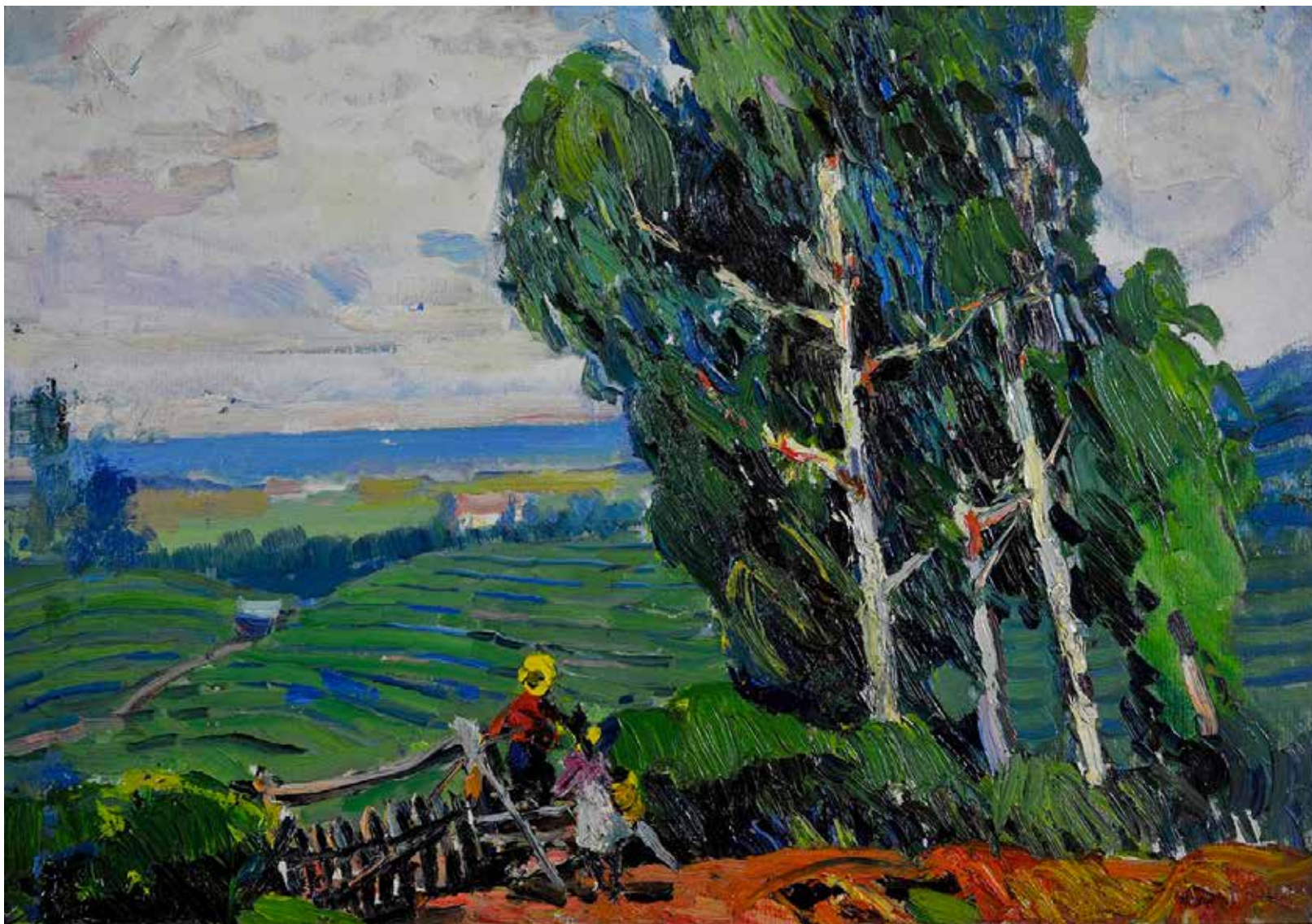
ჩაის პლანტაციები. 1965. ტილო, ზეთი. 60x115
Tea Plantations. 1965. Oil on canvas. 60x115

ჩაის პლანტაციები. 1960. მუკალ, ზეთი. 50x70
Tea Plantations. 1960. Oil on cardboard. 50x70

ჩაის პლანტაცია. 1962. მუკაო, ზეთი. 50x70
Tea Plantation. 1962. Oil on cardboard. 50x70

ჩაის პლანტაცია. 1961. მუკაო, ზეთი. 35x50
Tea Plantation. 1961. Oil on cardboard. 35x50

მეჩაიე ქალი. 1958. ტილო, ზეთი. 30x23
Tea-grower. 1958. Oil on canvas. 30x23

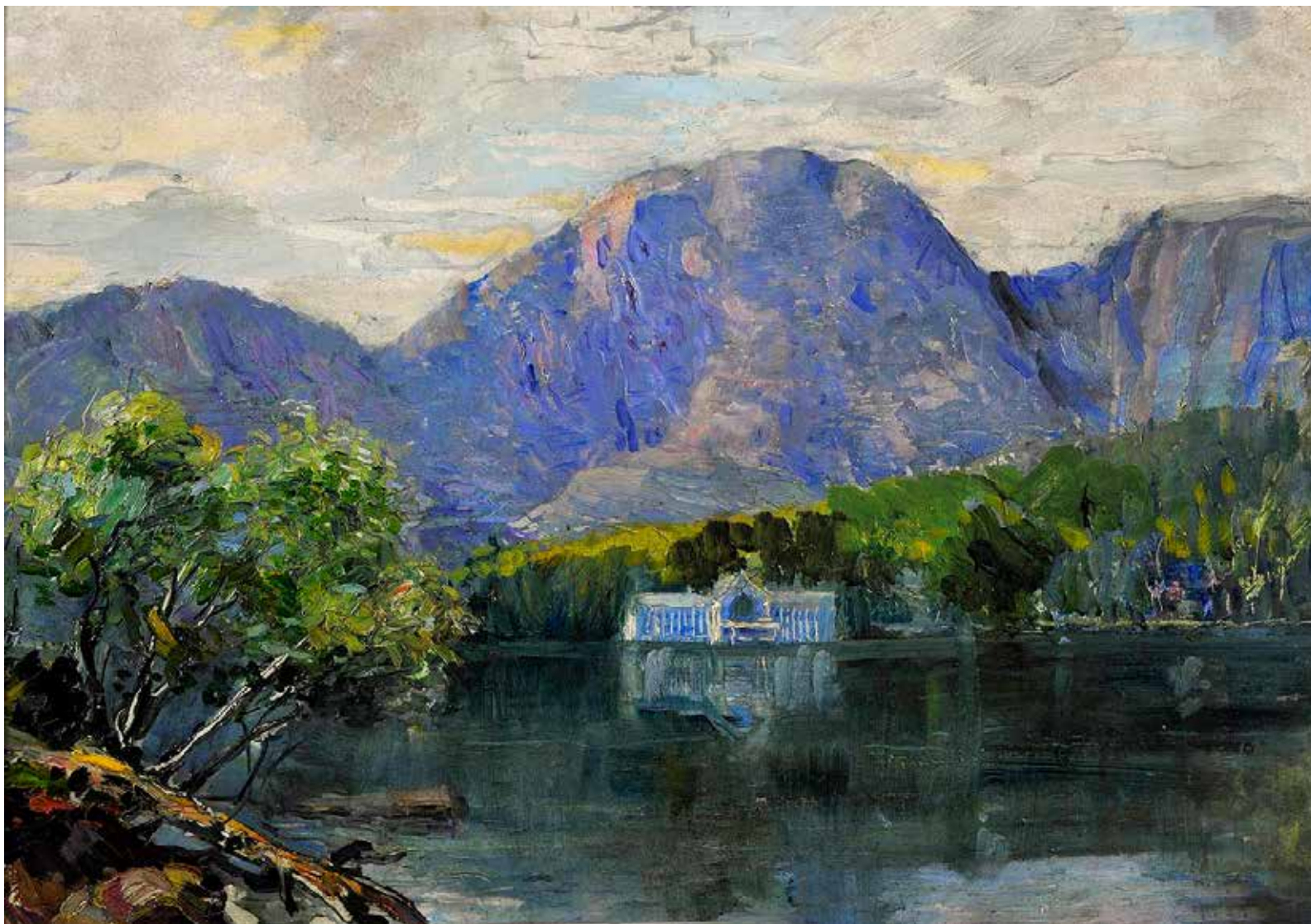

გზა ჩაის პლანტაციებში. 1957. მუყაო, ზეთი. 33x44
Road in Tea Plantation. 1957. Oil on cardboard. 33x44

ნაი. 1961. ქუეყანა, ზედი. 35x70

Tea. 1961. Oil on cardboard. 35x70

რინის ტბა. 1962. მუყაო, ზეთი. 50x70
Lake Ritsa. 1962. Oil on cardboard. 50x70

რინის ტბა. 1960. მუყაო, ზეთი. 35x50

Lake Ritsa. 1960. Oil on cardboard. 35x50

ძველი გაგრა. 1962. ტილო, ზეთი. 40x70
Old Gagra. 1962. Oil on canvas. 40x70

ახალი ათონი. ნავები. 1959. მუყაო, ზეთი. 50x70
New Athos (Akhali Atoni). Boats. 1959. Oil on cardboard. 50x70

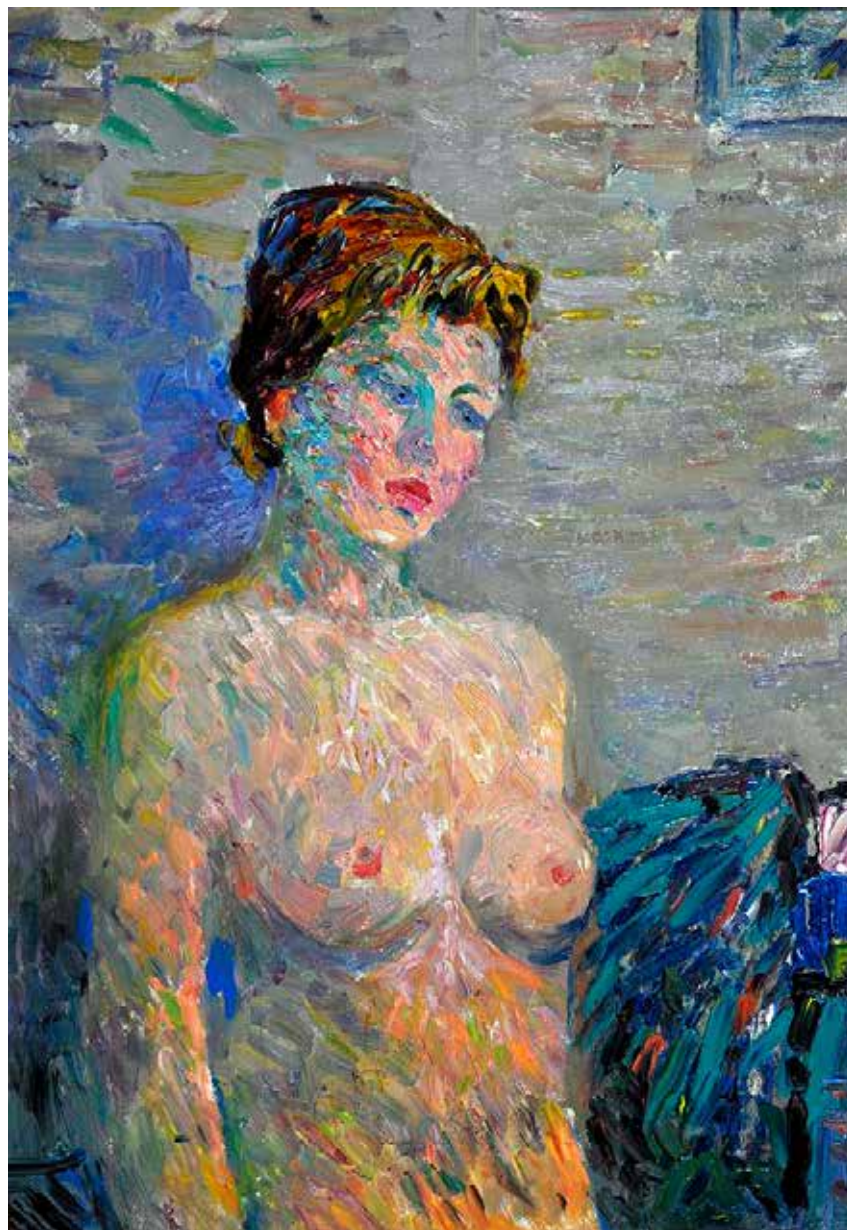
ახალი ათონი. 1958. მუყაო, ზეთი. 30x40
Akhali Atoni (New Athos). 1958. Oil on cardboard. 30x40

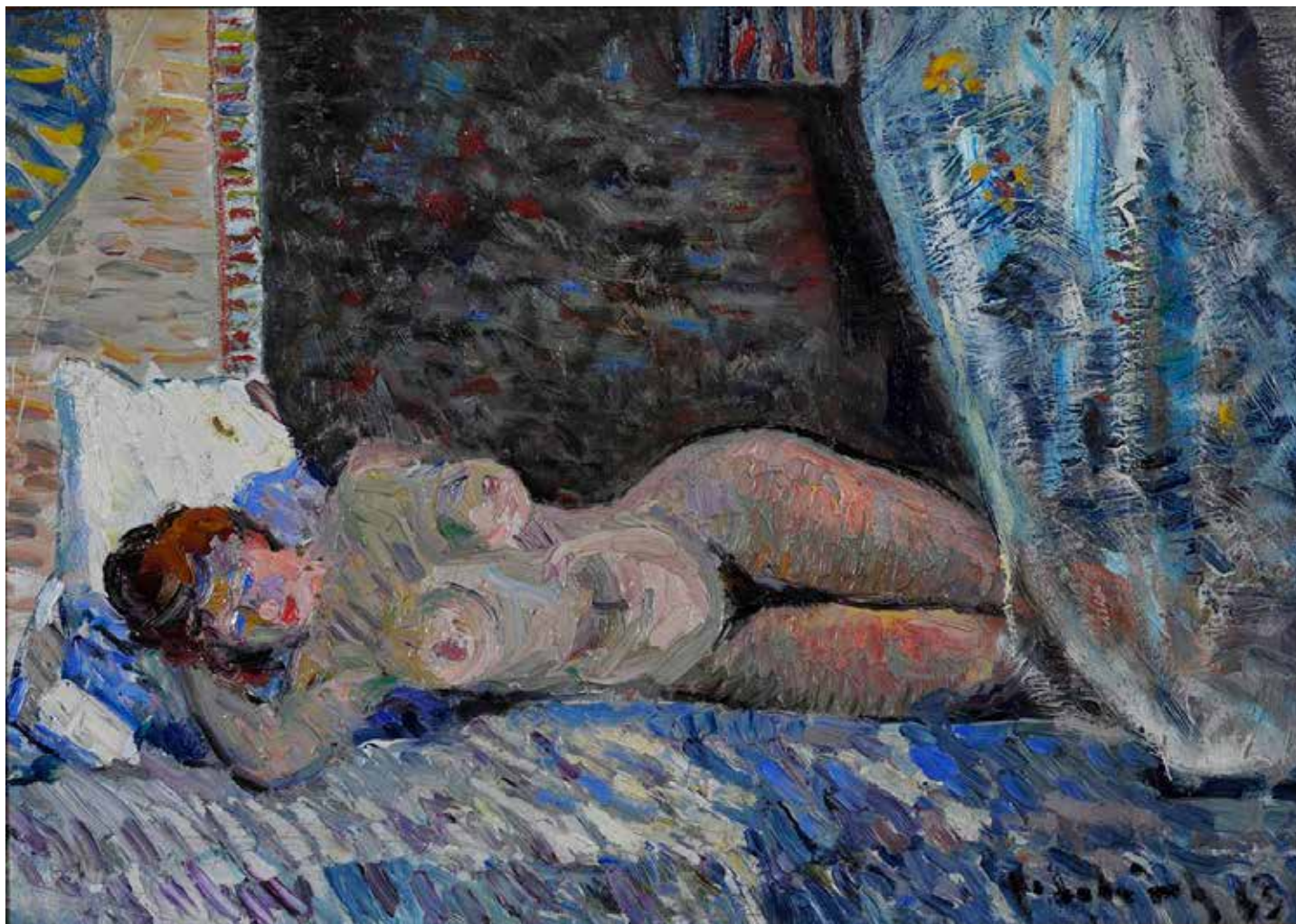
ახალი ათონი. 1965. მუყაო, ზეთი. 50x70
New Athos (Akhali Atoni). 1965. Oil on cardboard. 50x70

ნატურა. 1964. მუყაო, გეოთი. 50x70
Model. 1964. Oil on cardboard. 50x70

შიშველი ტორსი. 1964. მუცალ, ზეთი. 70x50
Naked Torso. 1964. Oil on cardboard. 70x50

შიშველი ნატურა. 1963. მუცაო, ზეოი. 70x50
Naked Model. 1963. Oil on cardboard. 70x50

მდინარე ბესლეთი. 1962. ტილო, ზეთი. 67x100
River Besleti. 1962. Oil on canvas. 67x100

მდინარე ბესლეთი. 1959. მუყაო, ზეთი. 50x70
 River Besleti. 1959. Oil on cardboard. 50x70

მდინარე ბესლეთი. 1963. ტილო, ზეთი. 60x80
 River Besleti. 1963. Oil on canvas. 60x80

სოხუმის ნავსადგური. 1959. ტილო, ზეთი. 50x70
Sukhumi Port. 1959. Oil on canvas. 50x70

რიწის ტბა. 1962. მუყაო, ზეთი. 50x60

Lake Ritsa. 1962. Oil on cardboard. 50x60

ძველი გაგრა. 1960. მუყაო, ზეთი. 50x34
Old Gagra. 1960. Oil on cardboard. 50x34

გაგრა. 1960. მუყაო, ზეთი. 50x35
Gagra. 1960. Oil on cardboard. 50x35

მეთევზე გოგონა. 1964. მუყაო, ზეთი. 70x50
Fisherwoman. 1964. Oil on cardboard. 70x50

ძველი გაგრა. 1958. მუყაო, ზეთი. 35x50
 Old Gagra. 1958. Oil on cardboard. 35x50

ძველი გაგრა. 1961. ტილო, ზეთი. 50x70. ქართული სახვითი ხელოვნების მუზეუმი
Old Gagra. 1961. Oil on canvas. 50x70. Georgian Museum of Fine Arts

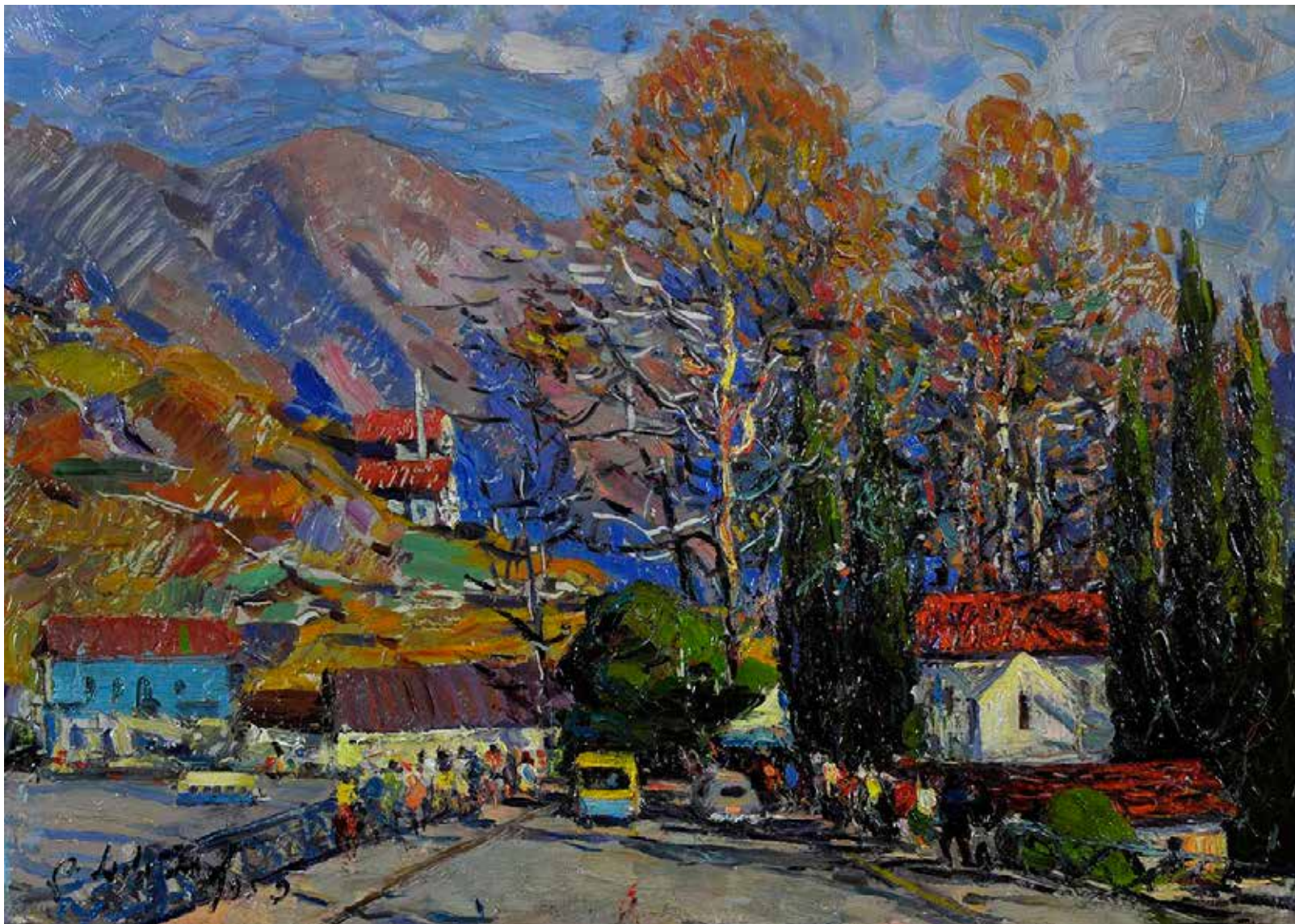
ძველი გაგრა. 1961. მუყაო, ზეთი. 26x17
Old Gagra. 1961. Oil on cardboard. 26x17

გაგრა. 1965. ტილო, ზეთი. 50x70
Gagra. 1965. Oil on canvas. 50x70

ქალიშვილის პორტრეტი. 1964. ტილო, ზეთი. 50x70
Portrait of a Young Woman. 1964. Oil on canvas. 50x70

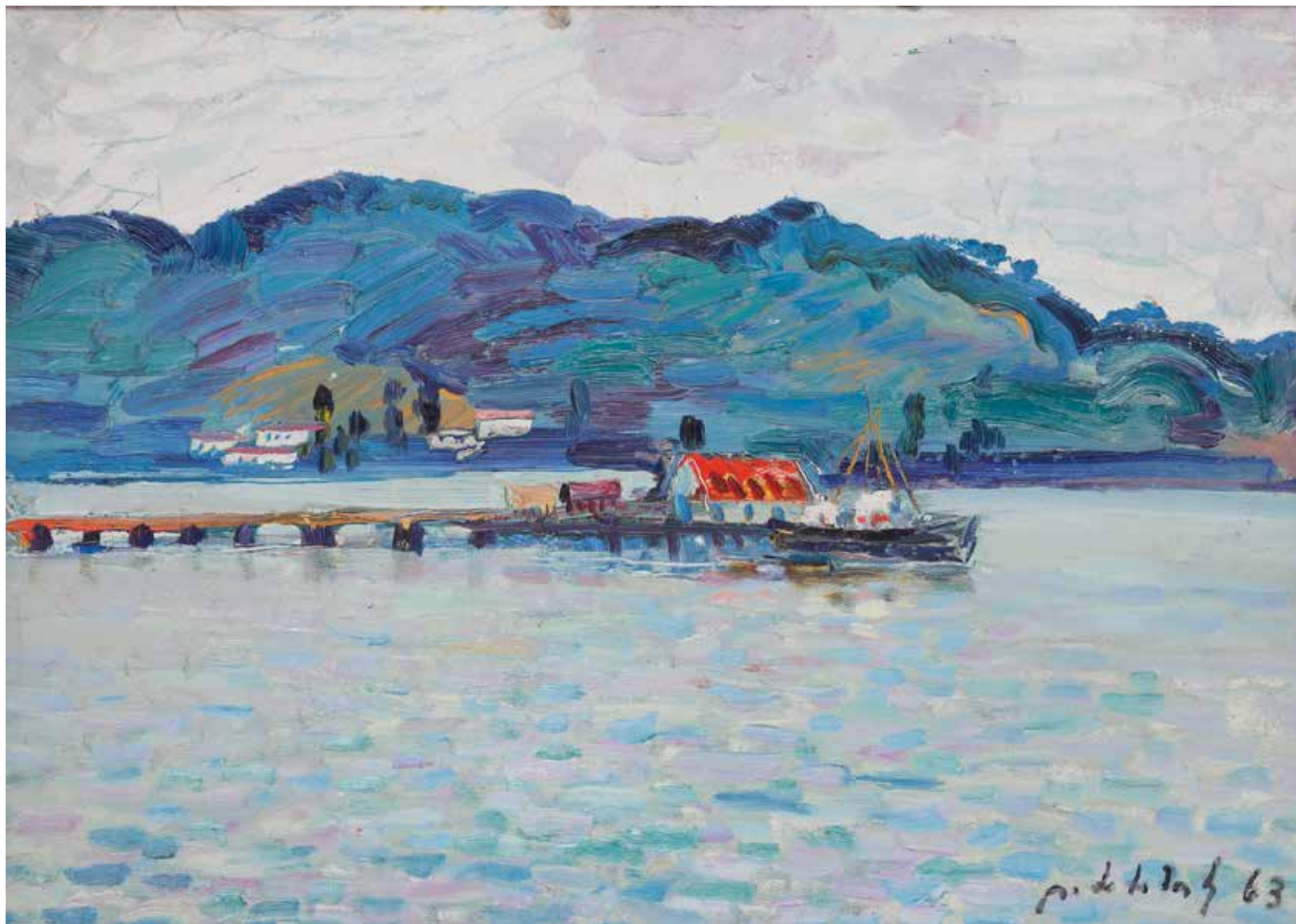
ძველი გაგრა. 1959. მუყაო, ზეთი. 50x70
 Old Gagra. 1959. Oil on cardboard. 50x70

პეიზაჟი. 1964. ტილო, ზეთი. 80x120
Landscape. 1964. Oil on canvas. 80x120

ნავები. მუყაო, ზეთი. 45x70. ქართული სახვითი ხელოვნების მუზეუმი
Boats. Oil on cardboard. 45x70. Georgian Museum of Fine Arts

სანაპირო. 1963. მუყაო, 8ეთი. 50x70
 Coast. 1963. Oil on cardboard. 50x70

სანაპირო. 1965. მუყაო, ზეთი. 45x70
Coast. 1965. Oil on cardboard. 45x70

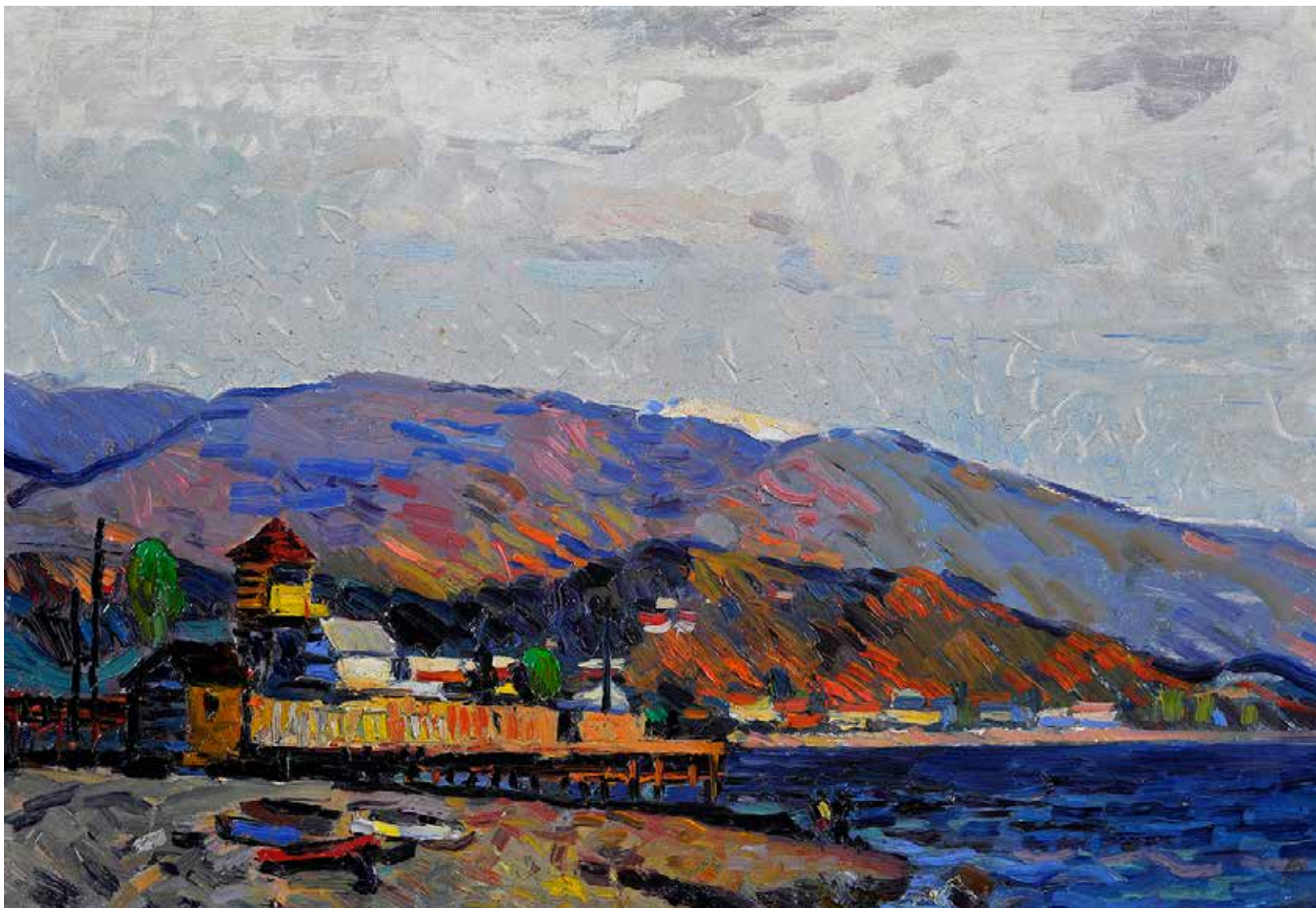

მდივნარე. 1960. მუყაო, ზეთი. 35x25

River. 1960. Oil on cardboard. 35x25

ზღვის ნაპირი. 1962. მუყაო, ზეთი. 12x18
Seaside. 1962. Oil on cardboard. 12x18

ზღვის სანაპირო. 1962. მუცაო, ზეთი. 50x70
Seaside. 1962. Oil on cardboard. 50x70

ქალი სათვალეებში. 1962. ტილო, ზეთი. 80x50
Woman in sunglasses. 1962. Oil on canvas. 80x50

ზღვის პეიზაჟი. 1959. ტილო, ზეთი. 40x70
 Sea Landscape. 1959. Oil on canvas. 40x70

ზღვის სანაპირო. 1959. მუყაო, ზეთი. 26x45
 Seaside. 1959. Oil on cardboard. 26x45

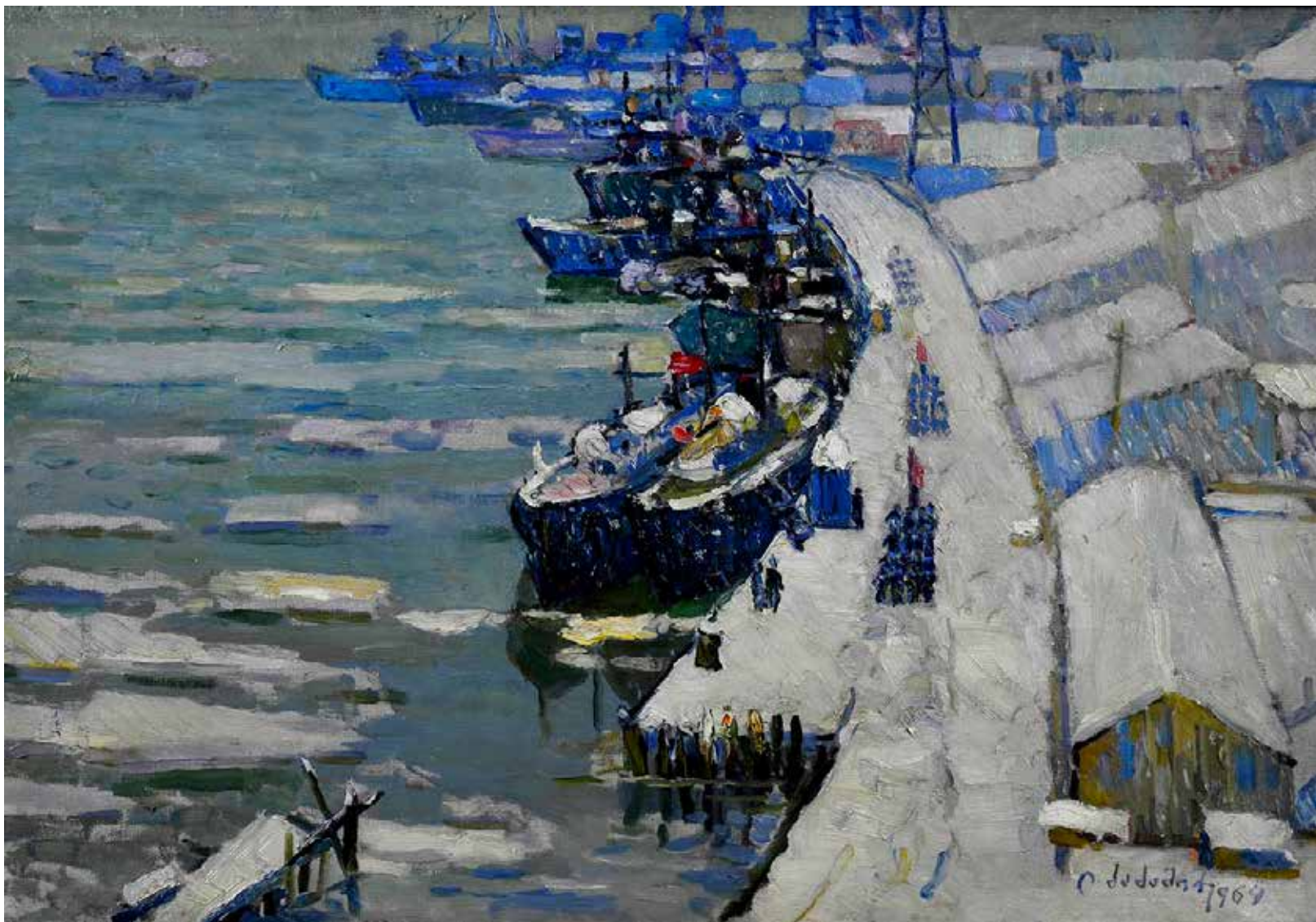
ზღვის სანაპირო. 1960. მუყაო, ზეთი. 35x50
 Seaside. 1960. Oil on cardboard. 35x50

სანაპირო. 1964. მუყაო, ზეთი. 30x40
 Coast. 1964. Oil on cardboard. 30x40

ეტიუდი. 1960. მუყაო, ზეთი. 13x19
 Sketch. 1960. Oil on cardboard. 13x19

ჩრდილოეთის იდილია. 1963. ტილო, ზეთი. 70x100
 Idyll of North. 1963. Oil on canvas. 70x100

ჩრდილოეთის სადარაჯოზე. 1964. მუყაო, ზეთი. 37x60
On Guarding the North. 1964. Oil on cardboard. 37x60

გამთარი. 1960. ტილო, ზეთი. 80x70. სემ შ. ამირანაშვილის ხელოვნების მუზეუმი
Winter. 1960. Oil on canvas. 80x70. GNM Sh. Amiranashvili Museum of Fine Arts

გამთარი. 1963. ტილო, ზეთი. 50x70
 Winter. 1963. Oil on canvas. 50x70

კლაიპედა. 1964. ტილო, ზეთი. 82x120
 სემ დ. შევარდნაძის სახ. ეროვნული გალერეა
 Klaipeda. 1964. Oil on canvas. 82x120
 GNM D. Shevardnadze National Gallery

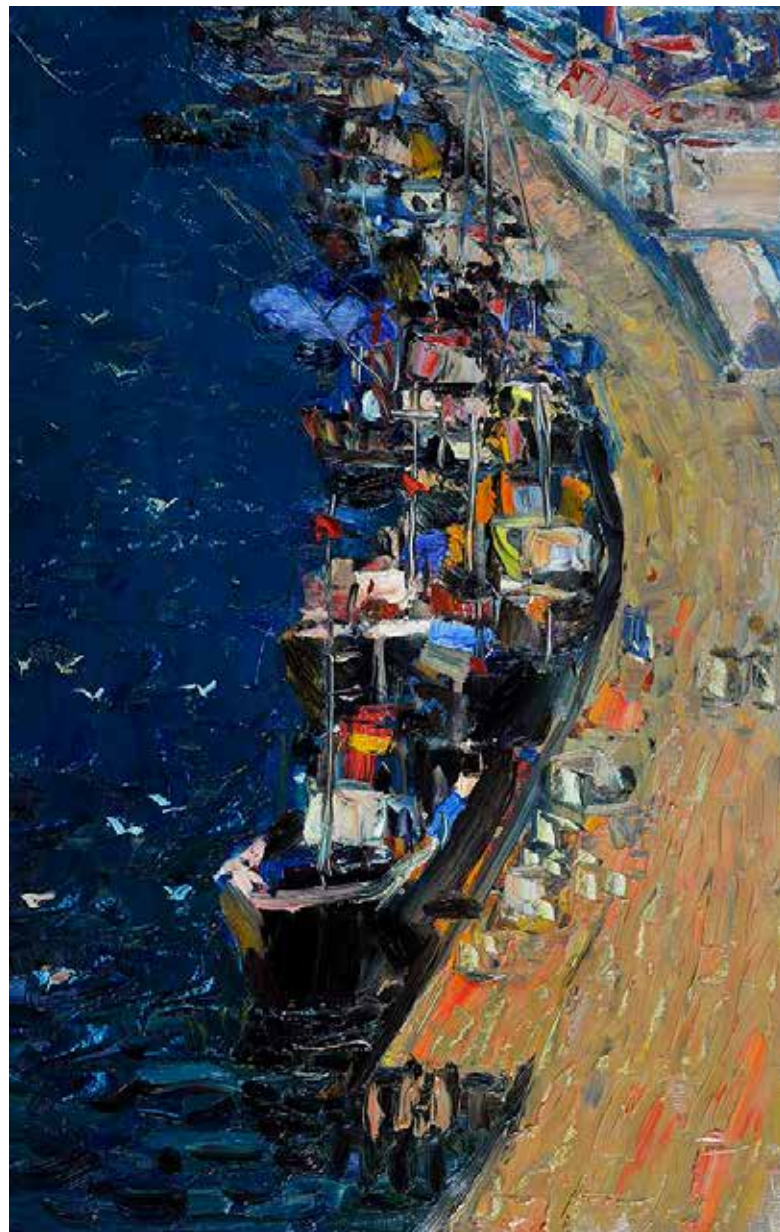

კლაიპედა. 1964. ტილო, ზეთი. 100x80
 Klaipeda. 1964. Oil on canvas. 100x80

პორტი. 1964. მუყაო, ზეთი. 50x70

Port. 1964. Oil on cardboard. 50x70

პორტი კლაიპედა. 1964. მუყაო, ზეთი. 80x55

Port Klaipeda. 1964. Oil on cardboard. 80x55

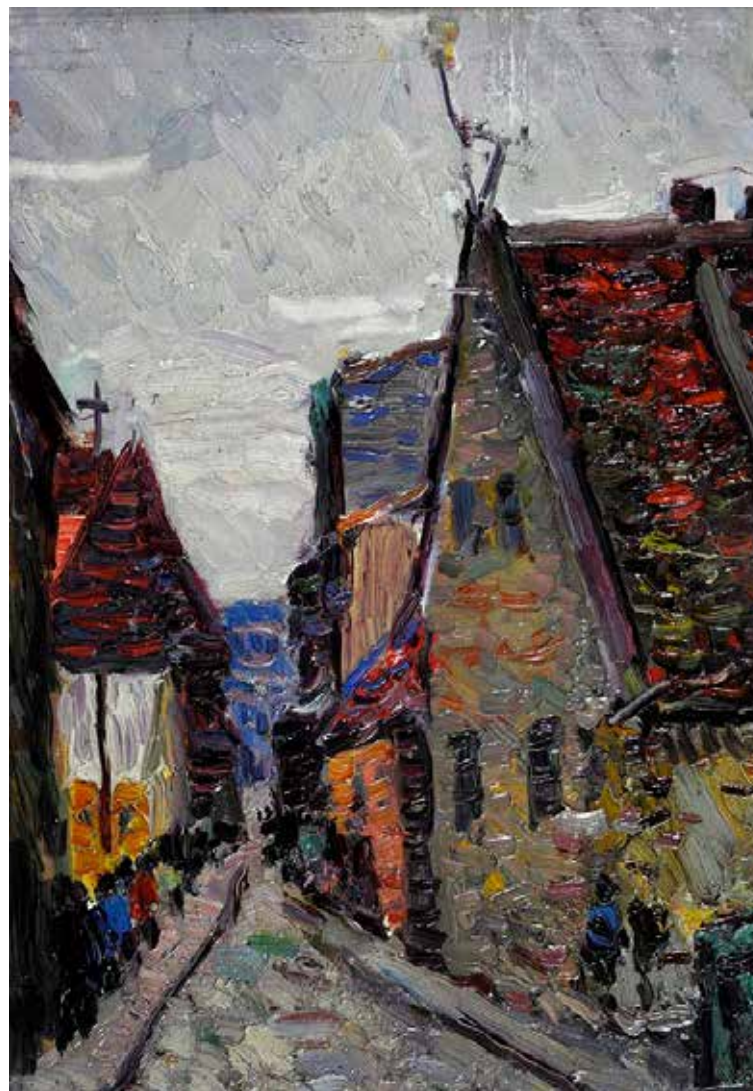
პორტი კლაიპედა. 1964. მუყაო, ზეთი. 50x70
 Port Klaipeda. 1964. Oil on cardboard. 50x70

ბალტიისპირული ნავები. 1964. ტილო, ზეთი. 64x91
 გ. ფარასტაშვილის კერძო კოლექცია
 Baltic Boats. 1964. Oil on canvas. 64x91
 G. Pharastashvili private collection

მოდრებლული დღე. 1964. მუყაო, ზეთი. 24x37
Cloudy day. 1964. Oil on cardboard. 24x37

ტალინი. ეტიუდი. 1962. მუყაო, გეთი. 36x26
Tallinn. Sketch. 1962. Oil on cardboard. 36x26

პალანგა. 1964. მუყაო, ზეთი. 50x70
Phalanga. 1964. Oil on cardboard. 50x70

მაცესტას პარკი. 1958. მუყაო, ზეთი. 35x50
Matsesta Park. 1958. Oil on cardboard. 35x50

ლიტველი ქალიშვილი. 1964. მუცაო, ზეთი. 70x50
Lithuanian Young Woman. 1964. Oil on cardboard. 70x50

ტაღიანი. მუყაო, ზეთი. 50x70
 სემ შ. ამირანაშვილის ხელოვნების მუზეუმი
 Tallinn. Oil on cardboard. 50x70
 GNM Sh. Amiranashvili Museum of Fine Arts

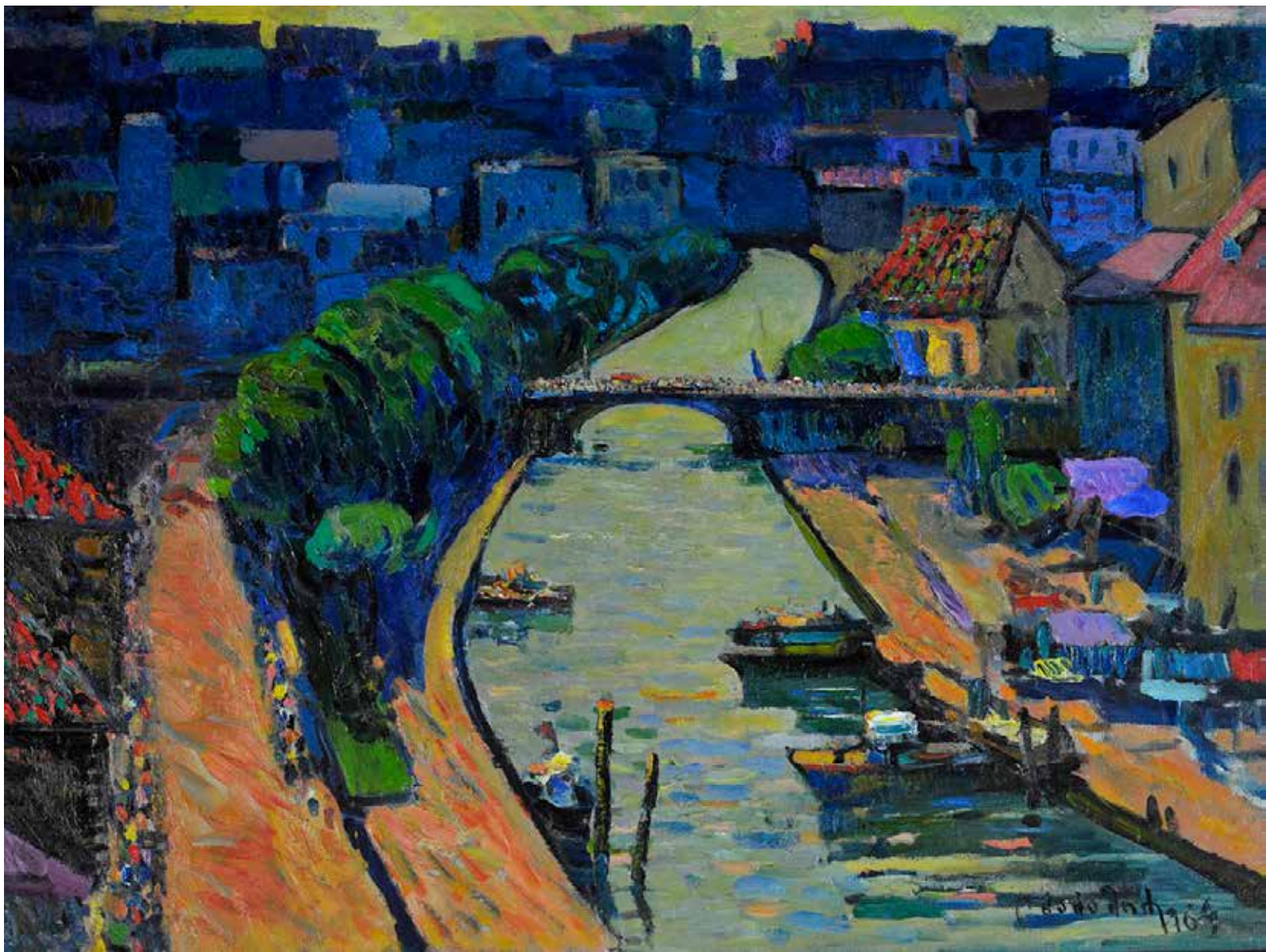
ტაღიანი. 1965. მუყაო, ზეთი. 70x50
 Tallinn. 1965. Oil on cardboard. 70x50

ბალტიისპირეთი. 1964. ტილო, ზეთი. 82x120
 სემ დ. შევარდნაძის ეროვნული გალერეა
 Baltic States. 1964. Oil on canvas. 82x120
 GNM D. Shevardnadze National Gallery

კლაიპედა. 1965. ტილო, ზეთი. 50x70
 Klaipeda. 1965. Oil on canvas. 50x70

კლაიპედა. პორტი. 1964. ტილო, ზეთი. 90x120
 Klaipeda. Port. 1964. Oil on canvas. 90x120

ლიტველი გოგონა. 1964. მუყაო, ზეთი. 70x50
 Lithuanian Young Woman. 1964. Oil on cardboard. 70x50

პორტრეტი. 1964. ტილო, ზეთი. 85x62
 ქართული სახვითი ხელოვნების მუზეუმი
 Portrait. 1964. Oil on canvas. 85x62
 Georgian Museum of Fine Arts

შიშველი ნატურა. 1963. მუყაო, ზეთი. 50x70
Naked Model. 1963. Oil on cardboard. 50x70

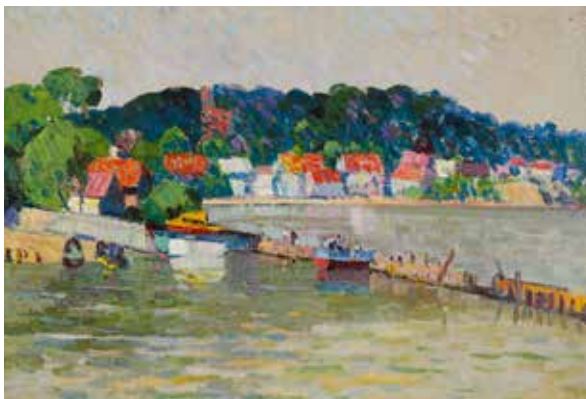
პორტი კლაიპედა. 1964. მუყაო, ზეთი. 50x70
 Port Klaipeda. 1964. Oil on cardboard. 50x70

ბალტიისპირეთი. 1964. ტილო, ზეთი. 70x100
 სემ დ. შევარდნაძის ეროვნული გალერეა
 Baltic States. 1964. Oil on canvas. 70x100
 GNM D. Shevardnadze National Gallery

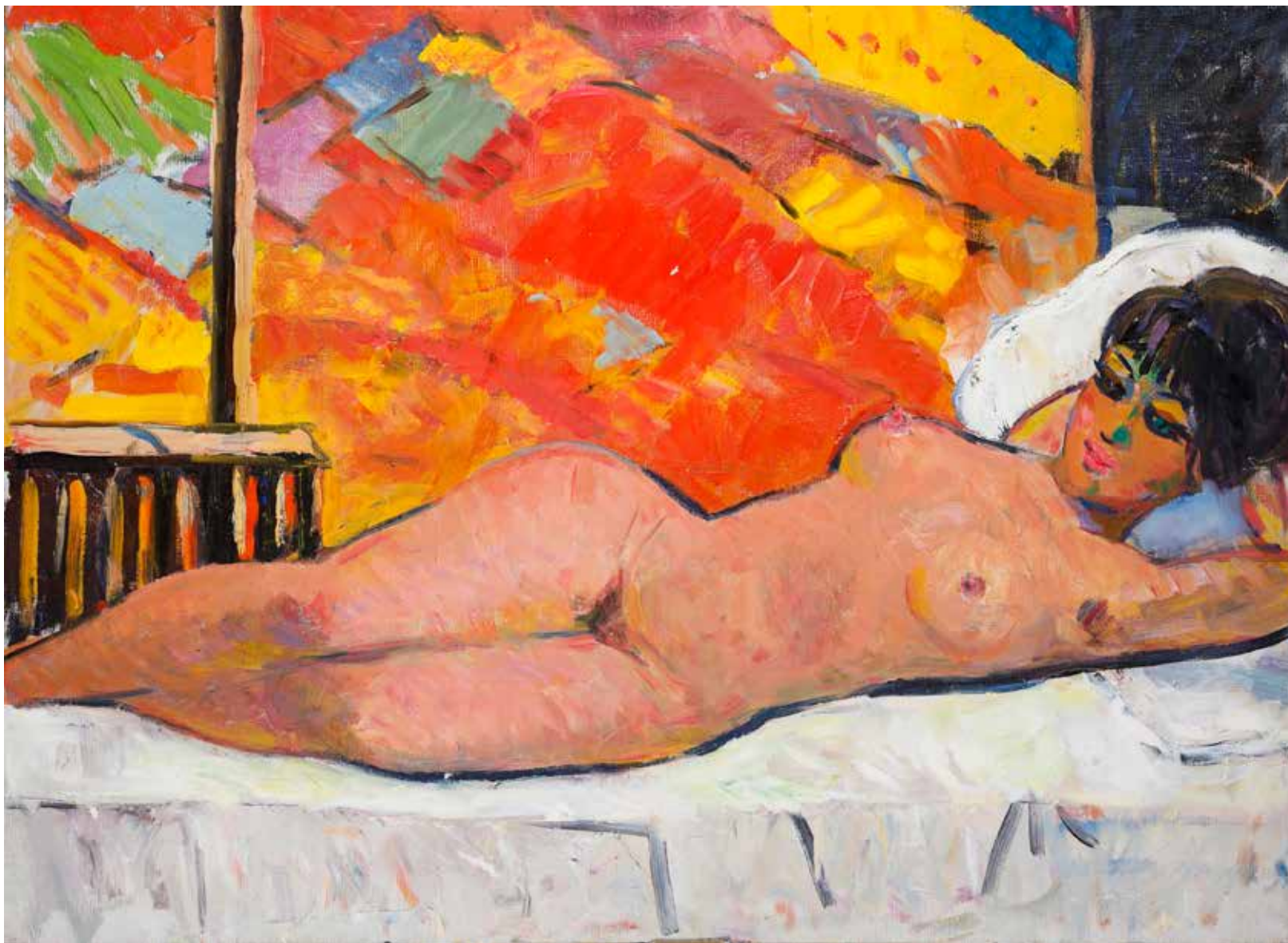
ეთიუდი ბალტიისპირული. 1964. მუყაო, ზეთი. 50x25
 Sketch of Baltic states. 1964. Oil on cardboard. 50x25

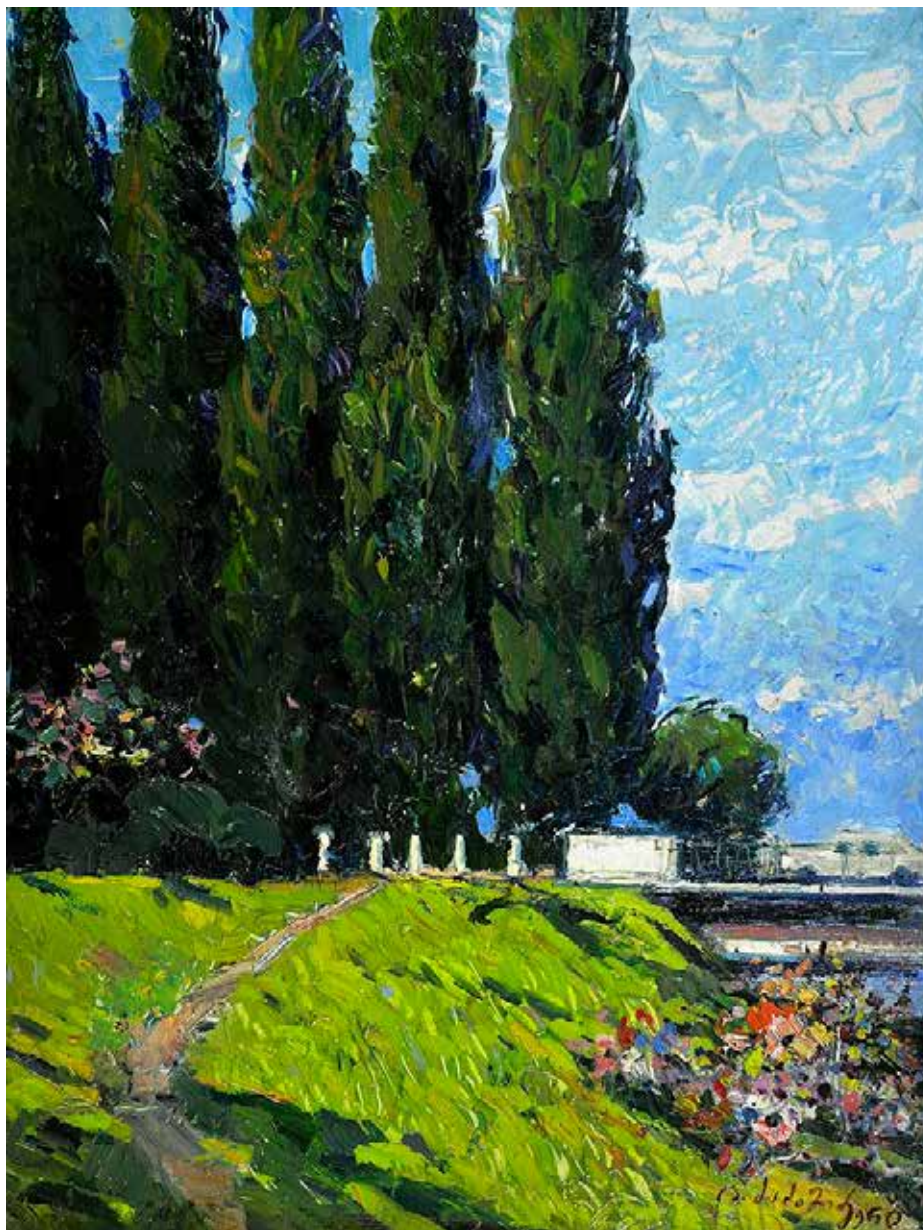
ბალტიისპირეთი. 1964. ტილო, ზეთი. 70x100
 გ. ფარასტაშვილის კერძო კოლექცია
 Baltic States. 1964. Oil on canvas. 70x100
 G. PharastaSvili private collection

ბალტიისპირეთი. ეტიუდი. 1964. მუყაო, ზეთი. 50x25
 Baltic states. Sketch. 1964. Oil on cardboard. 50x25

შიშველი ნატურა. 1966. ტილო, ზეთი. 80x110
Naked Model. 1966. Oil on canvas. 80x110

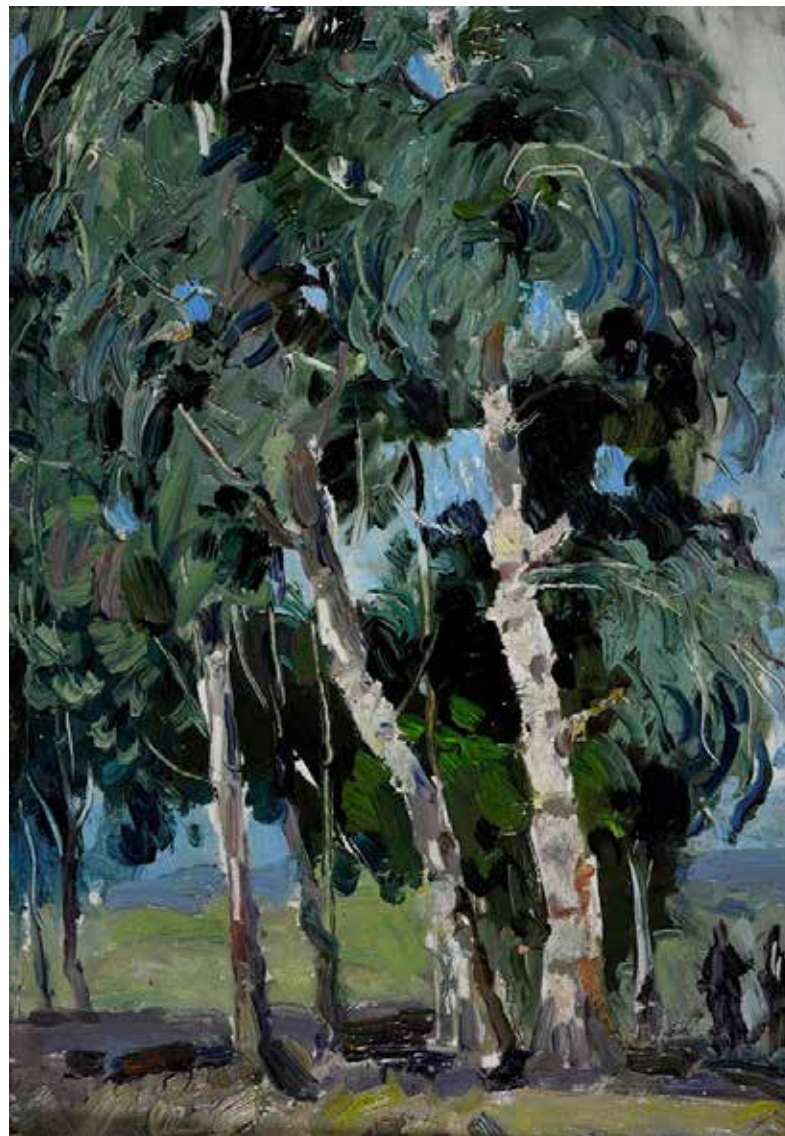
კვიპაროსები. 1960. მუცაო, ზეთი. 65x50
Cypresses. 1960. Oil on cardboard. 65x50

ევკალიპტები. 1960. მუყაო, ზეთი. 70x50
Eucalypti. 1960. Oil on cardboard. 70x50

ევკალიპტები პლანტაციაში. 1965. ტილო, ზეთი. 90x120
Eucalypti in Plantations. 1965. Oil on canvas. 90x120

ევკალიპტები. 1957. მუყაო, ზეთი. 34x24
Eucalypti. 1957. Oil on cardboard. 34x24

ჩაკვი. 1960. მუცაო, ზეთი. 24x35

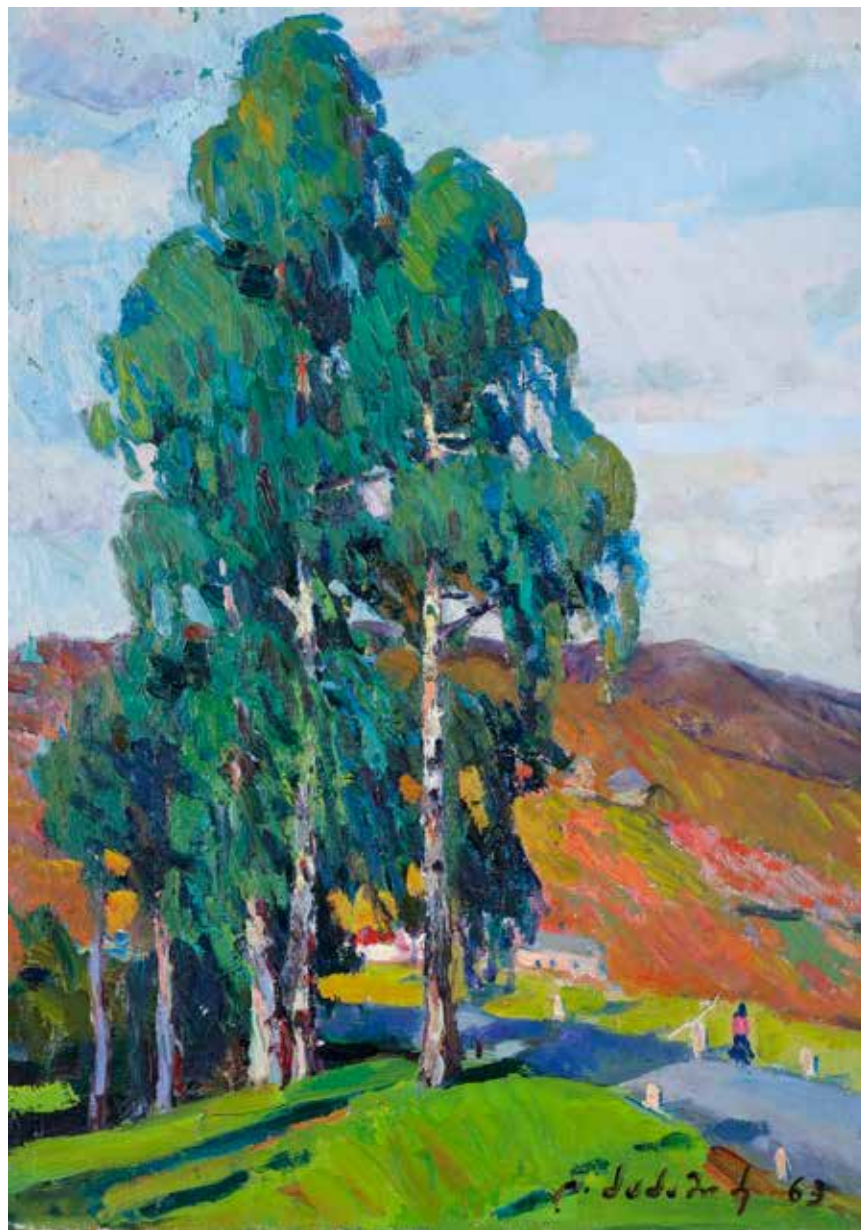
Chakvi. 1960. Oil on cardboard. 24x35

ევკალიპტები ჩაის პლანტაციის მუზეუმში. 1965. ტილო, ზეთი. 50x70
 ქართული სახვითი ხელოვნების მუზეუმი
Eucalypti in Tea Plantation. 1965. Oil on canvas. 50x70
 Georgian Museum of Fine Arts

ევკალიპტები. 1962. ტილო, ზეთი. 100x70
Eucalypti. 1962. Oil on canvas. 100x70

ევკალიპტები. 1965. ტილო, ზეთი. 70x45
Eucalypti. 1965. Oil on canvas. 70x45

ევკალიპტები. 1964. მუყაო, ზეთი. 70x50
Eucalypti. 1964. Oil on cardboard. 70x50

ევკალიპტები პლანტაციაში. 1965. ტილო, ზეთი. 90x120
Eucalypti in Plantations. 1965. Oil on canvas. 90x120

ევკალიპტები. 1958. მუყაო, ზეთი. 35x50
Eucalypti. 1958. Oil on cardboard. 35x50

ალვის ხეები 1965. ტილო, ზეთი. 78x58
Poplars. 1965. Oil on canvas. 78x58

კვიპაროსები სოხუმში. 1965
 ტილო, ზეთი. 130x100
 Cypresses in Sukhumi. 1965
 Oil on canvas. 130x100

ევკალიპტები. 1963. ტილო, ზეთი. 70x100
 Eucalypti. 1963. Oil on canvas. 70x100

პეიზაჟი. 1963. ტილო, გეთი. 60x80
Landscape. 1963. Oil on canvas. 60x80

ნისქილთან. 1965. ტილო, ზეთი. 120x90
Next to the Mill. 1965. Oil on canvas. 120x90

მარანი. 1962. ტილო, ზეთი. 50x90
Cellar. 1962. Oil on canvas. 50x90

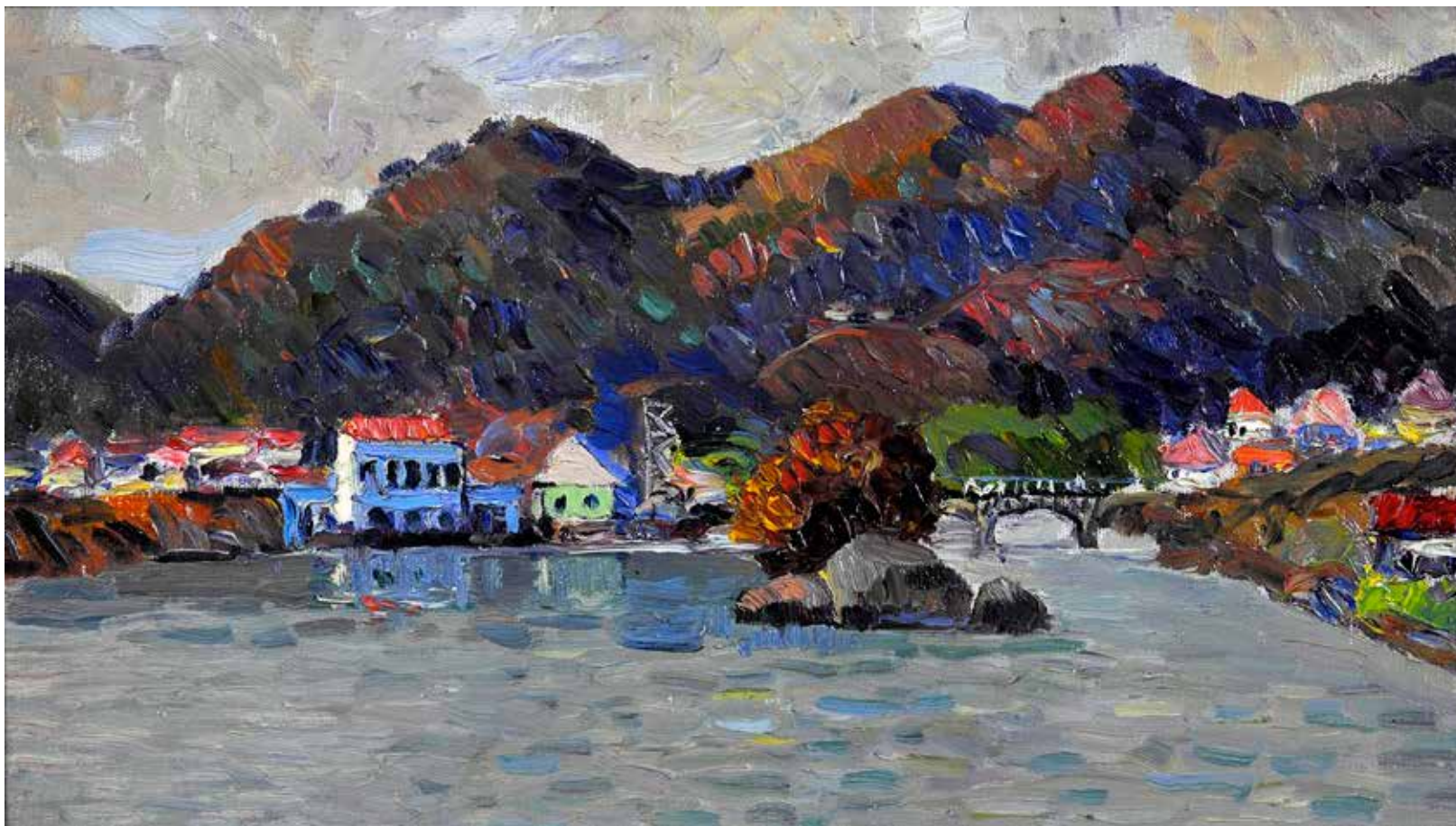
კისლოვოდსკი. 1960. მუცაო, ზეთი. 26x17
Kislovodsk. 1960. Oil on cardboard. 26x17

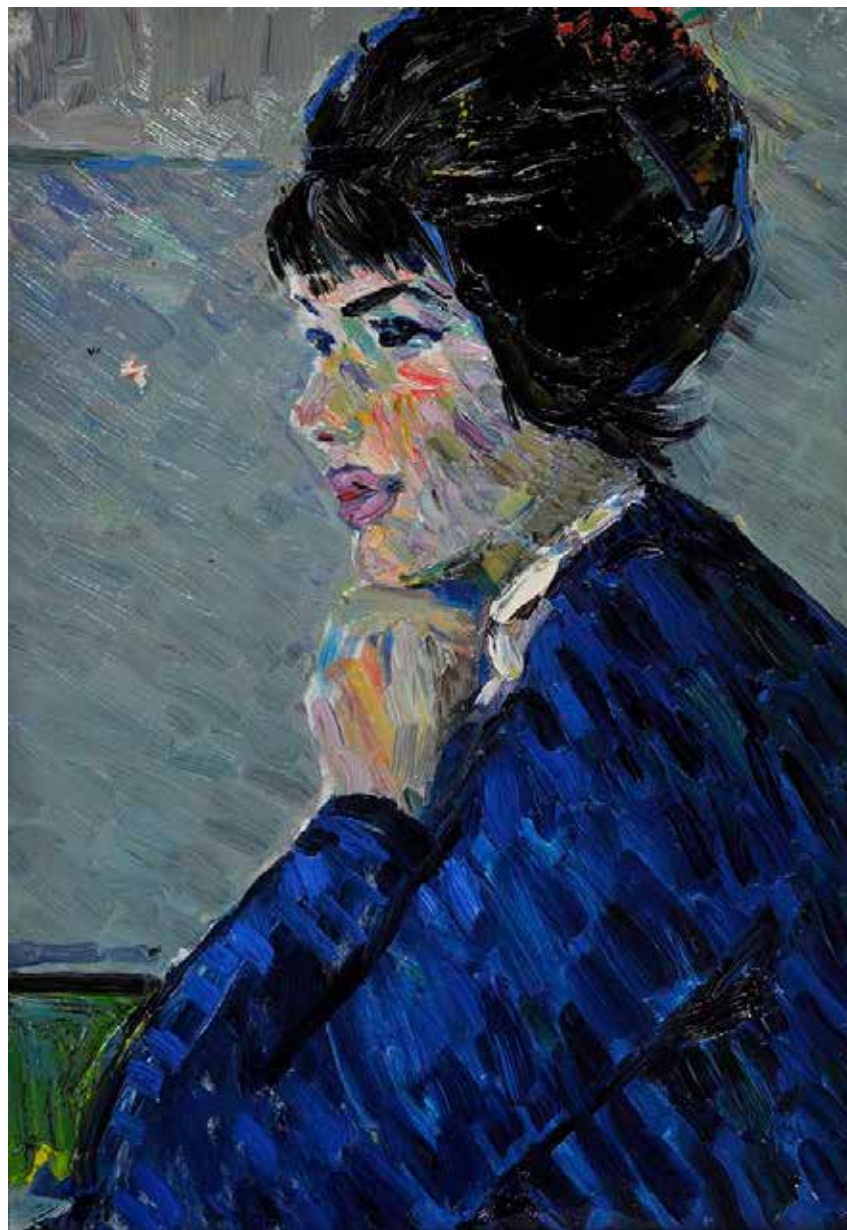
ქალიშვილის პორტრეტი. 1966. ტილო, ზეთი. 70x50
Portrait of a Young Woman. 1966. Oil on canvas. 70x50

მთის პეიზაჟი. 1962. მუყაო, ზეთი. 50x70
Mountain Landscape. 1962. Oil on cardboard. 50x70

მცხეთა. 1965. ტილო, ზეთი. 40x70
Mtskheta. 1965. Oil on canvas. 40x70

ქალიშვილის პორტრეტი. 1962. მუყაო, ზეთი. 70x50
Portrait of a Young Woman. 1962. Oil on cardboard. 70x50

უცნობი ავტორი. ლეოპოლდ ძაძამიძის პორტრეტი
ტილო, ზეთი. 90x70

Unknown Artist. Portrait of Leopold Dzadzamidze
Oil on canvas. 90x70

ლეოპოლდ (ბოჩია) ძაძამიძე

ცხოვრებისა და მოღვაწეობის
მნიშვნელოვანი თარიღები და მოვლენები

დაიბადა 1922 წლის 20 ნოემბერს ქ. ზუგდიდში
1941-1947 წწ. სწავლობდა თბილისის სამხატვრო აკადემიაში
ფერწერის ფაკულტეტზე (პედაგოგი ა. ციმაკურიძე)
1955 წლიდან მონაწილეობას ღებულობდა რესპუბლიკურ, საკა-
ვშირო და საზღვარგარეთ გამართულ გამოფენებზე
1957 წლიდან იყო საბჭოთა კავშირის მხატვართა კავშირის წევრი
1960-1962 წწ. **შემოქმედებითი** მივლინება ბალტიისპირეთის რეს-
პუბლიკებში
1958-1964 წწ. **ელენე** ახვლედიანის შემოქმედებით ჯგუფის აქტიური
წევრი
1964 წელს მიენიჭა საქართველოს სსრ დამსახურებული მხატვრის
წოდება
1966 წლის 17 დეკემბერს გარდაიცვალა ქ. თბილისში
დაკრძალულია ქ. ზუგდიდში

პერსონალური გამოფენები:

1967 წ. ელენე ახვლედიანის სახლ-მუზეუმი, თბილისი

1982 წ. საქართველოს სახელმწიფო სურათების გალერეის საგამოფენო დარბაზი

1988 წ. მხატვრის სახლი, თბილისი

ჯგუფური გამოფენები:

1947, 1953, 1954 წლებში გამართული რესპუბლიკური სამხატვრო გამოფენები

1955 წ. რესპუბლიკური სამხატვრო გამოფენა

ევკალიპტები. ეტიუდი. 1955. მუყაო, ზეთი. 34,5X24

გაზაფხულის მოლოდინში. ეტიუდი. 1955. მუყაო, ზეთი. 35X31,5

მარტის თვე. პეიზაჟი. 1955. მუყაო, ზეთი. 35X24,5

1957 წ. საბჭოთა მხატვრების I საკავშირო ყრილობისადმი მიძღვნილი გამოფენა

გაზაფხულის მოლოდინში. 1955. მუყაო, ზეთი. 34X24

1957 წ. ოქტომბრის რევოლუციის 40 წლისთავისადმი მიძღვნილი რესპუბლიკური გამოფენა

გზა ჩაის პლანტაციებში. 1957. მუყაო, ზეთი. 52X73

პეიზაჟი. 1956. მუყაო, ზეთი. 34X37

შემოდგომა. პეიზაჟი. 1956. მუყაო, ზეთი. 34X45

1957 წ. საქართველოს ხელოვნებისა და ლიტერატურის დეკადა მოსკოვში

1958 წ. საქართველოს სახვითი ხელოვნების გამოფენა მოსკოვში

გაზაფხულის მოლოდინში. 1955. მუყაო, ზეთი. 34X24

პეიზაჟი. 1956. მუყაო, ზეთი. 34,5X35

ევკალიპტები. 1957. მუყაო, ზეთი. 52X73

1959 წ. საქართველოს სახვითი ხელოვნების გამოფენა პოლონეთში

შემოდგომა. 1958. მუყაო, ზეთი. 50X70

ჩაის პლანტაციებში. 1958. მუყაო, ზეთი. 50X70

1961 წ. ქართული სახვითი ხელოვნების საიუბილეო გამოფენა „საბჭოთა საქართველო“

ძველი გაგრა. 1960. მუყაო, ზეთი. 50X70

ტყვარჩელი. 1960. ტილო, ზეთი. 90X68

წისქვილთან. 1960. მუყაო, ზეთი. 70X50

საღამო ათონში. 1960. ტილო, ზეთი. 50X70

1961 წ. კომუნისტური პარტიის XXI ყრილობისადმი მიძღვნილი გამოფენა

გაგრა. 1961. მუყაო, ზეთი. 50X40

ძველი თბილისი. 1961. მუყაო, ზეთი. 35X55

1962 წ. საქართველოს სახვითი ხელოვნების
გამოფენა

საკოლმეურნეო ბაზარი. 1962. მუყაო, ზეთი. 50X69,5
სანაპირო. 1962. მუყაო, ზეთი. 50X70

1962 წ. საგაზაფხულო გამოფენა

ზამთარი. 1961. ტილო, ზეთი. 50X40
შემოდგომა. ქარი. 1961. მუყაო, ზეთი. 38X47
სალამო სამეგრელოში. 1961. მუყაო, ზეთი. 52X70
ტყვარჩელი. 1962. მუყაო, ზეთი. 50X70
სოხუმი, წყლის სადგური. 1959. მუყაო, ზეთი. 50X70

1962 წ. საშემოდგომო გამოფენა

ალვის ხეები იმერეთში. 1962. მუყაო, ზეთი. 50X70
ძველი ქუთაისი. 1962. მუყაო, ზეთი. 50X70
წისქვილი. 1962. მუყაო, ზეთი. 50X70
გაგრა. 1962. მუყაო, ზეთი. 50X70

1964 წ. საქართველოს სახვითი ხელოვნების
გამოფენა რიგაში (ლატვია)

ევკალიპტები. ტილო, ზეთი. 99X75

1964 წ. საქართველოს სახვითი ხელოვნების
გამოფენა ვილნიუსში (ლიტვა), კიევში (უკრაინა),
ტარტუში (ესტონეთი)

შემოდგომა სამეგრელოში. 1958. ტილო, ზეთი. 50x70

ძველი გაგრა. 1959. მუყაო, ზეთი. 50x70

წისქვილთან. 1960. ტილო, ზეთი. 120x90

ჭართალი. პეიზაჟი. 1961. მუყაო, ზეთი. 50x70

საკოლმეურნეო ბაზარი. 1962. მუყაო, ზეთი. 70x50

1964 წ. საქართველოს სახვითი ხელოვნების
გამოფენა მინსკში (ბელორუსია)

ძველი გაგრა. 1959. მუყაო, ზეთი. 50x70

1965 წ. საქართველოს სახვითი ხელოვნების
რესპუბლიკური გამოფენა „მშვიდობის
სადარაჯოზე“

სამშობლოს სადარაჯოზე. 1964. ტილო, ზეთი. 115X146

ჩრდილოეთის იდილია. 1964. ტილო, ზეთი. 70X100

1965 წ. საკავშირო გამოფენა „მშვიდობის
სადარაჯოზე“. ქ. მოსკოვი

სამშობლოს სადარაჯოზე. 1964. ტილო, ზეთი. 115X146

1965 წ. საშემოდგომო გამოფენა

შემოდგომა წალენჯიხაში. 1962. მუყაო, ზეთი. 50X70
დაღესტანი. 1962. მუყაო, ზეთი. 49X69,5

1966 წლის საგაზაფხულო გამოფენა

სვანეთი. სალამო. 1965. ტილო, ზეთი. 60X80

სვანეთი მესტია. 1965. ტილო, ზეთი. 80X120

1968 წლის საშემოდგომო გამოფენა
გელათი. 1966. ტილო, ზეთი. 80X130

1969 წ. საქართველოს სახვითი ხელოვნების
გამოფენა გერმანიის დემოკრატიულ
რესპუბლიკაში

ტყვარჩელი. 1960. ტილო, ზეთი. 90x67

საკოლმეურნეო ბაზარი. 1962. მუყაო, ზეთი. 70x50

ქუთაისი. 1962. მუყაო, ზეთი. 50X70

ტყვარჩელი. 1962. მუყაო, ზეთი. 70X50

ძველი ქუთაისი. 1962. მუყაო, ზეთი. 51X71

მშვიდობის სადარაჯოზე. 1964. ტილო, ზეთი 115X140

იმერეთი. 1965. ტილო, ზეთი 70X90

ძველი სვანეთის კუთხე. 1965. მუყაო, ზეთი. 51X71

20.11-30.12.2004 წ. გიორგობისთვე
თანამედროვე ქართული ხელოვნების გამოფენა
თანამედროვე ხელოვნების გალერეა. თბილისი
პორტი. მუყაო, ზეთი. 50X70

2008 წ. მერაბ ბერძენიშვილის კულტურის
ცენტრი „მუზა“

2013 წ. ოფთალმიტი, არტ გალერეა. თბილისი
ბაღის კუთხე. ტილო. ზეთი. 50X70

2016 წ. ელენე ახვლედიანის ჯგუფის
ნამუშევრების გამოფენა. ოფთალმიტი, არტ
გალერეა

ბალტიისპირული ნავები. 1960. ტილო, ზეთი. 64X91

შემოდგომა. 1962. ტილო, ზეთი. 50X85

2018 წ. ოფთალმიტი, არტ გალერეა

წისქვილთან. 1960. ტილო, ზეთი. 80X120

ბალტიისპირეთი. 1964. ტილო, ზეთი. 70X100

კატალოგები:

საქართველოს ხელოვნების და ლიტერატურის დეკადა მოსკოვში
1958

„ხომლი“. დავით ციციშვილის კრებულის გამოფენა. კატალოგი
ეძღვნება მხატვრის კვირეულს. თბილისი. 1962

მხატვართა ნამუშევრების გამოფენა, მიძღვნილი შოთა
რუსთაველის დაბადების 800 წლისთავისადმი. თბილისი. 1966
საქართველოს სსრ სახვითი ხელოვნება. „საბჭოთა მხატვარი“
მოსკოვი. 1986

ქართული სახვითი ხელოვნების რეტროსპექტული გამოფენა
ექსპოზიცია IV (ფერწერა), 50-იანი წლები. თბილისი. 1987
საქართველოს სსრ სახვითი ხელოვნება. მოსკოვი. 1987

მუზეუმებში დაცული კოლექციები:

საქართველოს ეროვნული მუზეუმის შალვა
ამირანაშვილის სახელობის ხელოვნების
მუზეუმი

გამთარი. 1960. ტილო, ზეთი. 80x70
ტალინი. მუყაო, ზეთი. 50x70
მეგრული სამზადი. 1961. მუყაო, ზეთი. 50x70
ანჟურის ციხე. ტილო, ზეთი. 76x105
ძველი ქუთაისი. მუყაო, ზეთი. 50x70
შემოდგომა. მუყაო, ზეთი. 34x 44
შემოდგომა. 1959. მუყაო, ზეთი. 44x32

საქართველოს ეროვნული მუზეუმის დიმიტრი
შევარდნაძის სახელობის საქართველოს
ეროვნულ გალერეა

სამშობლოს დასაცავად. 1964. ტილო, ზეთი. 115x146
კლაიპედა. 1964. ტილო, ზეთი. 82x120
ბალტიისპირეთი. 1964. ტილო, ზეთი. 82x120
ბალტიისპირეთი. 1964. ტილო, ზეთი. 70x100

ქართული სახვითი ხელოვნების მუზეუმი

სიღნაღი. 1962. ტილო, ზეთი. 60x115
ნაგები. მუყაო, ზეთი. 45x70
პორტრეტი. 1964. ტილო, ზეთი. 85x62
ტყვარჩელი. 1960. ტილო, ზეთი. 90x67
ყაზბეგი. 1965. ტილო, ზეთი. 50x70
ძველი გაგრა. 1961. ტილო, ზეთი. 50x70
კოლხეთის პეიზაჟი. 1965. ტილო, ზეთი. 80x120
კახელი კოლმეურნე. 1962. მუყაო, ზეთი. 70x50
ევკალიპტები ჩაის პლანტაციაში. 1965. ტილო, ზეთი. 50x70
დერბენდის ციხე. 1965. ტილო, ზეთი. 60x80

Leopold (Bochia)

Dzadzamidze

Important dates and events of life and work

Leopold was born on 20 November 1922 in Zugdidi (Georgia). Between 1941 and 1947 he studied painting at the Tbilisi State Art Academy with Professor A.Tsimakuridze.

Throughout his professional life, he took part in various exhibitions at the Republican, all union level and overseas and became a member of the Soviet Art Union in 1957. Between 1957 and 1964 he was an active member in the Elene Akhvlediani Artistic Group.

From 1960 to 1962 he visited Baltic States as part of his art tour. Leopold received the title of Honored Artist of the Georgia SSR in 1964. He died abruptly in Tbilisi on 17 December 1966 and is buried in his native town of Zugdidi.

Personal exhibitions:

1967 Elene Akhvlediani House Museum, Tbilisi.

1982 Exhibition Hall at the Georgian State Art Gallery

1988 Tbilisi Artist's House.

Group Exhibitions:

In 1947, 1953, 1954 and in 1955 Leopold took part in the Republic Art Exhibitions

1955 Republic Art Exhibition

Eucalypti, sketch. 1955. Oil on Cardboard. 34.5x24

Waiting for Spring, sketch. 1955. Oil on Cardboard 35x31,5

Month of March, landscape. 1955. Oil on Cardboard 35x24,5

1957 First All-Union Art Exhibition (Moscow)

Waiting for Spring, sketch. 1955. Oil on Cardboard. 34x24

1957 The Art exhibition devoted to the 40th anniversary of the October Revolution

Road to Tea Plantations. 1957. Oil on Cardboard. 52x73

Landscape. 1956. Oil on Cardboard. 34x37

Autumn, Landscape. 1956. Oil on cardboard. 34x45

1957 A Decade of the Georgian Arts and Literature in Moscow

1958 The Georgian Fine Arts Exhibition in Moscow

Waiting for Spring, sketch. 1956. Oil on Cardboard. 35x31,5

Landscape. 1956. Oil on Cupboard. 34.5x35

Eucalypti. 1957. Oil on cardboard. 52x73

1959 The Georgian Fine Arts Exhibition in Poland

Autumn. 1958. Oil on Cardboard. 50x70

Tea Plantation. 1958. Oil on Cardboard. 50x70

1961 The Georgian Art Anniversary Exhibition 'Soviet Georgia'

Old Gagra. 1960. Oil on cardboard. 50x70

Tkvarcheli. 1960. Oil on canvas. 90x68

Next to the Mill. 1960. Oil on cardboard. 70x50

Evening in Athos. 1960. Oil on canvas. 50x70

1961 21st Congress of the Communist Party of the Soviet Union

Gagra. 1961. Oil on cardboard. 50x40

Old Tbilisi. 1961. Oil on cardboard. 35x55

1962 Georgian Fine Arts Exhibition

Kolmneurneoba Market. 1962. Oil on Canvas. 50x69,5

Coast. 1962. Oil on Canvas. 50x70

1962 The Spring Exhibition

Winter. 1961. Oil on Canvas. 50x40

Autumn, Wind. 1961. Oil on Cardboard. 38x47

Evening in Samegrelo. 1961. Oil on Cardboard. 52x70

Tkvarcheli. 1962. Oil on Cardboard. 50x70

Sokhumi, Water Station 1959. Oil on Cardboard. 50x70

1962 The Fall Exhibition

The Poplar Trees in Imereti. 1962. Oil on the Cardboard. 50x70

Old Kutaisi. 1962. Oil on the Cardboard. 50x70

Mill. 1962. Oil on Cardboard. 50 x70

Gagra. 1962. Oil on Cardboard. 50 x70

1964 Georgian Fine Arts Exhibition in Riga (Latvia)

Eucalypti, sketch. 1955. Oil on Cardboard. 34.5x24

1964 Georgian Fine Arts Exhibition in Vilnius
(Lithuania), Kiev (Ukraine), Tartu (Estonia)

Autumn in Samegrelo. 1958. Oil on canvas. 50x70

Old Gagra. 1959. Oil on cardboard. 50x70

Next to Mill. 1960. Oil on canvas. 120x90

Chartali, Landscape. 1961. Oil on cardboard. 50x70

Kolmeurneoba market. 1962. Oil on cardboard. 70x50

1964 Georgian Fine Arts Exhibition in Minsk, Belarus

Old Gagra. 1959. Oil on cardboard. 50x70

1965 Republican Exhibition of Georgian Fine Arts. On
Guard of Peace

On Guard of Peace. 1964. Oil on Canvas. 115x146

Northern Idyll. 1964. Oil on Canvas. 70x100

1965 All Union Exhibition. On Guard of Peace.
Moscow

On Guard of the Motherland. 1964. Oil on Canvas 115x146

1965 The Fall Exhibition

Autumn in Tsalenjikha. 1962. Oil on Canvas .50x70

Dagestan. 1962. Oil on Canvas. 49x69.5

1966 The Spring Exhibition

Svaneti, Evening. 1965. Oil on Canvas. 60x80

Svaneti, Mestia. 1965. Oil on Canvas. 80x120

1968 The Fall Exhibition

Gelati. 1966. Oil on Canvas. 80x130

1969 Georgian Art Exhibition in German Democratic
Republic

Tkvarcheli. 1960. Oil on canvas. 90x67

Kolmeurneoba Market. 1962. Oil on cardboard. 70x50

Imereti. 1995. Oil on Cardboard. 70x90

Kutaisi. 1962. Oil on Cardboard. 50x70

Tkvarcheli. 1962. Oil on Cardboard. 70 x50

Old Kutaisi 1962. Oil on Canvas. 51x71

On Guard of Peace. 1964. Oil on Canvas. 115x140

Old Svaneti corner 1965 Oil on Cardboard. 51x71

20 November 2003 - 30 January, 2004 Giorgobistve
(November). Contemporary Georgian Fine Arts Exhibi-
tion. Contemporary Art Gallery, Tbilisi

Port. Oil on Canvas. 50x70

2008 Merab Berdzenishvili Cultural Centre “Muza”
Exhibition Hall, Tbilisi

2013 Oftalmij Art Gallery, Tbilisi

Orchid Corner. Oil on Canvas. 50x70

2016 Elene Akhvlediani Group Art Exhibition, Oftalmij
Art Gallery, Tbilisi

Baltic Boats. 1960. Oil on Canvas. 64x91

Autumn. 1962. Oil on Canvas 50x85

2018 Oftalmij Art Gallery, Tbilisi

Next to the Mill. 1960. Oil on Canvas. 80x129

Baltic States. 1954. Oil on Canvas. 70x100

Art Catalogues:

1958 A Decade of Georgian Art and Literature. Moscow

1962 Khomli D. Tsitsishvili Exhibition on the occasion of
Artist week

1966 Exhibition of the Georgian Artists on the occasion of
the 800-year anniversary of Shota Rustaveli

1986 Georgian Visual Art. “Soviet Artist”. Moscow

1987 Retrospective Exhibition of Art covering 50s in Tbilisi

1987 Soviet Georgia Art. Moscow

Collections in the Museums:

Georgian National Museum Shalva Amiranashvili
Museum of Fine Arts

Winter. 1960. Oil on canvas. 80x70

Tallinn. Oil on cardboard. 50x70

Megrelian Outhouse Kitchen. 1961. Oil on cardboard. 50x70

Atskuri Castle. Oil on canvas. 76x105

Old Kutaisi. Oil on cardboard. 50x70

Autumn. Oil on cardboard. 34x44

Autumn. 1959. Oil on cardboard. 44x32

Georgian National Museum Dimitri Shevardnadze
National Gallery

On Guard of the Motherland. 1964. Oil on canvas. 115x146

Klaipeda. 1964. Oil on canvas. 120x82

Baltic States. 1964. Oil on canvas. 82x120

Baltic States. 1964. Oil on canvas. 70x100

Georgian Museum of Fine Arts

Sighnaghi. 1962. Oil on canvas. 60x115

Boats. Oil on cardboard. 45x70

Portrait. 1964. Oil on canvas. 85x62

Tkvarcheli. 1960. Oil on canvas. 90x67

Kazbegi. 1965. Oil on canvas. 50x70

Old Gagra. 1961. Oil on canvas. 50x70

Kolkheti Landscape. 1965. Oil on canvas. 80x120

Kakhetian Collective Farmer. 1962. Oil on cardboard. 70x50

Eucalypti in Tea Plantation. 1965. Oil on canvas. 50x70

Derbent Castle. 1965. Oil on canvas. 60x80

Леопольд (Бочия) Дзадзамидзе

Важные даты и события из жизни и творчества

Родился 20 ноября 1922 года в городе Зугдиди
1941-1947 гг. учился в Тбилисской художественной академии
по классу живописи (педагог А. Цимакуридзе)
Начиная с 1955 года принимал участие в республиканских,
всесоюзных и зарубежных выставках
С 1957 года был членом Союза художников СССР
1958-1964 гг. активный участник творческой группы Елене
Ахвледиани
1960-1962 гг. творческая поездка в Прибалтику
В 1964 году присвоено звание Заслуженного художника
Грузинской ССР
Скончался в г. Тбилиси 17 декабря 1966 года.. Похоронен в г.
Зугдиди

Персональные выставки:

1967 г. – Дом-музей Елене Ахвледiani, г. Тбилиси
1982 г. – выставочный зал Государственной картинной галереи Грузии, г. Тбилиси
1988 г. – Дом художника, г. Тбилиси

Групповые выставки:

1947, 1953, 1954 годы - участие в республиканских художественных групповых выставках.

1955 год - Республиканская художественная выставка

Эвкалипты. Этюд. 1955 год, картон, масло, 34,5x24
В ожидании весны. Этюд. 1955 год, картон, масло, 35x31,5
Месяц март. Пейзаж. 1955 год, картон, масло, 35x24,5

1957 год - Выставка посвященная Первому Всесоюзному съезду Советских художников

В ожидании весны. 1955 год, картон, масло, 34x24

1957 год – Республиканская художественная выставка, посвященная 40-летию Октябрьской революции

Дорога в чайных плантациях. 1957. картон, масло, 52x73
Пейзаж. 1956. картон, масло, 34x37
Осень, пейзаж. 1956. картон, масло, 34x35

1957 Декада Грузинского Искусства и Литературы в Москве

1958 год - Выставка грузинского изобразительного искусства в г. Москва

В ожидании весны, этюд. 1956. картон, масло, 35x31.5
Пейзаж, 1956. масло, 34.5x35
Эвкалипт, этюд. 1955. картон, масло, 34.5x24

1959 год - Выставка грузинского изобразительного искусства в Польше

Осень, пейзаж. 1958. картон, масло, 50x70
В чайных плантациях. 1958. картон, масло, 50x70

1961 год - Выставка грузинского искусства "Советская Грузия"

Старая Гагра. 1960. картон, масло, 50x70
Ткварчели. 1960. холст, масло, 90x68
У мельницы. 1960. картон, масло, 70x50
Вечер в Афоне. 1960. холст, масло, 50x70

1961 год – Выставка, посвященная XXI Съезду Коммунистической партии Советского союза

Гагра. 1951. картон, масло, 50x40
Старый Тбилиси. 1961. картон, масло, 35x55

1962 год - Выставка грузинской живописи

Колхозный рынок. 1962. картон, масло, 50x69.5
Набережная. 1962. картон, масло, 50x70

1962 год - Весенняя выставка

Зима. 1961. холст, масло, 50x40
Осень, Ветер. 1961. холст, масло, 38x47
Вечер в Самегрело. 1961. картон, масло, 52x70
Ткварчели. 1962. картон, масло, 50x70
Сухуми, водокачка. 1959. картон, масло, 50x70

1962 год - Осенняя выставка

Тополя в Имерети. 1962. картон, масло, 50x70
Старый Кутаиси. 1962. картон, масло, 50x70
Мельница. 1962. картон, масло, 50x70
Гагра. 1962. картон, масло, 50x70

1964 год - Выставка грузинского изобразительного искусства в г. Рига (Латвия)

Эвкалипты, этюд. 1955. холст, масло, 99x75

1964 год - Выставка грузинского изобразительного искусства в г. Вильнюс (Литва), г. Киев (Украина), г. Тарту (Эстония)

Осень в Самегрело. 1958. холст, масло. 50x70

Старая Гагра. 1959. картон, масло, 35x50
У мельницы. 1960. холст, масло, 120x90
Чартали, Пейзаж. 1961. картон, масло, 50x70
Колхозный рынок. 1962. картон, масло, 70x50

1964 год - Выставка грузинского изобразительного искусства в г. Минск (Беларусь)

Старая Гагра. 1962. картон, масло, 50x70

1965 год - Республиканская выставка грузинского изобразительного искусства. На страже мира

На страже родины. 1964. холст, масло, 115x146
Идиллия севера. 1964. холст, масло, 70x100

1965 год - Всесоюзная выставка. На страже мира.
Г. Москва

На страже родины. 1964. холст, масло, 115x146

1965 год - Осенняя выставка

Осень в Цаленджиха. 1962. картон, масло, 50x70
Дагестан. 1962. картон, масло, 49x69.5

1966 год - Весенняя выставка

Сванети, Вечер. 1965. холст, масло, 60x80
Сванети, Местия. 1965. холст, масло, 80x120

1968 год - Осенняя выставка

Гелати. 1965. холст, масло, 80x130

1969 год - Выставка грузинского изобразительного искусства в Германской Демократической Республике

Ткварчели. 1960. холст, масло. 90x67
Колхозный рынок. 1962. картон, масло. 70x50
Имерети. 1965. картон, масло, 70x90

Кутаиси. 1962. картон, масло, 50x70
Ткварчели. 1960. картон, масло, 70x50
Старый Кутаиси. 1962. картон, масло, 51x71
На страже мира. 1964. холст, масло, 115x140
Угол в старом Сванети. 1965. картон, масло, 51x71

20 ноября 2003 - 30 декабря 2004 - Гиоргобистве.
Выставка современной грузинской живописи. Галерея современных искусств, г. Тбилиси

Порт. Картон, масло, 50x70

2008 год - Культурный центр «Муза» Мераба Бердзенишвили. Выставочный Зал, г. Тбилиси

2013 Арт Галерея «Офтальмиджи», г. Тбилиси
Угол сада. Холст, масло, 50x70

2016 год - Выставка группы Елене Ахвледиани
Арт Галерея «Офтальмиджи», г. Тбилиси

Балтийские лодки. 1960. холст, масло, 64x91
Осень. 1962. холст, масло, 50x85

2018 год - Арт Галерея «Офтальмиджи», г. Тбилиси

У мельницы. 1960. холст, масло, 80x129
Прибалтика. 1954. холст, масло, 70x100

Каталоги:

1958 год – Декада грузинского искусства и литературы в г. Москва
1962 год – Выставка собраний Хомли Д. Цицишвили. Каталог Посвящение художнику. г. Тбилиси
1966 год – Выставка грузинских художников, посвященная 800-летию со дня рождения Шота Руставели
1986 год – Изобразительные искусства Грузинской ССР «Советский художник», г. Москва

1987 год – Ретроспективная выставка грузинского изобразительного искусства. Экспозиция IV (Живопись). 50-е годы. г. Тбилиси

1987 год – Изобразительное искусство Грузинской ССР

Коллекции в музеях:

Национальный Музей Грузии Музей Изобразительного искусства имени Шалвы Амиранашвили

Зима. 1960. холст, масло, 80x70

Таллин. Картон, масло, 50x70

Мегрельская кухня. 1961. картон, масло, 50x70

Крепость Аццури. Картон, масло, 50x70

Осень. Картон, масло, 34x44

Осень. 1959. картон, масло, 44x32

Старый Кутаиси. Картон, масло, 50x70

Национальный Музей Грузии Национальная Галерея имени Дмитрия Шеварднадзе

На страже родины. 1964. холст, масло, 115x146

Клайпеда. 1964. холст, масло, 82x120

Прибалтика. 1964. холст, масло, 82x120

Прибалтика. 1964. холст, масло, 70x100

Музей Грузинского изобразительного искусства

Сигнаги. 1962. холст, масло, 60x115

Лодки. Картон, масло, 45x70

Портрет. 1964. холст, масло, 85x62

Ткварчели. 1960. холст, масло, 90x67

Казбек. 1965. холст, масло, 50x70

Старая Гагра. 1961. холст, масло, 50x70

Пейзаж Колхети. 1965. холст, масло, 80x120

Кахетинский колхозник. 1962. картон, масло, 70x50

Эвкалипты в чайных плантациях. 1965. холст, масло, 50x70

Крепость Дербент. 1965. холст, масло, 60x80

პეტრე უბერის კოლექცია

ალაზნის ველი. 1963. მუყაო, ზეთი. 40x50
ახალი ათონი. 1958. მუყაო, ზეთი. 30x40
ბაბუა. 1962. მუყაო, ზეთი. 40x30
ბაზარი. 1964. მუყაო, ზეთი. 70x50
გაგრა. 1960. მუყაო, ზეთი. 50x35
გაგრა. 1965. ტილო, ზეთი. 50x70
გელათი. 1965. ტილო, ზეთი. 100x130
გელათი, იმერეთი. 1966. ტილო, ზეთი. 80x130
გოგონა. 1964. მუყაო, ზეთი. 70x50
დარიალის ხეობა. 1962. მუყაო, ზეთი. 50x70
დაღესტანი. 1965. ტილო, ზეთი. 65x86
დაღესტანი. 1965. ტილო, ზეთი. 60x80
დაღესტანის მთები. 1965. მუყაო, ზეთი. 50x70
დაღესტანის მთები. 1965. ტილო, ზეთი. 50x70
ევკალიპტები. 1964. მუყაო, ზეთი. 70x50
ევკალიპტები. 1965. ტილო, ზეთი. 70x45
ევკალიპტები. 1962. ტილო, ზეთი. 100x70
ევკალიპტები. 1963. ტილო, ზეთი. 70x100
ეკლესია. 1961. მუყაო, ზეთი. 50x40
ბალტიისპირეთი. ეტიუდი. 1964. მუყაო, ზეთი. 50x25
ეტიუდი ბალტიისპირული. 1964. მუყაო, ზეთი. 50x25
ეტიუდი. 1965. მუყაო, ზეთი. 50x30
ეტიუდი. 1965. მუყაო, ზეთი. 50x70
ეტიუდი. 1963. მუყაო, ზეთი. 70x50
ეტიუდი. 1964. მუყაო, ზეთი. 40x40
ეტიუდი. 1963. ტილო, ზეთი. 50x70
ეტიუდი. 1961. მუყაო, ზეთი. 50x30

ეტიუდი. 1963. მუყაო, ზეთი. 60x70
ეტიუდი. 1962. მუყაო, ზეთი. 70x40
ზამთარი. 1964. ტილო, ზეთი. 50x70
თბილისის ხიდი. 1964. ტილო, ზეთი. 60x80
თელავი. 1965. მუყაო, ზეთი. 70x30
კალობა. 1962. მუყაო, ზეთი. 30x70
კახეთი. 1960. მუყაო, ზეთი. 30x50
კვიპაროსები სოხუმში. 1965. ტილო, ზეთი. 130x100
კლაიპედა. 1965. ტილო, ზეთი. 50x70
კლაიპედა. 1964. ტილო, ზეთი. 100x80
ლიტველი ქალიშვილი. 1964. მუყაო, ზეთი. 70x50
მდინარე ბესლეთი. 1959. მუყაო, ზეთი. 50x70
მესტია. 1965. მუყაო, ზეთი. 50x70
მეტეხი. 1961. მუყაო, ზეთი. 50x60
მთები. 1963. მუყაო, ზეთი. 35x50
მთები. 1961. მუყაო, ზეთი. 50x70
მთის პეიზაჟი. 1965. მუყაო, ზეთი. 50x70
ნატურა. 1964. მუყაო, ზეთი. 50x70
ნახირი მდინარესთან. 1963. მუყაო, ზეთი. 70x50
პანშვეტი. საღამო. 1964. ტილო, ზეთი. 70x90
პეიზაჟი. 1962. მუყაო, ზეთი. 50x70
პეიზაჟი. 1961. ტილო, ზეთი. 50x70
პეიზაჟი. 1964. ტილო, ზეთი. 80x120
რინის ტბა. 1962. მუყაო, ზეთი. 50x60
სამხედრო გზა. 1965. ტილო, ზეთი. 80x110
სანაპირო. 1964. მუყაო, ზეთი. 30x40
სანაპირო. 1965. მუყაო, ზეთი. 45x70
სანაპირო. 1963. მუყაო, ზეთი. 50x70
საღამო სვანეთში. 1965. ხე, ზეთი. 60x80

საღამო. 1965. მუყაო, გეთი. 50x70
 სვანეთი. 1965. მუყაო, გეთი. 50x70
 სიღნაღი. 1962. მუყაო, გეთი. 45x30
 სნოს ციხე. 1962. მუყაო, გეთი. 50x70
 სოხუმის ნავსადგური. 1959. ტილო, გეთი. 50x70
 ტალინი. 1965. მუყაო, გეთი. 70x50
 უშბა. 1965. მუყაო, გეთი. 50x70
 ფანიატური. 1962. მუყაო, გეთი. 35x35
 ფანიატური. 1964. მუყაო, გეთი. 70x40
 ფანიატური. 1963. მუყაო, გეთი. 50x70
 ფასანაურის მიდამო. 1962. მუყაო, გეთი. 50x50
 ქალები ხის ძირში. 1965. ტილო, გეთი. 80x110
 ქალი მწყემსი. 1964. ტილო, გეთი. 30x20
 ქალი სათვალეებში. 1962. ტილო, გეთი. 80x50
 ქალიშვილის პორტრეტი. 1966. მუყაო, გეთი. 70x50
 ქალიშვილი. 1965. ტილო, გეთი. 70x50
 ქალიშვილის პორტრეტი. 1966. ტილო, გეთი. 80x105
 ქოხი. 1960. მუყაო, გეთი. 35x30
 ყაზბეგის საღამო. 1963. მუყაო, გეთი. 70x50
 ყაზბეგი. 1963. ტილო, გეთი. 50x70
 შემოდგომა ვარძიაში. 1966. ტილო, გეთი. 80x117
 შემოდგომა. 1964. მუყაო, გეთი. 35x55
 შემოდგომა. 1964. ტილო, გეთი. 50x70
 შემოდგომა. 1961. მუყაო, გეთი. 40x50
 შემოდგომა. 1958. მუყაო, გეთი. 35x50
 შემოდგომა. 1959. მუყაო, გეთი. 40x30
 შემოდგომის დღე. 1962. მუყაო, გეთი. 50x70
 შიშველი ნატურა. 1966. ტილო, გეთი. 110x80
 ჩაი. 1961. მუყაო, გეთი. 35x70

ჩაის პლანტაციები. 1965. ტილო, გეთი. 60x115
 ჩაის პლანტაციები. 1960. მუყაო, გეთი. 50x70
 ძველი გაგრა. 1962. ტილო, გეთი. 40x70
 ძველი გაგრა. 1958. მუყაო, გეთი. 35x50
 ჭიათურა. 1962. მუყაო, გეთი. 50x70
 ჭიათურა. 1962. მუყაო, გეთი. 50x70
 ხეივანი. 1963. მუყაო, გეთი. 70x50
 ხეობა. 1965. მუყაო, გეთი. 70x50
 გოგონა თეთრ სამოსში. 1964. ტილო, გეთი. 80x60
 ეტიუდი. 1962. მუყაო, გეთი. 40x70
 პარკი. 1962. მუყაო, გეთი. 50x70
 პეიზაჟი. 1963. ტილო, გეთი. 60x80
 სკოლა. 1963. მუყაო, გეთი. 50x40
 ქალი. 1964. მუყაო, გეთი. 70x50
 ქოხი. 1962. ტილო, გეთი. 50x30
 ყაზბეგი. 1962. ტილო, გეთი. 50x70
 შემოდგომა. მუყაო, გეთი. 50x70

ნუგზარ უბერის კოლექცია

სვანეთი. 1965. ტილო, გეთი. 80x60
 მდინარე ბესლეთი. 1963. ტილო, გეთი. 60x80
 ყაზბეგი. 1965. ტილო, გეთი. 60x80
 მთები. 1965. ტილო, გეთი. 50x70
 ჩაის პლანტაცია. 1962. მუყაო, გეთი. 50x70
 დაღესტანი, მთები. 1965. მუყაო, გეთი. 50x70
 აული, დაღესტანი. 1965. მუყაო, გეთი. 50x70
 ევკალიპტები. 1960. მუყაო, გეთი. 50x70
 ეზო სამეგრელოში. 1963. მუყაო, გეთი. 70x50

კიპარისები. 1960. მუყაო, გეთი. 65x50
 მთის პეიზაჟი. 1965. მუყაო, გეთი. 50x70
 ახალი ათონი. ნავები. 1959. მუყაო, გეთი. 50x70
 ყაზბეგი. 1962. მუყაო, გეთი. 70x50
 ქალიშვილის პორტრეტი. 1962. მუყაო, გეთი. 70x50
 პალანგა. 1964. მუყაო, გეთი. 50x70
 ჭასთან. 1964. მუყაო, გეთი. 50x70
 ჭართალი. 1961. მუყაო, გეთი. 50x70
 ზღვის სანაპირო. 1962. მუყაო, გეთი. 50x70
 სამხედრო გზა. 1962. მუყაო, გეთი. 50x70
 შიშველი ტორსი. 1964. მუყაო, გეთი. 70x50
 ქალიშვილის პორტრეტი. 1966. ტილო, გეთი. 70x50
 ზღვის პეიზაჟი. 1959. ტილო, გეთი. 40x70
 ანანური. 1963. მუყაო, გეთი. 50x70
 რინის ტბა. 1962. მუყაო, გეთი. 50x70
 შემოდგომა. 1960. მუყაო, გეთი. 50x70
 უშბა. 1965. მუყაო, გეთი. 50x70
 პორტი. 1964. მუყაო, გეთი. 50x70
 პეიზაჟი. 1965. მუყაო, გეთი. 50x70
 პორტი კლაიპედა. 1964. მუყაო, გეთი. 80x55
 თელავი. 1962. მუყაო, გეთი. 70x50
 ახალი ათონი. 1965. მუყაო, გეთი. 50x70
 მეთევზე გოგონა. 1964. მუყაო, გეთი. 70x50
 ლიტველი გოგონა. 1964. მუყაო, გეთი. 70x50
 პეიზაჟი. 1962. მუყაო, გეთი. 48x33
 მესტია, კოშკები. 1965. მუყაო, გეთი. 50x70
 შემოდგომა სამეგრელოში. 1965. ტილო, გეთი. 50x70
 ქალიშვილის პორტრეტი. 1964. ტილო, გეთი. 50x70
 პეიზაჟი. 1962. მუყაო, გეთი. 50x35

მცხეთა. 1965. ტილო, გეთი. 40x70
 ტყვარჩელი. 1964. მუყაო, გეთი. 35x50
 ბაზარი. 1962. მუყაო, გეთი. 45x35
 რინის ტბა. 1960. მუყაო, გეთი. 35x50
 ჩრდილოეთის სადარაჯოზე. 1964. მუყაო, გეთი. 37x60
 მარანი. 1962. ტილო, გეთი. 50x90
 მთის პეიზაჟი. 1962. მუყაო, გეთი. 50x70
 ქალიშვილის პორტრეტი. 1964. მუყაო, გეთი. 48x33
 პეიზაჟი. 1960. მუყაო, გეთი. 35x50
 შემოდგომა. 1960. მუყაო, გეთი. 44x36
 ეტიუდი. 1960. მუყაო, გეთი. 55x26
 ქუთაისი. 1960. მუყაო, გეთი. 35x50
 შემოდგომა. 1964. მუყაო, გეთი. 70x32
 ეტიუდი. 1961. მუყაო, გეთი. 34x48
 შემოდგომა. 1960. მუყაო, გეთი. 33x43
 ოქროსფერი შემოდგომა. 1960. მუყაო, გეთი. 42x30
 შემოდგომა. 1962. მუყაო, გეთი. 32x50
 ყაზბეგი. 1960. მუყაო, გეთი. 33x50
 ეტიუდი. 1962. მუყაო, გეთი. 60x35
 შემოდგომა. 1962. მუყაო, გეთი. 25x35
 მაღარო. 1961. მუყაო, გეთი. 70x24
 ღრუბლიანი დღე. 1961. მუყაო, გეთი. 37x50
 მაცესტას პარკი. 1958. მუყაო, გეთი. 35x50
 ძველი გაგრა. 1960. მუყაო, გეთი. 50x34
 სიღნაღი. 1960. მუყაო, გეთი. 37x50
 ეტიუდი. 1962. მუყაო, გეთი. 35x24
 შემოდგომა. 1960. მუყაო, გეთი. 34x40
 ზღვის სანაპირო. 1960. მუყაო, გეთი. 35x50
 სიღნაღი. მუყაო, გეთი. 48x35

ევკალიპტები. 1958. მუყაო, გეთი. 35x50
 ეტიუდი. 1961. მუყაო, გეთი. 32x50
 ჩაის პლანტაცია. 1961. მუყაო, გეთი. 35x50
 შემოდგომა. 1962. მუყაო, გეთი. 35x50
 ზღვის სანაპირო. 1959. მუყაო, გეთი. 26x45
 ტალინი. ეტიუდი. 1962. მუყაო, გეთი. 36x26
 მოღრუბლული დღე. 1964. მუყაო, გეთი. 24x37
 ეტიუდი. 1962. მუყაო, გეთი. 34x23
 ეტიუდი. 1960. მუყაო, გეთი. 25x34
 ეტიუდი. 1962. მუყაო, გეთი. 26x17
 მეჩაიე ქალი. 1958. ტილო, გეთი. 30x23
 შიშველი ნატურა. 1963. მუყაო, გეთი. 50x70
 პორტი კლაიპედა. 1964. მუყაო, გეთი. 50x70
 სვანეთი, საღამო. 1965. მუყაო, გეთი. 50x70
 შემოდგომა. 1964. მუყაო, გეთი. 50x70
 პორტი კლაიპედა. 1964. მუყაო, გეთი. 50x70
 ძველი გაგრა. 1959. მუყაო, გეთი. 50x70
 შიშველი ნატურა. 1963. მუყაო, გეთი. 70x50
 ბაზარი. 1962. მუყაო, გეთი. 70x50
 სვანეთი. 1965. მუყაო, გეთი. 70x50
 შემოდგომა. 1962. მუყაო, გეთი. 32x70
 მწყემსის პორტრეტი. 1958. ტილო, გეთი. 80x60
 მდინარე ბესლეთი. 1962. ტილო, გეთი. 67x100
 ალვის ხეები 1965. ტილო, გეთი. 78x58
 საუბარი. 1966. ტილო, გეთი. 72x97
 წისქვილთან. 1965. ტილო, გეთი. 120x90
 ნატურმორტი. 1966. ტილო, გეთი. 80x120
 შემოდგომა. 1965. ტილო, გეთი. 120x90
 ევკალიპტები. 1965. ტილო, გეთი. 90x120

კლაიპედა. პორტი. 1964. ტილო, გეთი. 90x120
 ჩრდილოეთის იდილია. 1963. ტილო, გეთი. 70x100
 საქართველოს სამხედრო გზა. 1965. ტილო, გეთი. 90x120
 ევკალიპტები პლანტაციაში. 1965. ტილო, გეთი. 90x120
 დაღესტანი. 1965. ტილო, გეთი. 90x120
 ეტიუდი. 1962. მუყაო, გეთი. 26x17
 ეტიუდი. 1962. მუყაო, გეთი. 34x23
 ჩაქვი. 1960. მუყაო, გეთი. 24x35
 ეტიუდი. 1962. მუყაო, გეთი. 24x35
 ეტიუდი. 1962. მუყაო, გეთი. 22x35
 გზა ჩაის პლანტაციაში. 1957. მუყაო, გეთი. 33x44
 მწყემსი საღამურით. 1958. მუყაო, გეთი. 30x22
 მწყემსის პორტრეტი. ეტიუდი. 1958. მუყაო, გეთი. 35x24
 ევკალიპტები. 1957. მუყაო, გეთი. 34x24
 ჩაი. 1961. მუყაო, გეთი. 13x35
 ეტიუდი. 1961. მუყაო, გეთი. 26x20
 მდინარე. 1960. მუყაო, გეთი. 35x25
 კისლოვოდსკი. 1960. მუყაო, გეთი. 26x17
 ეტიუდი. 1960. მუყაო, გეთი. 34x24
 ზღვის ნაპირი. 1962. მუყაო, გეთი. 12x18
 ეტიუდი. 1960. მუყაო, გეთი. 13x19
 ეტიუდი. 1963. მუყაო, გეთი. 35x26
 ძველი გაგრა. 1961. მუყაო, გეთი. 26x17
 ეტიუდი. 1963. მუყაო, გეთი. 22x26
 გელათი. 1966. ტილო, გეთი. 120x160

Collection of Petre Uberi

Alazani Valley. 1963. Oil on cardboard. 40x50
Akhali Atoni (New Athos). 1958. Oil on cardboard. 30x40
Grandfather. 1962. Oil on cardboard. 40x30
Bazaar. 1964. Oil on cardboard. 70x50
Gagra. 1960. Oil on cardboard. 50x35
Gagra. 1965. Oil on canvas. 50x70
Gelati. 1965. Oil on canvas. 100x130
Gelati. Imereti. 1966. Oil on canvas. 80x130
A Girl. 1964. Oil on cardboard. 70x50
Darial Gorge. 1962. Oil on cardboard. 50x70
Dagestan. 1965. Oil on canvas. 65x86
Dagestan. 1965. Oil on canvas. 60x80
Mountains in Dagestan. 1965, Oil on canvas 50x70
Mountains in Dagestan. 1965. Oil on cardboard. 50x70
Eucalypti. 1964. Oil on cardboard. 70x50
Eucalypti. 1965. Oil on canvas. 70x45
Eucalypti. 1962. Oil on canvas. 100x70
Eucalypti. 1963. Oil on canvas. 70x100
Church. 1961. Oil on cardboard. 50x40
Baltic states. Sketch. 1964. Oil on cardboard. 50x25
Sketch of Baltic states. 1964. Oil on cardboard. 50x25
Sketch. 1965. Oil on cardboard. 50x30
Sketch. 1965. Oil on cardboard. 50x70
Sketch. 1963. Oil on cardboard. 70x50
Sketch. 1964. Oil on cardboard. 40x40
Sketch. 1963. Oil on canvas. 50x70
Sketch. 1961. Oil on cardboard. 50x30
Sketch. 1963. Oil on cardboard. 60x70

Sketch. 1962. Oil on cardboard. 70x40
Winter. 1964. Oil on canvas. 50x70
Bridge in Tbilisi. 1964. Oil on canvas. 60x80
Telavi. Oil on cardboard. 70x30
Threshing. 1962. Oil on cardboard. 30x70
Kakheti. 1960. Oil on cardboard. 30x50
Cypresses in Sukhumi. 1965. Oil on canvas. 130x100
Klaipeda. 1965. Oil on canvas. 50x70
Klaipeda. 1964. Oil on canvas. 100x80
Lithuanian Young Woman. 1964. Oil on cardboard. 70x50
River Besleti. 1959. Oil on cardboard. 50x70
Mestia. 1965. Oil on cardboard. 50x70
Metekhi. 1961. Oil on cardboard. 50x60
Mountains. 1963. Oil on cardboard. 35x50
Mountains. 1961. Oil on cardboard. 50x70
Mountain Landscape. 1965. Oil on cardboard. 50x70
Model. 1964. Oil on cardboard. 50x70
Herd next to the River. 1963. Oil on cardboard. 70x50
Panshveti. Evening. 1964. Oil on canvas. 70x90
Landscape. 1962. Oil on cardboard. 50x70
Landscape. 1961. Oil on canvas. 50x70
Landscape. 1964. Oil on canvas. 80x120
Lake Ritsa. 1962. Oil on cardboard. 50x60
Military Road. 1965. Oil on canvas. 80x110
Coast. 1964. Oil on cardboard. 30x40
Coast. 1965. Oil on cardboard. 45x70
Coast. 1963. Oil on cardboard. 50x70
Evening in Svaneti. 1965. Oil on wood. 60x80
Evening. 1965. Oil on cardboard. 50x70

Svaneti. 1965. Oil on cardboard. 50x70
 Sighnaghi. 1962. Oil on cardboard. 45x30
 Sno Castle. 1962. Oil on cardboard. 50x70
 Sukhumi Port. 1959. Oil on canvas. 50x70
 Tallinn. 1965. Oil on cardboard. 70x50
 Ushba. 1965. Oil on cardboard. 50x70
 Garden House. 1962. Oil on cardboard. 35x35
 Garden House. 1964. Oil on cardboard. 70x40
 Garden house. 1963. Oil on cardboard. 50x70
 Surroundings of Pasanauri. 1962. Oil on cardboard. 50x50
 Women under the Tree. 1965. Oil on canvas. 80x110
 Shepherd Woman. 1964. Oil on canvas. 30x20
 Woman in sunglasses. 1962. Oil on canvas. 80x50
 Portrait of a Young Woman. 1966. Oil on cardboard. 70x50
 Young Woman. 1965. Oil on canvas. 70x50
 Portrait of a Young Woman. 1966. Oil on canvas. 80x105
 Hut. 1960. Oil on cardboard. 35x30
 Evening in Kazbegi. 1963. Oil on cardboard. 70x50
 Kazbegi. 1963. Oil on canvas. 50x70
 Autumn in Vardzia. 1966. Oil on canvas. 80x117
 Autumn. 1964. Oil on cardboard. 35x55
 Autumn. 1964. Oil on canvas. 50x70
 Autumn. 1961. Oil on cardboard. 40x50
 Autumn. 1958. Oil on cardboard. 35x50
 Autumn. 1959. Oil on cardboard. 40x30
 Autumn Day. 1962. Oil on cardboard. 50x70
 Naked Model. 1966. Oil on canvas. 110x80
 Tea. 1961. Oil on cardboard. 35x70
 Tea Plantations. 1965. Oil on canvas. 60x115

Tea Plantations. 1960. Oil on cardboard. 50x70
 Old Gagra. 1962. Oil on canvas. 40x70
 Old Gagra. 1958. Oil on cardboard. 35x50
 Chiatura. 1962. Oil on cardboard. 50x70
 Chiatura. 1962. Oil on cardboard. 50x70
 Alleyway. 1963. Oil on cardboard. 70x50
 The Gorge. 1965. Oil on cardboard. 70x50
 Young Woman in White Clothes. 1964. Oil on canvas. 80x60
 Sketch. 1962. Oil on cardboard. 40x70
 Park. 1962. Oil on cardboard. 50x70
 Landscape. 1963. Oil on canvas. 60x80
 School. 1963. Oil on cardboard. 50x40
 Woman. 1964. Oil on cardboard. 70x50
 Hut. 1962. Oil on canvas. 50x30
 Kazbegi. 1962. Oil on canvas. 50x70
 Autumn. Oil on cardboard. 50x70

Collection of Nugzar Uberi

Svaneti. 1965. Oil on canvas. 80x60
 River Besleti. 1963. Oil on canvas. 60x80
 Kazbegi. 1965. Oil on canvas. 60x80
 Mountains. 1965. Oil on canvas. 50x70
 Tea Plantation. 1962. Oil on cardboard. 50x70
 Dagestan, Mountains. 1965. Oil on cardboard. 50x70
 Aul, Dagestan. 1965. Oil on cardboard. 50x70
 Eucalypti. 1960. Oil on cardboard. 50x70
 Yard in Samegrelo. 1963. Oil on cardboard. 70x50
 Cypresses. 1960. Oil on cardboard. 65x50

Mountain Landscape. 1965. Oil on cardboard. 50x70
 New Athos (Akhali Atoni). Boats. 1959. Oil on cardboard. 50x70
 Kazbegi. 1962. Oil on cardboard. 70x50
 Portrait of a Young Woman. 1962. Oil on cardboard. 70x50
 Phalanga. 1964. Oil on cardboard. 50x70
 Next to the Well. 1964. Oil on cardboard. 50x70
 Chartali. 1961. Oil on cardboard. 50x70
 Seaside. 1962. Oil on cardboard. 50x70
 Military Road. 1962. Oil on cardboard. 50x70
 Naked Torso. 1964. Oil on cardboard. 70x50
 Portrait of a Young Woman. 1966. Oil on canvas. 70x50
 Sea Landscape. 1959. Oil on canvas. 40x70
 Ananuri. 1963. Oil on cardboard. 50x70
 Lake Ritsa. 1962. Oil on cardboard. 50x70
 Autumn. 1960. Oil on cardboard. 50x70
 Ushba. 1965. Oil on cardboard. 50x70
 Port. 1964. Oil on cardboard. 50x70
 Landscape. 1965. Oil on cardboard. 50x70
 Port Klaipeda. 1964. Oil on cardboard. 80x55
 Telavi. 1962. Oil on cardboard. 70x50
 New Athos (Akhali Atoni). 1965. Oil on cardboard. 50x70
 Fisherwoman. 1964. Oil on cardboard. 70x50
 Lithuanian Young Woman. 1964. Oil on cardboard. 70x50
 Landscape. 1962. Oil on cardboard. 48x33
 Mestia. Towers. 1965. Oil on cardboard. 50x70
 Autumn in Samegrelo. 1965. Oil on canvas. 50x70
 Portrait of a Young Woman. 1964. Oil on canvas. 50x70
 Landscape. 1962. Oil on cardboard. 50x35
 Mtskheta. 1965. Oil on canvas. 40x70

Tkvarcheli. 1964. Oil on cardboard. 35x50
 Bazaar. 1962. Oil on cardboard. 45x35
 Lake Ritsa. 1960. Oil on cardboard. 35x50
 On Guarding the North. 1964. Oil on cardboard. 37x60
 Cellar. 1962. Oil on canvas. 50x90
 Mountain Landscape. 1962. Oil on cardboard. 50x70
 Portrait of a Young Woman. 1964. Oil on cardboard. 48x33
 Landscape. 1960. Oil on cardboard. 35x50
 Autumn. 1960. Oil on cardboard. 44x36
 Sketch. 1960. Oil on cardboard. 55x26
 Kutaisi. 1960. Oil on cardboard. 35x50
 Autumn. 1964. Oil on cardboard. 70x32
 Sketch. 1961. Oil on cardboard. 34x48
 Autumn. 1960. Oil on cardboard. 33x43
 Golden Autumn. 1960. Oil on cardboard. 42x30
 Autumn. 1962. Oil on cardboard. 32x50
 Kazbegi. 1960. Oil on cardboard. 33x50
 Sketch. 1962. Oil on cardboard. 60x35
 Autumn. 1962. Oil on cardboard. 25x35
 Mine. 1961. Oil on cardboard. 70x24
 Cloudy Day. 1961. Oil on cardboard. 37x50
 Matsesta Park. 1958. Oil on cardboard. 35x50
 Old Gagra. 1960. Oil on cardboard. 50x34
 Sighnaghi. 1960. Oil on cardboard. 37x50
 Sketch. 1962. Oil on cardboard. 35x24
 Autumn. 1960. Oil on cardboard. 34x40
 Seaside. 1960. Oil on cardboard. 35x50
 Sighnaghi. Oil on cardboard. 48x35
 Eucalypti. 1958. Oil on cardboard. 35x50

Sketch. 1961. Oil on cardboard. 32x50
Tea Plantations. 1961. Oil on cardboard. 35x50
Autumn. 1962. Oil on cardboard. 35x50
Seaside. 1959. Oil on cardboard. 26x45
Tallinn. Sketch. 1962. Oil on cardboard. 36x26
Cloudy day. 1964. Oil on cardboard. 24x37
Sketch. 1962. Oil on cardboard. 34x23
Sketch. 1960. Oil on cardboard. 25x34
Sketch. 1962. Oil on cardboard. 26x17
Tea-grower. 1958. Oil on canvas. 30x23
Naked Model. 1963. Oil on cardboard. 50x70
Port Klaipeda. 1964. Oil on cardboard. 50x70
Svaneti. Evening. 1965. Oil on cardboard. 50x70
Autumn. 1964. Oil on cardboard. 50x70
Port Klaipeda. 1964. Oil on cardboard. 50x70
Old Gagra. 1959. Oil on cardboard. 50x70
Naked Model. 1963. Oil on cardboard. 70x50
Bazaar. 1962. Oil on cardboard. 70x50
Svaneti. 1965. Oil on cardboard. 70x50
Autumn. 1962. Oil on cardboard. 32x70
Portrait of a Shepherd. 1958. Oil on canvas. 80x60
River Besleti. 1962. Oil on canvas. 67x100
Poplars. 1965. Oil on canvas. 78x58
Talk. 1966. Oil on canvas. 72x97
Next to the Mill. 1965. Oil on canvas. 120x90
Still-Life. 1966. Oil on canvas. 80x120
Autumn. 1965. Oil on canvas. 120x90
Eucalypti. 1965. Oil on canvas. 90x120
Klaipeda. Port. 1964. Oil on canvas. 90x120

Idyll of North. 1963. Oil on canvas. 70x100
Military Road Of Georgia. 1965. Oil on canvas. 90x120
Eucalypti in Plantations. 1965. Oil on canvas. 90x120
Dagestan. 1965. Oil on canvas. 90x120
Sketch. 1962. Oil on cardboard. 26x17
Sketch. 1962. Oil on cardboard. 34x23
Chakvi. 1960. Oil on cardboard. 24x35
Sketch. 1962. Oil on cardboard. 24x35
Sketch. 1962. Oil on cardboard. 22x35
Road in Tea Plantation. 1957. Oil on cardboard. 33x44
Shepherd with a Pipe. 1958. Oil on cardboard. 30x22
Portrait of a Shepherd. Sketch. 1958. Oil on cardboard. 35x24
Eucalypti. 1957. Oil on cardboard. 34x24
Tea. 1961. Oil on cardboard. 13x35
Sketch. 1961. Oil on cardboard. 26x20
River. 1960. Oil on cardboard. 35x25
Kislovodsk. 1960. Oil on cardboard. 26x17
Sketch. 1960. Oil on cardboard. 34x24
Seaside. 1962. Oil on cardboard. 12x18
Sketch. 1960. Oil on cardboard. 13x19
Sketch. 1963. Oil on cardboard. 35x26
Old Gagra. 1961. Oil on cardboard. 26x17
Sketch. 1963. Oil on cardboard. 22x26
Gelati. 1966. Oil on canvas. 120x160

Коллекция Петра Убери:

Алазанская долина. 1963. картон, масло, 40х50
Новый Афон. 1958. картон, масло, 30х40
Дед. 1962. картон, масло, 40х30
Рынок. 1964. картон, масло, 70х50
Гагра. 1960. картон, масло, 50х35
Гагра. 1965. холст, масло, 50х70
Гелати. 1965. холст, масло, 100х130
Гелати. Имерети. 1966. холст, масло, 80х130
Девочка. 1964. картон, масло, 70х50
Дарьяльское ущелье. 1962. картон, масло, 50х70
Дагестан. 1965. холст, масло, 65х86
Дагестан. 1965. холст, масло, 60х80
Дагестанские горы. 1965. картон, масло, 50х70
Дагестанские горы. 1965. холст, масло, 50х70
Эвкалипты. 1964. картон, масло, 70х50
Эвкалипты. 1965. холст, масло, 70х45
Эвкалипты. 1962. холст, масло, 100х70
Эвкалипты. 1963. холст, масло, 70х100
Церковь. 1961. картон, масло, 50х40
Прибалтика: этюд. 1964. картон, масло, 50х25
Прибалтика: этюд. 1964. картон, масло, 50х25
Этюд. 1965. картон, масло, 50х30
Этюд. 1965. картон, масло, 50х70
Этюд. 1963. картон, масло, 70х50
Этюд. 1964. картон, масло, 40х40
Этюд. 1963. холст, масло, 50х70
Этюд. 1961. картон, масло, 50х30
Этюд. 1963. картон, масло, 60х70
Этюд. 1962. картон, масло, 70х40
Зима. 1964. холст, масло, 50х70
Тбилисский мост. 1964. холст, масло, 60х80
Телави. 1965. картон, масло, 70х30
Молотьба. 1962. картон, масло, 30х70
Кахети. 1960. картон, масло, 30х50

Кипарисы в Сухуми. 1965. холст, масло, 130х100
Клайпеда. 1965. холст, масло, 50х70
Клайпеда. 1964. холст, масло, 100х80
Девушка из Литвы. 1964. картон, масло, 70х50
Река Беслети. 1959. картон, масло, 50х70
Местия. 1965. картон, масло, 50х70
Метехи. 1961. картон, масло, 50х60
Горы. 1963. картон, масло, 35х50
Горы. 1961. картон, масло, 50х70
Горный пейзаж. 1965. картон, масло, 50х70
Модель. 1964. картон, масло, 50х70
Стадо у реки, 1963, картон, масло, 70х50
Паншвети. Вечер. 1964. холст, масло, 70х90
Пейзаж. 1962. картон, масло, 50х70
Пейзаж. 1961. холст, масло, 50х70
Пейзаж. 1964. холст, масло, 80х120
Озеро Рица. 1962. картон, масло, 50х60
Военная дорога. 1965. холст, масло, 80х110
Побережье. 1964. картон, масло, 30х40
Побережье. 1965. картон, масло, 45х70
Побережье. 1963. картон, масло, 50х70
Вечер в Сванети. 1965. дерево, масло, 60х80
Вечер. 1965. картон, масло, 50х70
Сванети. 1965. картон, масло, 50х70
Сигнаги. 1962. картон, масло, 45х30
Крепость Сно. 1962. картон, масло, 50х70
Порт в Сухуми. 1959. холст, масло, 50х70
Таллин. 1965. картон, масло, 70х50
Ушба. 1965. картон, масло, 50х70
Садовый домик. 1962. картон, масло, 35х35
Садовый домик. 1964. картон, масло, 70х40
Садовый домик. 1963. картон, масло, 50х70
Окрестности Пасанаури. 1962. картон, масло, 50х50
Женщины под деревом. 1965. холст, масло, 80х110
Пастушка. 1964. холст, масло, 30х20
Женщина в солнцезащитных очках. 1962. холст, масло, 80х50

Портрет молодой женщины. 1966. картон, масло, 70x50
Молодая женщина. 1965. холст, масло, 70x50
Портрет молодой женщины. 1966. холст, масло, 80x105
Хижина. 1960. картон, масло, 35x30
Вечер в Казбеги. 1963. картон, масло, 70x50
Казбек. 1963. холст, масло, 50x70
Осень в Вардзии. 1966. холст, масло, 80x117
Осень. 1964. картон, масло, 35x55
Осень. 1964. холст, масло, 50x70
Осень. 1961. картон, масло, 40x50
Осень. 1958. картон, масло, 35x50
Осень. 1959. картон, масло, 40x30
Осенний день. 1962. картон, масло, 50x70
Оголенная модель. 1966. холст, масло, 110x80
Чай. 1961. картон, масло, 35x70
Чайные плантации. 1965. холст, масло, 60x115
Чайные плантации. 1960. картон, масло, 50x70
Старая Гагра. 1962. холст, масло, 40x70
Старая Гагра. 1958 год, картон, масло, 35x50
Чиатура. 1962. картон, масло, 50x70
Чиатура. 1962. картон, масло, 50x70
Аллея 1963. картон, масло, 70x50
Ущелье. 1965. картон, масло, 70x50
Молодая женщина в белой одежде. 1964. холст, масло, 80x60
Этюд. 1962. картон, масло, 40x70
Парк. 1962. картон, масло, 50x70
Пейзаж. 1963. холст, масло, 60x80
Школа. 1963. картон, масло, 50x40
Женщина. 1964. картон, масло, 70x50
Хижина. 1962. холст, масло, 50x30
Казбек. 1962. холст, масло, 50x70
Осень. Картон, масло, 50x70

Коллекция Нугзара Убери:

Сванети. 1965. холст, масло, 80x60
Река Беслети. 1963. холст, масло, 60x80
Казбек. 1965. холст, масло, 60x80
Горы. 1965. холст, масло, 50x70
Чайная плантация. 1962. картон, масло, 50x70
Дагестан, горы. 1965. картон, масло, 50x70
Аул, Дагестан. 1965. картон, масло, 50x70
Эвкалипты. 1960. картон, масло, 50x70
Двор в Самегрело. 1963. картон, масло, 70x50
Кипарисы. 1960. картон, масло, 65x50
Горный пейзаж. 1965. картон, масло, 50x70
Новый Афон. Лодки. 1959. картон, масло, 50x70
Казбек. 1962. картон, масло, 70x50
Портрет молодой женщины. 1962. картон, масло, 70x50
Фаланга. 1964. картон, масло, 50x70
Над колодцем. 1964. картон, масло, 50x70
Чартали. 1961. картон, масло, 50x70
Побережье. 1962. картон, масло, 50x70
Военная дорога. 1962. картон, масло, 50x70
Оголенный торс. 1964. картон, масло, 70x50
Портрет молодой женщины. 1966. холст, масло, 70x50
Морской пейзаж. 1959. холст, масло, 40x70
Ананури. 1963. картон, масло, 50x70
Озеро Рица. 1962. картон, масло, 50x70
Осень. 1960. картон, масло, 50x70
Ушба. 1965. картон, масло, 50x70
Порт. 1964. картон, масло, 50x70
Пейзаж. 1965. картон, масло, 50x70
Порт в Клайпеде. 1964. картон, масло, 80x55
Телави. 1962. картон, масло, 70x50
Новый Афон. 1965. картон, масло, 50x70
Рыбачка. 1964. картон, масло, 70x50
Девушка из Литвы. 1964. картон, масло, 70x50
Пейзаж. 1962. картон, масло, 48x33

Местия. Башни. 1965. картон, масло, 50х70
Осень в Самегрело. 1965. холст, масло, 50х70
Портрет молодой женщины. 1964. холст, масло, 50х70
Пейзаж. 1962. картон, масло, 50х35
Мцхета. 1965. холст, масло, 40х70
Ткварчели. 1964. картон, масло, 35х50
Базар. 1962. картон, масло, 45х35
Озеро Рица. 1960. картон, масло, 35х50
На северной охране. 1964. картон, масло, 37х60
Погреб. 1962. холст, масло, 50х90
Горный пейзаж. 1962. картон, масло, 50х70
Портрет молодой женщины. 1964. картон, масло, 48х33
Пейзаж. 1960. картон, масло, 35х50
Осень. 1960. картон, масло, 44х36
Этюд. 1960. картон, масло, 55х26
Кутаиси. 1960. картон, масло, 35х50
Осень. 1964. картон, масло, 70х32
Этюд. 1961. картон, масло, 34х48
Осень. 1960. картон, масло, 33х43
Золотая осень. 1960. картон, масло, 42х30
Осень. 1962. картон, масло, 32х50
Казбек. 1960. картон, масло, 33х50
Этюд. 1962. картон, масло, 60х35
Осень. 1962. картон, масло, 25х35
Шахта. 1961. картон, масло, 70х24
Облачный день. 1961. картон, масло, 37х50
Парк в Мацеста. 1958. картон, масло, 35х50
Старая Гагра. 1960. картон, масло, 50х34
Сигнаги. 1960. картон, масло, 37х50
Этюд. 1962. картон, масло, 35х24
Осень. 1960. картон, масло, 34х40
Побережье. 1960. картон, масло, 35х50
Сигнаги. картон, масло, 48х35
Эвкалипты. 1958. картон, масло, 35х50
Этюд. 1961. картон, масло, 32х50
Чайные плантации. 1961. картон, масло, 35х50

Осень. 1962. картон, масло, 35х50
Побережье. 1959. картон, масло, 26х45
Таллин. Этюд. 1962. картон, масло, 36х26
Облачный день. 1964. картон, масло, 24х37
Этюд. 1962. картон, масло, 34х23
Этюд. 1960. картон, масло, 25х34
Этюд. 1962. картон, масло, 26х17
Чаевод. 1958. холст, масло, 30х23
Оголенная модель. 1963. картон, масло, 50х70
Порт в Клайпеде. 1964. картон, масло, 50х70
Сванети. Вечер. 1965. картон, масло, 50х70
Осень. 1964. картон, масло, 50х70
Порт в Клайпеде. 1964. картон, масло, 50х70
Старая Гагра. 1959. картон, масло, 50х70
Оголенная модель. 1963. картон, масло, 70х50
Базар. 1962. картон, масло, 70х50
Сванети. 1965. картон, масло, 70х50
Осень. 1962. картон, масло, 32х70
Портрет пастуха. 1958. холст, масло, 80х60
Река Беслети. 1962. холст, масло, 67х100
Тополя. 1965. холст, масло, 78х58
Беседа. 1966. холст, масло, 72х97
За мельницей. 1965. холст, масло, 120х90
Натюрморт. 1966. холст, масло, 80х120
Осень. 1965. холст, масло, 120х90
Эвкалипты. 1965. холст, масло, 90х120
Клайпеда. Порт. 1964. холст, масло, 90х120
Идиллия севера. 1963. холст, масло, 70х100
Грузинская военная дорога. 1965. холст, масло, 90х120
Эвкалипты в плантациях. 1965. холст, масло, 90х120
Дагестан. 1965. холст, масло, 90х120
Этюд. 1962. картон, масло, 26х17
Этюд. 1962. картон, масло, 34х23
Чакви. 1960. картон, масло, 24х35
Этюд. 1962. картон, масло, 24х35
Этюд. 1962. картон, масло, 22х35

Дорога в чайной плантации. 1957. картон, масло, 33x44
Пастух с дудкой. 1958. картон, масло, 30x22
Портрет пастуха. Этюд. 1958. картон, масло, 35x24
Эвкалипты. 1957. картон, масло, 34x24
Чай. 1961. картон, масло, 13x35
Этюд. 1961. картон, масло, 26x20
Река. 1960. картон, масло, 35x25
Кисловодск. 1960. картон, масло, 26x17
Этюд. 1960. картон, масло, 34x24
Побережье. 1962. картон, масло, 12x18
Этюд. 1960. картон, масло, 13x19
Этюд. 1963. картон, масло, 35x26
Старая Гагра. 1961. картон, масло, 26x17
Этюд. 1963. картон, масло, 22x26
Гелати. 1966. холст, масло, 120x160

სარედაქციო კოლეგია:

რედაქტორი

ნინო ხუნდაძე

ფოტოგრაფები:

სერგო ედიშერაშვილი, მირიან კილაძე

მხატვარ-რესტავრატორები:

ნანა მანაგაძე, ეკა თევზაძე,

დიზაინი

ნესტან მაღალაშვილი

Editorial Board

Editor

Nino Khundadze

Photographers:

Sergo Edisherashvili, Mirian Kiladze

Painter-Conservators:

Nana Managadze, Eka Tevzadze

Designer

Nestan Magalashvili

განსაკუთრებული მადლობა მარიამ და თამარ უბერებს

Special thanks to Mariam and Tamara Uberi

კონტაქტი:

contact:

uberimed@gmail.com

petre.uberi@gmail.com